

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1.pronın
m.stepichev

LENİNİST PARTİ
YAŞAMININ
STANDARTLARI

güncel yayınlar

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

güncel yayınlar

Piyerloti Cad. 19/3
Çemberlitaş • İSTANBUL

9

Özgün Adı:

**LENINIST STANDARDS
OF PARTY LIFE**

İngilizce basımı:

**PROGRESS PUBLISHERS
Moskova, 1969**

Türkiye Yayını:

**GÜNCEL YAYINLAR
İstanbul, Aralık 1979**

Kapak Düzeni:

ÇİĞDEM MAHMUTOĞLU

Dizgi/Baskı:

KENT BASIMEVİ

Kapak Baskısı:

MATBAA 70

Cilt:

NUMUNE MÜCELLİTHANESİ

I. PRONIN
M. STEPICHEV

LENİNİST PARTİ
YAŞAMININ
STANDARTLARI

Türkçesi:
A. POLAT

LENİN'İN ÖĞRETİSİNE GÖRE

Giriş

*Yeni tip bir parti
SBKP'nin artan rolü
Parti yaşamının standartları*

Bilimsel komünizmin kurucuları Karl Marx ve Frederick Engels, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesindeki örgütleyici ve öncü rolünü oynayabilmesi için kendi bağımsız partisi olması gerektiğini bilimsel olarak kanıtladılar; proletaryanın devrimci bir partisi olmadan politik iktidarını kuramayacağını gösterdiler. Engels, «Karar gününde kazanacak kadar güçlü olabilmesi için» diye yazıyordu, «proletaryanın bütün diğerlerinden farklı ve onlara karşı ayrı bir parti, sınıf bilincine sahip bir parti kurması gerekir, bu konuda Marx'la 1847'den beri tartışıyoruz.»¹

Komünist Parti Manifestosu'nda proletarya partisinin öncü olarak, proletaryanın politik iktidarını kazanmayı amaçlayan, işçi sınıfının çelikleşmiş politikasıyla kuramsal açıdan hazırlanmış, en devrimci örgütü olarak parti hakkında önemli öneriler getirdiler.

Dahilere özgü bir açıklıkla, Marx ve Engels işçi partisine şu görevleri verdiler: proletaryanın ordusunu kurmak, burjuvaziye alaşağı etmek, proletaryanın

1) K. Marx ve F. Engels, **Seçilmiş Mektuplar**, Moskova, 1965, s. 409.

politik iktidarını ele geçirmek ve komünist toplumu kurmak.

Marx ve Engels, Komünist Parti'nin ulusuna bakmaksızın proletaryanın çıkarlarını bir bütün olarak savunduğunu, sömürenlere karşı ortak mücadelede tüm ülkelerdeki işçi sınıfının birliğini öngören enternasyonalist bir parti olduğunu vurgulamışlardır.

Proletaryanın liderleri işçi partisi ile işçi sınıfı arasında olması gereken karşılıklı ilişkilerin tabiatını açıkladılar. Komünistlerin kuramsal yeterlilik, işçi sınıfı mücadelesinin yarattığı tarihsel koşulları bilme, bir olayı analiz edebilme kapasitesi gibi özelliklerini bildirdiler. Kendi deyişleriyle: «Bu yüzden Komünistler, pratikte bir yanda her ülkenin işçi sınıfı partilerinin en ileri ve kararlı kesimi, diğerlerini öne iten kesimidir; öte yanda, kuramsal düzeyde, proletaryanın büyük kısmından farklı olarak, hareketin izlediği yolu, koşulları ve proletarya hareketinin genel, nihai hedeflerini anlamak gibi üstünlükleri vardır.»¹

Marx ve Engels işçi partileri üyelerinden çok şey isteme taraftarıydılar. Etkin olarak yeni üye kazanma görevini koyarken, bir yandan da Parti'yi uygunsuz insanlarla, kararsız unsurlarla, uyumsuz sınıfların üyeleriyle boğma tehlikesini haber veriyorlar, partinin çekirdeğinin proleter niteliğinin her yönde güçlendirilmesi gerektiğini vurguluyorlardı. Parti üyelerinin girişim gücü ve etkinliklerini, eleştiri ve öz-eleştiriye de içeren parti-içi demokrasinin geliştirilmesine gereksinim duyuyorlardı.

Kuramsal eserlerinde, pratik eylemlerinde olduğu gibi, Marx ve Engels parti üyelerinin eğitime, ko-

1) K.-Marx, F. Engels, **Secme Eserler** (bir cilt), Moskova, 1968, s. 46.

münistlerin birlik ve dayanışmasına, bilinçli parti disiplinine büyük önem vermişlerdir. Komünist adını yüksekte tutmak ve her parti üyesinin ahlakî özellikleriyle otoritenin niteliğini sağlamak konusunda söyledikleri hâlâ kulaklarımızdadır.

İşçi sınıfının bağımsız politik partisinin ilk filizi, günümüzün komünist partilerinin bir prototipi 1847’de Marx ve Engels tarafından kurulan Komünist Birlik’tir. Marx ve Engels tarihte proletaryanın ilk uluslararası devrimci kitlesel örgütü olan Birinci Enternasyonal’in (Uluslararası İşçi Örgütü) örgütleyicileri ve öncüleridir.

Uluslararası İşçi Örgütü’nün, çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketine bilimsel komünizmin ilkelerinin yayılması ve proleter liderlerin yetişmesi için çok katkıları oldu. Birinci Enternasyonal işçi sınıfının Komünist Partisi’nin ideolojik ve örgütsel ilkeleri üstüne kurulan uluslararası örgütünün temellerini de attı.

Komünist Birliğin ve Birinci Enternasyonal’in deneyimlerini miras alan Rus Marksistleri Lenin’in önderliğinde Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi’ni kurdular.

Devrimci hareketin merkezinin Batı Avrupa’dan Rusya’ya çevrilmesinden sonra, Lenin’in sözleri «Bize devrimci bir örgüt verin, Rusya’yı tersine çevirelim»¹ diye çınlıyordu.

Lenin, Rusya’nın emperyalist sistemde en zayıf halka, onun çelişkilerinin tümünün düğüm yeri olduğunu görüyordu. Rusya’da Çarlığa ve sermayenin iktidarına karşı patlayacak bir devrimin koşulları hazırlanıyordu. İşçi sınıfı ve toplumsal ilerleme yanlısı tüm emekçilerin kavgasının öncülüğünü yapmak ve

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 5, s. 467.

şanlı devrim yolundaki mücadelenin başını çekmek için bir proleter partiye gerektiği.

Lenin tarafından 1895'te kurulan Petersburg İşçi Sınıfının Kurtuluş Mücadelesi Birliği, Rus proleteryaasının markset partisinin filiziydi; bilimsel komünizmin düşüncelerini ilk kez işçi sınıfı hareketiyle birleştiriyordu. Ancak, Petersburg Kurtuluş Birliği ve onu izleyerek, Rusya'nın diğer şehirlerinde kurulan sosyal-demokrat örgütler, ideolojik ve örgütsel bağları olmadığı için bir parti oluşturamadılar.

Kitleseel bir işçi partisinin kurulması, RSDİP'nin 1898'de Minsk'te toplanan Birinci Kongre'sinde bile başarılamadı. Gerçi Kongre bir partinin yaratılacağını ilan etti ve bunun politik ve devrimci propaganda açısından önemi büyük oldu. Ama gerçekte parti kurulmamıştı. Sosyal demokrat örgütler hâlâ merkezizeci önderlikten, birleşik taktiklerden, bir program ve tüzükten yoksundular; ortada ideolojik ve örgütsel bir birlik yoktu. Ayrıca, Lenin'in başlarını çektiği devrimci marksistler çekirdeği sürgüne yollanınca, RSDİP'nin yerel örgütlerindeki ideolojik çalkantılar ve oportünist unsurların etkileri arttı.

Bu zor koşullarda, Lenin markset bir partinin örgütlenmesi için çalıştı. Bu görevi yerine getirmek için bütün Rusya'da okunan politik gazete Iskra'ya önemli bir yer verdi. Gazetenin ilk sayısında Lenin, Rus marksistlerinin önlerinde dikilen Çar otokrasisinin kalesini zaptetmek için, uyanan proleteryanın bütün güçlerinin, «Rus devrimcilerinin bütün güçleriyle Rusya'da yaşayan ve dürüst olan herkesi çekecek bir partide»¹ birleşmesi gerektiğini yazdı.

İşçi sınıfı hareketinde kendiliğindenlikli savunan

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 4, s. 371

«ekonomistlerin» oportünistliklerini gözler önüne sererken, Lenin 'Ne Yapmalı' adlı kitabında, öncü savaşçının rolünün ancak en ilerici kuramı rehber edinmiş parti tarafından yerine getirileceğini belirtti. Bütün kitap işçi sınıfı hareketinde önder ve örgütleyici güç olarak hareket edecek bir parti yaratılması gerektiği fikri ile doludur.

Lenin, işçi sınıfının sömürücüleri karşısında zafer kazanmasının, proletarya diktatörlüğünü kurma gibi tarihsel bir görevi yerine getirmesinin, sosyalizm ve komünizmi kurmasının ancak bir Komünist Partisi, İkinci Enternasyonal'in uzlaşmacı partilerinden farklı, yeni bir parti önderliği altında olabileceğini gösteriyordu. Emekçileri birleştirmek, onların iktidar mücadelesinde politik önderleri olmak, kitlelerin tüm güç ve enerjisini yeni bir toplum kurma doğrultusunda yönlendirmek için böyle bir partiye uzlaşmardan, oportünizm ve dogmatizmden uzak bir partiye gerek vardı.

Lenin, devrimci ve marksist bir kuramcı olarak tüm enerjisini ve dehasını, işçi sınıfının örgütleyicisi olarak tüm becerisini böyle bir partinin yaratılıp güçlendirilmesine harcadı. Marx ve Engels'in çıkardıkları sonuçlardan kaynaklanarak ve yeni devirdeki devrimci hareketin deneyimlerini göz önünde bulundurarak, Lenin, parti konusunda yetkin ve eksiksiz bir düşünce geliştirdi. Komünist Parti'nin örgütsel temeli üzerine bilimsel çalışmalar yaptı ve bunu ortaya çıkardı.

Lenin, marksist bir partinin işçi sınıfının bir parçası - öncü kesimi olduğunu gösterdi: «Bizim Partimiz», diyordu Lenin, «işçi sınıfının kurtuluşu için mücadele eden bilinçli, öncü savaşçıların birliğidir. «Ama Parti'yi işçi sınıfının bütünüyle karıştırmamak gere-

kir. Parti, yalnızca işçi sınıfının en iyi oğulları ve kızlarından, yani en disiplinli ve özverili, devrime en gönülden bağlı savaşçılardan kurulu, işçi sınıfının öncüsüdür. Parti bünyesinde yalnızca savaşçıları barındırır, katılmak isteyen herkesi değil. Öncü ve emekçi kitlesi arasındaki ayırım kaçınılmazdır.

İşçi sınıfı, bileşimi itibarıyla heterojendir; değişik derecelerde sınıf bilincine sahip, politik olgunlukta değişik düzeylere erişmiş kişileri kapsar. Eğer parti saflarına katılmak isteyen herkesi almış olsaydı, kendini emekçi kitlesi içinde eritmiş olurdu ve ardında tüm işçi sınıfını sürükleyen öncü görevini yerine getiremezdi.

Gerçek bir öncü olmak için, Partide işçi sınıfının yalnızca bilinçli öncü kesimi bulunmalı, toplumsal gelişmenin yasalarını iyice anlamalı, marksist öğretileri bilip yaratıcılıkla uygulamalı ve üyelerini komünizm ruhu içinde eğitmelidir.

Parti işçi sınıfının yalnızca ileri ve bilinçli kesimi değil, onun aynı zamanda örgütlü kesimidir. İşçi sınıfının dayanışmasını kapsar ve bütün üyelerin tek bir hedefte birleştikleri güçlü bir örgüt kurar. Her komünist, parti denetimi altında çalışır, partinin tüm sorunları için kişisel bir sorumluluk duyar.

Lenin hiçbir şeyin partiden daha örgütlü olamayacağı, partinin örgütle ilgili fikirleri kabul edip resmen saptaması gerektiğini son derece net olarak koymuş, şöyle yazmıştır:

«Parti, sınıfının politik bilincine sahip, ileri kesimidir, onun öncüsüdür. Bu öncünün gücü, sayısından on defa, yüz defa, yüzden daha fazla defa büyüktür.

«Bu mümkün müdür? Yüzlerin gücü binlerin gücünden daha fazla olabilir mi?

«Olabilir ve yüzler örgütlü olduğu zaman öyledir de.

«Örgüt, gücü onlarca defa artırır...

«İleri kesimin politik bilinci kendini onun örgütlenme yeteneği ile belli eder. Örgütlenerek, bir **amaç birliği** oluşturur ve ileri düzeyde binlerin, yüzbinlerin, milyonların birleşik amacı sınıfın amacı **haline gelir.**»¹

Demokratik merkezizetçilik, partinin liderlik ve disiplindeki merkezizetçilikle, parti üyeleri arasında gittikçe gelişen girişim gücünü birleştirmesi demektir. Bu olmadan parti tam anlamıyla devrimci olamaz: proletaryanın sınıf mücadelesini yürütüp yeni bir toplum kuramaz.

Birleşik ve merkezizetçi bir parti disiplin olmadan düşünülemez: Örgüt ve disiplin birbirlerine çok sıkıca bağlıdır; güçlü bir örgüt sıkı disiplin olmadan olamaz. Eleştiri ve tartışma özgürlüğü ve eylemde birlik işte Lenin; bir işçi partisindeki disiplini böyle tanımlıyordu. Bir karar alındı mı bütün parti üyeleri tek bir üye gibi davranmalıdırlar. Partide gerçek birlik yalnız ideolojik birlik değil aynı zamanda bütün üyelerini bağlayan tek bir disiplini kapsayan örgütsel birliktir.

Parti kitlelerden soyutlanmış bir politik örgüt değildir; **öncünün kitleyle olan ilişkilerinin yaşama geçmiş şeklidir.** Parti'nin işçi sınıfıyla tüm emekçilerle yakın ilişkileri vardır; bu ilişkilerin sürekli artıp güçlenmesi için çaba harcar.

Politikası ve tüm eylemlerinde, parti tarihin gerçek yaratıcılarının, toplumsal gelişmenin kararlı güçlerinin emekçiler olduğu gerçeğinden yola çıkar. Parti halkın güven ve desteğinden çok hiçbir şeye önem

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 19, s. 406.

vermez. Partinin gücü halkla olan bağlarına dayanıyorsa, halkın gücü de partinin önderliğinde yatmaktadır.

Bunun ardından, partinin parti-dışı kişilerle olan bağlarını çoğaltıp sağlamlaştırma, halkın güvenini kazanma, partiyi kitleden soyutlayacak her türlü sektterliğe karşı savaşıma ve aynı zamanda, partiyi halkın içinde eritme çabalarına karşı çıkma isteğı gelir.

Halkın öncüsü olarak, parti onun «... çıkarlarını anlatarak, onlara örgütlenmeyi öğreterek ve kitlelerin tüm eylemlerini bilinçli sınıf politikası yolunda yönlendirerek»¹ eğitmek ve aydınlatmak görevi ile karşı karşıyadır. Bu yüzden parti, yani tüm komünistler, her zaman emekçiler içinde ideolojik eğitim görevini sürdürmeli, onların isteklerini göz önünde bulundurmalı, onlara başvurup girişim güçlerini arttırmak ve onlarla düzenli olarak çalışarak, her adımda partinin onlarla bağları olduğunu ve bu bağların ne kadar sağlam olduğunu ortaya koymalıdır.

Partinin kendini güçlendirmesi ve kitlelerle olan bağlarının çoğalması ancak parti-içi demokrasi, eleştiri ve özeleştiri ilkelerini geliştirirse mümkün olur. Bütün parti-içi yaşamı parti üyelerinin geniş kesimlerinin etkin çalışmaya çekilmesi doğrultusundadır. Parti komünistlerin etkinliği ve girişim gücünü parti sorunlarına duydukları kişisel sorumlulukları her yolla geliştirir.

Partinin başarısı için önemli bir koşul onun eksiklikleri, zayıflıkları ve hatalarının cesaretle eleştirilmesinde yatar. Parti emekçi halk ve işçi sınıfının önderi rolünü, hatalarını açıkça ve dürüstçe söyleye-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 19, s. 409.

mezse ya da onları zamanında düzeltmezse gerçekleştiremez.

Partinin örgütsel ve ideolojik birliği sağlam bir leninist ilkedir. Tabii, bu herhangi bir birlik demek değildir. Lenin her zaman devrimci ve oportünist çizgilerin uzlaşması demek olan birliğe karşı çıkmıştır. Birliğin ancak marksist bir temel üzerinde olası ve gerekli olduğunu vurgulamıştır.

Proletaryanın bazı toplumsal kurumları vardır: Sendikalar, kooperatifler, gençlik ve kültür dernekleri. Partinin görevi hepsine önderlik etmek, doğru politik çizgiyi saptamalarına yardımcı olmak ve onların eylemlerini yönlendirmektir. Onun görevi bu örgütlere önderlik etmektir. Çünkü parti işçi sınıfının **en yüksek, en yetkin örgütlenme biçimidir** ve saflarında proletaryanın ve emekçi halkın en ileri ve en bilinçli temsilcilerini taşır.

Politik önderlik bir sanat olduğu kadar bir bilimdir de. Mücadele biçimlerini çabuk seçip değiştirmek büyük beceri ister. Bu yüzden ki, politik önderliği ancak proletaryanın en yüksek sınıf örgütü olarak parti yapabilir.

Lenin şöyle diyordu: «Biz bir sınıfın partisiyiz, bu yüzden de bu sınıfın hemen tümü... bizim partimizin önderliği altında hareket etmelidir.»¹ Partiyi kendiliğinden gelişen olayları yalnızca kaydeden bir örgüt rolüne indirgeme çabalarına karşı çıktı. Partinin görevinin, varoluşunun tüm nedenlerinin yaşama etkin olarak katılmak, işçi sınıfı ve tüm emekçilerin bilincine biçim vermek, kitlelerin devrimci mücadelesini yeni toplumsal düzenin zaferi doğrultusunda yönetmek olduğunu söyledi.

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 7, s. 260.

Halkın hareketi genişledikçe değişik sınıfların kişiliği daha çok ortaya çıkar ve parti için işçi sınıfına önderlik etmek, örgütçüsü olmak ve olayların kuyruğunda sürüklenmemek her geçen gün daha yamsalsal bir önem kazanır.

SBKP proletarya enternasyonalizmi ilkelerine göre kurulmuştur ve çalışmalarını da ona göre yönetir. Bugünkü militan sloganı hâlâ, «Tüm ülkelerin işçileri birleşin» çağrısıdır. SBKP uluslararası komünist hareketin birlik ve dayanışmasının güçlenmesi için etkin olarak savaşır.

İşte SBKP'nin Lenin tarafından geliştirilen örgütsel ilkeleri bunlardır.

Leninist örgütlenme temeline göre kurulmuş dünyanın ilk Marksist Partisi'nin ortaya çıkışı yalnız Rusya'nın değil uluslararası işçi sınıfı hareketi tarihinin de bir dönüm noktası oldu.

İnsanlığın yaşamında yeni bir dönemin başlangıcı, kapitalizmden sosyalizme geçiş, SBKP'nin kahramanlıklarla dolu tarihine ayrılmaz biçimde bağlıdır. Parti Sovyetler Birliği'nde komünizmin kurulmasına rehberlik etmekte, dünya tarihinin gidişine çok büyük etkisi olmaktadır. SBKP'nin -Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin partisinin, tarihteki ilk sosyalist toplumun öncü gücünün- zengin deneyimi büyük uluslararası değere sahiptir.

SBKP, işçi sınıfı hareketini sosyalizmle sıkı bir şekilde birleştirir. Marksizm-leninizmin devrimci öğretilerini izler ve bunları yeni tarihsel koşullara göre yaratıcılıkla geliştirip uygular.

SBKP sosyalist toplumun öncü ve rehber gücüdür; tüm Sovyet halkının politik önderidir. Parti tüzüğünde belirtildiği gibi: «Sovyet halkının büyük yaratıcı eylemlerini yönetip nihai hedefe, komünizmin

zaferine, ulaşma mücadelesine örgütlü, planlı ve bilimsel temelli bir kişilik kazandırır.»¹

Tarih birçok politik-parti görmüştür. Bugün de bunların sayısı çok fazladır; örneğin, yalnızca Avrupa'da yüzden fazla parti vardır. Bu partilerde insanlar belirli hedeflere ulaşmak için birleşirler; bir sınıfa bağlı olup, onun çıkarlarını savunurlar, onun mücadelesini yürütürler. Partinin rolü sınıfı tarafından koyulan bu görevler ve hedeflerle belirlenir.

Partinin her eylemi yaşam tarafından sınanır. Zaman sınavında başaramayan birçok politik örgüt sahneden hiçbir iz bırakmadan ayrılmıştır. Diğerleri politik arenada kalabilmek için umutsuzca savaşıyorlar; kitle hareketlerinin başını çekme konusunda hâlâ ümitleri var. Ama büyüyen ve güçlenen yalnızca işçi sınıfının partileri, komünistlerin partileridir.

Birçok parti olmuştur ve vardır. Ama toplumuzun gerçek değiştirici gücü haline gelen SBKP'nin tarihsel yoluna eş değerde bir yoldan geçmiş bir parti yoktur.

Tarih proletaryanın yalnızca politik iktidarı elde etmek için bir partiye gereksinim duymadığını göstermiştir; sosyalizmin ve komünizmin doğrudan kuruluşunda da en az o kadar gereklidir. Lenin'in gözlemlediği gibi devrime kadar parti o zamanın ajitasyon ve propaganda komitelerini anımsatırken (yani yalnızca kitleler arasında ajitasyon ve propaganda çalışmaları yaparken) daha sonra ülkenin kaderinden sorumlu olan ve toplum yaşamının tüm alanlarında öncülük eden, yönetici parti olmuştur.

Öncülerin yolu ne çok açık ne de hatasızdır. Ama açık olan bir şey vardır: SBKP'nin genel çizgisi

1) **Komünizm Yolu**, Moskova, 1961, s. 597.

her aşamada doğruydı. Sosyalist sanayileşme, tarımın kollektifleşmesi, ülkenin savunma kapasitesinin güçlendirilmesi, halkın maddi refahının yükseltilmesi, kültür devrimi, yeni insanın eğitimi -bütün bu değişimler partinin önderliği sayesinde olmuştur. Lenin'in önderliğindeki Sovyet halkı sosyalizmi kurmuştur. Faşist tehlike belirince, Anayurdun onur ve bağımsızlığının savunulması mücadelesinde öncülük eden, Alman faşizmine ve Japon militarizmine karşı halkı örgütleyen Lenin'in partisiydi.

Komünizmin her alanda kurulması, Sovyet toplumunun ve partinin eylemlerinin gelişmesinde, niteliksel olarak yeni bir aşamadır. Parti şimdi halkın tüm istek ve enerjisini SBKP'nin 23. Kongresi'nce belirlenen görevlerin yerine getirilmesi yönünde yoğunlaştırıyor.

Komünist Partisi'nin gücü, halkla arasındaki ayırmaz bağlarda yatıyor; işçi sınıfına ve tüm emekçilere olan sınırsız bağlılığında ve saflarında işçi sınıfının, halkın en iyi unsurlarının toplanmış olmasında yatıyor. Partinin gücü, tarihsel gelişmenin gereklerini bilimsel olarak bildirmesinde, marksizm-leninizme bağlı kalmasında ve bu devrimci kuramı yaratıcılıkla uygulayıp zenginleştirmesinde yatıyor. Partinin gücü, başarısının güvencesi, leninist örgüt ilkelerine bağlılığında, tüm parti örgütlerinin yaratıcı eylemlerinde ve girişim gücünde, her komünistin partinin hedefine olan yüksek sorumluluğunda yatıyor.

Halk, partinin politikasını doğru kabul edip, tüm gücünü onu yaşama geçirme yolunda harcar. Bu da herşeyden daha çok partinin halkın en yüksek toplumsal politik örgütü olduğunu, onun ülkenin toplumsal yaşamında gün geçtikçe daha çok söz sahibi olduğunu kanıtlar.

SBKP programı, partinin rolündeki bu artışın bilimsel bir açıklamasını verir. Bu artış şunların sonucudur:

— Komünizmi kurma görevinin gittikçe büyüyen ve daha fazla politik ve örgütsel önderlik isteyen ölçeği ve karmaşıklığı;

— Kitlelerin yaratıcı eylemlerindeki büyüme ve milyonlarca emekçinin devlet işleri ve üretimin yönetimine katılması;

— Sosyalist demokrasinin gelişmesi, toplumsal örgütlerin rolünün büyümesi ve birlik cumhuriyetlerinin ve yerel örgütlerin haklarının genişlemesi;

— Bilimsel komünizmin kuramının, yaratıcı gelişmesi ve propagandanın artan önemi, emekçilerin komünist eğitimini yoğunlaştırma gereği ve insanların bilincinde kalan geçmişin artıklarına karşı verilen mücadele.

Günümüzde SBKP'nin rolünün büyümesi karmaşık uluslararası duruma, barışın, toplumsal ilerlemenin ve büyük sosyalist sistemin savunulması ve sağlamlaştırılmasındaki partinin ve ülkenin özel sorumluluğuna da bağlıdır.

Parti rolünün büyümesini halka olan sorumluluğundaki bir artış olarak değerlendirir, çünkü parti halkın politik önderi, örgütçüsü, ideolojik önderi ve eğitimsidir.

Emekçiler kendi deneyimlerinden SBKP'nin halkın çıkarlarına hizmet ettiğine; emekçi halkın iyiliğinin onun ilk sorunu olduğuna inanmıştır. Parti, politikasını ve pratik eylemini kitlelerin deneyimlerini ve kolektif mantıklarını gözönünde bulundurarak bilimsel bir temel üzerine kurar. Komünizmin kurulmasında gerçek önderliği sağlar; bu göreve örgütlü, planlı bir kişilik kazandırır.

SBKP program ve 23. kongre kararları, sosyalizmden komünizme geçişin yolunu göstermiş, komünizmin maddi ve teknik temeli için sosyalist ilişkileri komünist ilişkilere dönüştürmenin somut yollarını tanımlamıştır.

Komünizmi kurma görevi parti liderliğinin biçim ve yöntemlerinin daha da kusursuzlaştırılmasını, kitleler içinde daha yoğun örgütlenme ve ideolojik çalışmayı gerektirir. Ekonomi, bilim ve kültürün her yönde ilerlemesini sağlamak için, sosyalist yönetim ve üretimin planlanması ile ekonominin harekete geçirilmesinin yeni yöntemlerinin geliştirilmesi için —SBKP MK'nın 1965 Mart ve Eylül'ündeki bütün toplantılarında ayrıntılarıyla ele alındığı gibi— parti çalışmasını yeni, daha yüksek bir düzeye çıkarmak gerekiyordu.

Ekonomik ve kültürel sorunların çözümünde, parti çalışmasında yeterli, ciddi bir yaklaşım yer ediyor. Daha önce çözümleme ve genelleme yöntemlerinin bilinçli kullanım ve amacın tekniğinin korunması hiç bu kadar gerekli olmamıştır. Ancak somut koşulların, süreçlerin ve toplumsal yaşamdaki olayların derin çözümlenmesi ve genellemesi temeline oturursa, parti örgütleri durumu nesnel olarak değerlendirebilir ve başlıca görevleri doğru olarak saptayıp komünistlerin ve tüm emekçilerin çabalarını onlar üzerinde yoğunlaştırabilir. Modern dünyada duygular ve sezgilerle dayanarak hareket etmek yeterli değildir; her durumda önemli ve temel olanı belirleyebilmek ve saptanmış görevleri doğru yolda çözüme götürebilmek gerekir. Önderliğin düzeyini yükseltmeyi istemek yeterli değildir. Konmuş hedeflere varmak için daha etkili yollar ve yöntemler bulmak, böylece politik ve ekonomik önderliği tekleştirmek gerekir.

Lenin, her zaman ekonomide önderliği politikadakinin ayırmanın olanaksız olduğuna işaret ederdi. Güncel pratik sorunların temel politik çalışma ile ilgisini görememek perspektiften yoksunluğa ve dar görüşlülüğe götürür. Ekonomiye önderlik edebilmek için, ekonomik sorunların çözümüne politik bir yaklaşım getirmek gerekir. Yani ekonomik sorunları çözerken, parti politikasından, ilerdeki gelişmenin perspektifinden hareket etmek gerekir; arkaya değil öne bakmalı, bütün ülkenin çıkarları gözönünde bulundurulmalı ve edar görüşlülük eğilimlerine karşı savaşılmalıdır.

Yaşam, ekonomik başarıların politik parti çalışmasının hedeflerine bağlı olduğunu göstermiştir. Bu sonuncusu da, ancak yaşamla, ekonomik insanın pratik görevlerinin çözümüyle yakından bağlı olduğu zaman olumlu sonuçlar verir.

Bu konuda Lenin şöyle söylemiştir: «Dikkatimizi işe vermeliyiz, kararlara değil. Burjuva sisteminde, ticaret işleri özel mülk sahipleri tarafından idare edilirdi, devlet kurumları tarafından değil; ama şimdi, ticaret işleri bizim ortak sorunumuzdur. Bizi en çok ilgilendiren politika işte budur.»¹

Parti komiteleri politik liderlik organlarıdır. Ekonomik ve diğer sorunların çözümü için parti örgütlerince benimsenen yöntemler Sovyetler ya da ekonomik örgütlerce benimsenenlerden farklıdır. Parti örgütleri, ekonomik örgütlerin yöneticilik işlevlerini de üstlenmezler. Ama, ekonomiyi kurmanın yöneticiliğinden de vazgeçmezler; buna karşı sorumlulukları vardır ve kendi parti yöntemlerini kullanarak hareket etmek zorundadırlar.

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 32, s. 430.

Lenin, tekrarlar, Parti kolektiflerinin işlevlerini devlet bürolarınıninkilerle karıştırmanın, Sovyet organlarını kişisel sorumluluklarından ayırıp onların yerlerini almanın olanaksız olduğunu söyledi. Partinin çeşitli kararlarında bu görüşün altı çizilmiştir. Burada, Lenin tarafından yönetilen 11. parti kongresinin kararları hatırlanabilir. Orada şöyle denmektedir: «Ne koşullarda olursa olsun parti örgütleri ekonomik organların günlük çalışmalarına karışamazlar; sovyetlerin çalışma alanı içinde yönetimle ilgili buyruklar vermekten kaçınmalıdırlar. Parti örgütleri ekonomik organların etkinliklerini yönlendirmeli ama asla onların yerine geçmeye çalışmamalı veya onları işlevlerinden yoksun bırakmamalıdırlar. İşlevlerin sınırlandırılması ve yetkisizce karışma, verilen göreve karşı sorumluluğun olmamasıyla sonuçlanır ve herşeyi yapmaya kalkıp hiçbir şey yapamayan parti örgütlerinde bürokratizmi artırır...»¹

Partinin önderliği, politik ve örgütsel (yönetimle ilgili değil) işlevlerin yerine getirilmesinde yatar.

SBKP tüzüğü bunu, şu madde ile doğrular: «Parti örgütleri hükümet, sendika, kooperatif ya da emekçi halkın diğer kitle örgütleri yerine hareket etmemelidir. Partinin ve diğer organların işlevlerinin birbiri içinde kaybolmasına veya çalışmalarındaki gereksiz koşutluğa izin verilmemelidir.»²

Parti her zaman örgütsel ve politik eğitim çalışmasını kusursuzlaştırmaya çalışarak, kadrolarını düzenle seçip eğiterek sistematik çalışma denetimini

1) Kongrelerin, Konferansların ve Merkez Komitesi Birleşik Oturumlarının Kararlarında SBKP, 1. Bölüm, Moskova 1954, s. 627-28. (Rusça)

2) Komünizm Yolu, s. 613.

düzenleyerek, eleştiri ve özeleştiriye geliştirerek ve duran ya da hareketi yavaşlatan hiçbir şeye izin vermeyerek ekonomik ve kültürel sorunlar üzerinde dikkatini yoğunlaştırır.

Verilen görevleri başarıyla yapmak için büyük sorumluluk taşımak, işe yatkın olmak, durumları soğukkanlılık ve gerçekçilikle değerlendirip büyük laflara aldanmamak, zorlukları olduğu kadar gerçek olasılıkları da, başarısızlıkları olduğu kadar başarıları da hesaba katmak gerekir. Her soruna düşünceli ve dikkatli bir yaklaşım, çok yönlü çözümleme yapabilmek, eylemlerin sonuçlarını eleştirel gözle değerlendirmek, insanlara karşı düşünceli ve ilgili bir tutum, işte bunlar parti örgütlerinin, bütün komünistlerin çalışma biçimini belirlemelidir.

Komünist Partisi'nin öncü ve rehber rolünün başarıyla gerçekleşmesi için en önemli koşul parti yaşamındaki leninist standartların ve kolektif liderlik ilkelerinin gelişmesidir.

Parti yaşamındaki leninist standart ve ilkeler nelerdir?

Rusya'da bolşevizmin doğuşu sırasında, Lenin, partinin normal eylemlerini ve politikasını yaşama başarıyla geçirmesinin «... işlerin yürümesi için bazı kuralların kolektif olarak hazırlanması olmadan, her parti üyesinin partiye karşı sorumluluğu sağlanmadan»¹ olamayacağını yazıyordu.

Parti işlerini düzenleyecek bu kurallar Lenin ve arkadaşları tarafından partinin kuruluş aşamasında oluşturulmuş ve RSDİP'nin 2. Kongresi'nde benimsenip parti tüzüğüne konmuştur.

Parti yaşamındaki leninist standartlar parti ör-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 4, s. 219.

gütlenmesinin biçimlerini, parti yaşamını ve eylem yöntemlerini belirleyen başlıca rehber kurallardır. Parti örgütleri ve parti üyelerinin hak ve görevleriyle, komünistler ve parti komiteleri arasındaki karşılıklı ilişkilerle, önde gelen parti organlarının kuruluş aşamalarıyla, partinin örgütsel yapısıyla ve parti yaşamının diğer yönleriyle ilgili herşeyi kapsarlar. Bilimsel ilkeler, devrimci parti üzerine marksist-leninist öğretiler üzerine kurulmuşlardır ve partinin hedef ve görevleriyle yakından ilgilidirler.

SBKP Tüzüğü'nde yer alan bu standartlar, bütün parti örgütleri ve komünistleri **bağlayan yasaların** kişiliğini ortaya koyar. Lenin parti tüzüğünün «parti örgütünün biçimi ve kurallarını kapsayan genel bir karar... kolektif olarak benimsenen örgüt tüzüğü»¹ olduğunu yazıyordu.

Partinin önderliğinin ilkeleri, Komünist Parti'nin önderliği hakkındaki leninist öğretinin özünü taşıyan bilimsel temelli önerilerdir. Şunları kapsarlar: parti kurma ve partinin pratik eylemlerinin örgütsel ilkesi olarak demokratik merkeziyetçilik; parti önderliğinin en yüksek ilkesi olarak kolektif liderlik, partinin örgüt çalışmasının başlıca yönü olan kadroların seçilmesi ve görevlerin yerine getirilmesi; kuramın ve pratiğin birliği ile örgütsel ve ideolojik çalışmanın birliği; emekçi halkın kitle örgütlerinde partinin önderliği; ve diğerleri.

Parti yaşamındaki leninist standartlar zaman sınavında başarılı olmuştur. Partinin gelişme sürecinde onlar da gelişmiş, zenginleşmiş, partinin uymak zorunda olduğu durumlara ve onları izleyen görevlere uygun hale getirilmişlerdir. Ama, partinin temel

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 8, s. 58.

örgüt ilkeleri ve onların ideolojik ilkelerle canlı birliği değişmemiştir.

Bu ilkelerin doğruluğu ve onların yaşam dolu güçleri partinin deneyimleriyle kanıtlanmıştır. Parti-içi yaşamda leninist ilkeler ve standartlar SBKP'yi ideoloji, örgüt ve günlük taktiklerde birlik içinde olan militan bir güç haline getirmiştir.

Parti yaşamındaki leninist standart ve ilkeler SBKP Tüzüğü'nde de belirlenmiştir. Parti tüzüğü ve programı, partinin en önemli belgeleridir. Parti programı, partinin başlıca görev ve hedefleri, tarihsel gelişmenin bugünkü aşamasındaki strateji ve taktikler için bilimsel temel oluşturup partinin ideolojik birliğini sağlarken, parti tüzüğü de parti kuruluşunun örgütsel ilkelerinin, parti-içi yaşam standartlarının, pratik eylemlerinin biçim ve yöntemlerini tanımlar ve parti saflarındaki örgütsel birlik ve dayanışmanın temelidir.

Parti tüzüğü Komünist Parti'nin ne olduğunu, ülkenin yaşamındaki yerinin ne olduğunu, partiye kimlerin nasıl alındığını, parti üyelerinin hak ve görevlerinin neler olduğunu, (en küçük parti örgütlerinden yukarı, Merkez Komitesi ve Kongreye kadar) partinin yapısının ne olduğunu ve partinin toplumsal ve devlet örgütlerinde liderliğini nasıl sürdürmesi gerektiğini bildirir.

Parti tüzüğü, parti-içi yaşamın ancak en önemli kurallarını belirler; her gereksinimi; parti örgütlerinin çalışmasındaki her ayrıntıyı göremez. Yalnız en önemli, temel kuralları koyar; pratik çalışmanın ayrıntıları partinin diğer döküman ve kararlarıyla belirlenir. Ancak, bütün belge ve kararlar parti programı ve tüzüğünü temel alır.

SBKP Tüzüğü, partinin tüm iç yaşamını, parti

örgütünün tüm temel biçimlerini yansıtır. Parti yaşamının temel yasası, partinin (bütün parti örgütleri ve komünistlere günlük eylemlerinde rehber olan) en güçlü ideolojik ve sınıfsal silahıdır. Bu sayanın dik-katle incelenmesi, partinin sağlam örgütlenmesini sağlayacak, bütün komünistlerin eylem birliğini (ki bu olmadan parti kitlelerin önderi ve örgütçüsü ol-ma rolünü yapamaz) yaratacaktır.

Parti yaşamındaki leninist standartlar değişmez değildir. Somut bir tarihsel durumda, yeni görevlerle karşılaşmış Komünist Partisi —bir yandan her türlü örgütsel ve kuramsal sorununda marksizm-leninizme bağlı kalarak— örgütlenme biçimlerini değiştirir, on-lara yeni içerik kazandırır ve yeni politik görevlerin çözümü için onları kullanır.

Parti örgüt biçimlerini, leninist parti ilkelerini uy-gulayarak bilimsel olarak geliştirir. Örgütsel çalış-manın biçim ve yöntemlerindeki değişiklikler, ekono-mik ve politik gereksinimlere, pratik araçlara göre belirlenir. Bu değişiklikler, eski biçimlerin geçerlilik-lerini yitirdiği ve yeni şartlara uymadığı yaşam tara-fından ispatlandığında yapılır.

Tabii ki yeni ve daha iyi örgütsel biçimlerin ger-çekten yaratıcı araştırılmasının; düşüncesizce kişisel olarak alınan kararlarla, gerekçesiz düzenlemelerle ortak bir yanı yoktur. Lenin böyle düzenlemelere olan hevesin tehlikeli olduğunu boşuna söylememiştir. Olayın özünün, kurumlarda, yeni ayarlamalarda, ya da yeni emirlerde değil, insanlarda, kadroların iyi seçilmesinde, verilen görevler tamamlandığında ya-pılan işin doğrulanışında olduğunu vurgulamıştır.

SBKP'nin kurulmasından beri parti yaşamındaki leninist standart ve ilkeler, onun eyleminin tartışılmaz kuralları olmuştur. Parti onlara her zaman büyük

önem vermiştir. Ancak, Stalin'in kişiliğinin putlaştırıldığı sıralarda, bu temel standartlar sık sık gözardı edilmiştir. Örneğin, yıllarca parti kongresi yapılmamış, MK toplantıları düzensiz olmuş, önemli sorunlarda tek kişinin kararları uygulanmıştır. Bütün bunlar ciddi sonuçlar doğurmuştur. Yirminci kongresinde, parti yaşamının leninist standart ve ilkelerine yapılan saldırılara sansür uygulamasının aşılmasıyla, SBKP bunları yeniden yaşama geçirip, parti ve devlet yaşamıyla sıkı sıkıya bağlamaya karar verdi.

Yirminci kongrenin kararlarını geliştirmek amacıyla parti ve merkez komitesi bireyin putlaştırılmasının doğurduğu sonuçları ortadan kaldırmak ve parti yaşamının leninist standart ve ilkelerini tekrar düzenlemek için büyük çaba harcadı. Bu da yirmiikinci kongrede benimsenen SBKP Program ve Tüzüğü'nde ifade edildi.

Parti yaşamında leninist standartların ve kolektif liderlik ilkesinin sapmadan yerine getirilmesi, parti organları ve çalışanlarının parti fertlerine olan sorumluluğunun artması, tüm komünistlerin eylemlerinin, girişim güçlerinin ve parti politikasının geliştirip gerçekleştirilmesine katılımlarının yükselmesi, eleştiri ve özeleştirinin gelişmesi; tüm bunlar parti yaşamının yasalarıdır. Bu partinin ideolojik ve örgütsel gücünün, parti saflarındaki birlik ve dayanışmanın parti-içi demokrasinin tüm yönleriyle gelişmesinin (tüm parti güçlerinin bu temel üzerinde faal hale getirilmelerinin ve kitlelerle bağların güçlendirilmesinin) zorunlu şartıdır.»¹

SBKP Merkez Komitesi Ekim Birleşik Oturumu (1964), parti ve ülkenin yaşamında önemli bir aş-

1) Komünizm Yolu, s. 584.

mayı gösteriyordu; partinin, parti yaşamının leninist standartlarını ve önderlik ilkelerini geliştirip, kesinlikle yerine getirme konusundaki sarsılmaz isteğini, belirtiyordu. Yirmiüçüncü kongre, parti-içi ilişkilerin leninist ilkeler temelinde geliştirilmesine büyük katkıda bulunmuştur.

Her komünist yaşamını, parti yaşamının leninist standartlarının ve SBKP Tüzüğü'nün kavranması ve tutarlı olarak yaşama geçirilmesi kaygısıyla içiçe geçirmelidir. Bu her parti üyesinin, her parti örgütünün başlıca amacı olmalıdır. Lenin'in şu öğütlerini daima hatırlamalıyız: «Parti, tüzüğünün eylemcileri tarafından kavranmasını sağlamak zorundadır... Görev emanet ettiği kişilerin bu görevleri yerine getirmelerini **başarıyla** sağlayamayan parti üyesi adına layık değildir.»¹

Son yılların deneyimlerini genelleyerek, Yirmi-üçüncü Parti Kongresi SBKP Tüzüğü'nde bazı değişiklikler yaptı. Bu değişiklikler parti yaşamının standartlarını tamamlayıp geliştirmekte; partinin örgütsel temelini daha da güçlendirme amacındadırlar.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Büyük Ekim Devrimi'nin ellinci yıldönümüne, komünizmin kuruluşunda ve Sovyetler Birliği'nin iç ve dış politikasında zengin liderlik deneyimiyle silahlanmış olarak gelmiştir. Parti tarafından aşılın şanlı elli yıllık yol ve onun örgütlerinin bu zaman süresince yaptığı çalışma, partiye yeni görevleri daha iyi ve daha verimli olarak başarabilme gücü veriyor, çünkü parti toplumun kurulma sürecinden ayrılmaz biçimde gelişen canlı bir politik yapıdır. Bilim ve politika ara-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 8, s. 224.

**sındaki canlı birlik, parti önderliğinin önemli ilkele-
rinden biridir.**

**Leninist partinin şanlı mücadele yolu ve başa-
rısı, yeni toplumun kurulmasını yönetmenin kahra-
manca deneyimi ve zengin parti-içi yaşamı SBKP
Merkez Komitesi'nin Haziran (1967) MK Birleşik Otu-
rumu'nda benimsenen «Büyük Ekim Sosyalist Devri-
mi'nin Elli Yılı» başlıklı tezlerinde yansımaktadır. Bu
tezler SBKP'nin ve uluslararası komünist hareketin
ilerki çalışmaları için çok önemli bir politik belgedir.**

KOMÜNİST BİR ONUR ÜNVANI

- *Parti üyeliği*
 - Yeni üyelerin özenli seçimi*
 - Parti tüzüğünün gerektirdikleri*
 - *Bir komünistin yükümlülükleri*
 - Bir parti üyesinin hakları*
 - Kişisel sorumluluk*

SBKP, her zaman parti üyeliği sorununa büyük önem vermiştir. Bu sorun, parti saflarının arılığı kaygısının, parti yaşamında bir yasa olması gerektiği, her komünistin SBKP üyeliğinin yüksek ünvanının onurunu taşıması ve ona layık bir yaşam sürdürmesi gerektiği kanısında olan 23. kongrede dikkatlerin odak noktasıydı.

Niçin bu böyledir? Herşeyden önce, partinin günümüzde karşılaşmakta olduğu büyük ve karmaşık görevlerle ve kitlelerle politik ve emek etkinliğinin büyük çapta artmasıyla beraber, her parti üyesinin işlev ve sorumluluklarının da artması yüzünden.

Ve bu son derecede doğaldır. SBKP'nin tarih önündeki büyük sorumluluğu, her parti örgütünün ve bütün üyelerinin yüksek bir sorumluluk duygusuna sahip olmasını gerektirir.

Bugün Lenin'in şu sözlerinin anlamı yeni bir güç kazanmıştır:

«Parti üyeliğinin ünvanını ve önemini yükseltmek, yükseltmek ve daha yükseltmek için çabalamalıyız.»¹ Bu sözler parti yaşamı üzerine temel leninist ilkeyi dile getirmektedir. Parti üyeliğinin ünvan ve önemini sürekli yükseltmek. Bu sağlam ilke SBKP'nin tüzüğünde formüle edilen sıkı sıkıya tanımlanmış standartlarda yansıma bulmaktadır. Bunlar, parti örgütlerinin günlük yaşamlarında temel leninist ilkelerinin iyice yerleştirilmesini güvence altına almaktadır.

SBKP üyeliği ünvanının önemini yükseltmek, birinci olarak yeni parti üyelerinin doğru seçimiyle, ikinci olarak, parti üyelerinin sorumluluklarının yükseltilmesi ve parti disiplininin sağlamlaştırılmasıyla

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 6, s. 504.

ve üçüncü olarak bütün komünistlerin aktif günlük parti çalışmasının içine çekilmesi ve parti-içi yaşamın girişim gücü gösterilmesini hedefleyecek biçimde örgütlenmesi ile doğrudan ilişkilidir.

Partiye üye kabulünün leninist ilkeleri, onun örgütsel yapısının temellerini oluşturur. Devrimci marksist-leninist bir parti olarak kendi yapısını, yöneticiliğini, bütün çalışma alanlarında örgütleyici işlevini güvence altına alır. Üyelik sorunu parti inşasının bir temel sorunudur.

Partinin üye bileşimi, partinin politikasını, örgütlenme biçimini, amaçlarına ulaşmak ve ortaya çıkan sorunları çözmek için kullandığı yol ve yöntemleri büyük ölçüde belirler.

SBKP, toplumun devrimci dönüşümlerinin partisidir. Parti, kitlelere öncülük etme işlevini ancak safalarına yalnızca işçi sınıfının, kolektif çiftlik köylülüğünün ve Sovyet aydınlarının en ileri ve bilinçli temsilcilerini, yani çıkarlarını partinin çıkarlarıyla kaynaştırmaya, her güçlüğe karşı durmaya, her engeli aşmaya hazır olanları katarak başarıya ulaşabilir.

Lenin tekrar tekrar partinin gücünün üye sayısından daha çok üyelerinin yüksek nitelikleri, parti ilkelerine bağlılıkları, iyi örgütlülük ve disiplinleri tarafından belirlendiğine işaret etmişti. Parti, kapılarını sadece toplumun komünist ilkeler üzerinde yeniden kurulması için döğüşen, iradelerini partinin iradesine bağımlı kılmış, sebatlı devrim savaşçılarına açmalıdır.

Bizzat Lenin ve onun yolundan yürüyenler parti safalarının arılığı için uzlaşmaz ve ısrarlı bir mücadele vermişlerdir. RSDİP'in 2. Kongresinde bir yanda Lenin ve silah arkadaşları, öte yanda Martov'un başını çektiği menşevikler arasında, parti tüzüğünün ilk pa-

ragrafı, yani parti üyeliği sorunu üzerine keskin bir tartışma olmuştu.

Bu tartışma, sonucu, partinin kaderini, gelişiminin yolunu, etkinliklerinin niteliğini, geleceğini belirleyecek bir ilke sorunuydu. Sorun, partinin, döğüşken bir parti, eylem içindeki devrimcilerden oluşan, devrimci, disiplinli bir örgüt mü, yoksa dağınık, şekilsiz, amaç ve eylem birliğinden yoksun bir topluluk mu olacağı sorunuydu. Sorun, Parti tüzüğünün ilk paragrafı için ortaya konan iki formülasyon ile açığa çıktı. Leninist formülasyon şöyleydi:

«Partinin programını benimseyen ve partiyi hem mali olarak, hem de örgütlerinden birinde bizzat çalışarak destekleyenler parti üyesidir.»¹

✓ Martov'un formülasyonu ise şöyleydi:

«Partinin programını benimseyen, partiyi mali olarak destekleyen, düzenli kişisel katkısını, örgütlerinden birinin öncülüğünde yapanlar parti üyesidir.»

İki formülasyon arasındaki fark çok büyük değilmiş gibi gözükabilir. Ancak aslında, parti üyeliği konusunda birbirine taban tabana karşıt iki görüşü dile getirmektedirler.

Martov ve menşevikler, programın benimsenmesi ve partiye mali destek olunmasını, parti üyeliği için temel ve yeterli koşullar olarak kabul ediyorlardı. Partiye katılmak isteyen herkesin, örgütlerinden birinin üyeliğine bağlanmadan, parti disiplinine uymaları istenmeden partiye kabul edilmesini önerdiler.

Martovcuların görüşlerine göre, parti örgütlerinden birine katılmak istemese de, her grevci işçinin ya da her aydının kendini parti üyesi saymaya hakkı vardı. Parti ile işçi sınıfı arasındaki ayrılıkları silip

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 6, s. 476.

atan, bir «açık kapı» politikasını, partinin kitlesel mücadeleye önderlik etmesini imkansızlaştıran, işçi sınıfının döğüşken öncüsü olan partiyi likide olmaya götürebilecek bir politikayı savundular.

60 yıl önce 3. parti kongresinde kabul edilen Lenin'in formülasyonu ise tarihin şaşmaz sınavından geçti. Parti üyeliğinin leninist ilkelerinin kararlı, can alıcı öneme sahip ve tümüyle doğru olduğu kanıtlandı.

Lenin, parti üyeliği için üç zorunlu şart koştu: Programın benimsenmesi, partiye mali destek olma (üyelik aidatlarının ödenmesi) ve parti örgütlerinden birinde kişisel katılım. Formülasyonu; yeni tip partinin özünü, aktif ve devrimci karakterini, yekpare bir bütün oluşturmalarını, iyi örgütlenmiş yapısını dile getiriyordu. Bu görüşbirliğinin ve komünistlerin bu görüşler için, program ve tüzüğün hedeflerine ulaşmaları için **aktif mücadelesinin** sağlanması yolunda bir temel hazırladı. Bir komünistin sözleri ve hareketleri değişken olmamalıdır. Lenin'in söylediği gibi bir parti üyesi, örgütünün verdiği her görevi yerine getirmeye hazır bir savaşçıdır. Lenin, partiyi bir örgütlü bütün, döğüşken, tekvücut bir müfreze olarak görüyordu. Her parti üyesi, mutlaka, parti örgütlerinden birinin üyesi olmalıdır. Bu koşul, devrimci eğitiminin, yüksek disiplininin ve partinin etkinlikleri üzerinde kontrol ve önderliğinin güvencesidir. Parti, tek bir plana göre çalışan parti örgütlerinin uyumlu bir sistemidir.

Martovcular, partiyi bir bireyler kalabalığına, şekilsiz bir insan topluluğuna çevirmek istediler. Bolşeviklerin formülasyonunun partinin kapılarını pek çok insana kapayacağını söylediler. Lenin bu suçlamaları şöyle yanıtladı: «Çalışan on kişinin kendilerini parti üyesi olarak adlandıramaması (gerçek işçi-

ler ünvan peşinde koşmazlar), sadece konuşan birinin parti üyesi olma hak ve fırsatını ele geçirmesinden daha iyidir.»¹

İkinci kongrede söylediklerinde, «Bir Adım İleri İki Adım Geri» adlı eserinde ve bir dizi başka yazısında Lenin, parti üyeliğinin ölçüt ve ilkelerini ortaya koydu. Buna rağmen tarihsel şartlara uygun olarak parti üyeliğinin koşulları da değişmiştir. Bu son derece doğaldır. Ancak leninist temel ilkelerin özü, parti saflarının arılığını korumaya duyulan gereksinim, her zaman için partinin örgütsel yapısının temeltası olmuştur. Günümüzde SBKP ve kardeş marksist-leninist partilere aynı ilkeler öncülük etmektedir.

Şimdiki parti tüzüğünde leninist ilkeler şöyle dile getirilmiştir:

«SBKP üyellği, partinin program ve tüzüğünü benimseyen, komünist kuruluştaki etkin bir rol oynayan, parti örgütlerinden birinde çalışan, bütün parti kararlarını yerine getiren ve üyelik aidatını ödeyen bütün Sovyetler Birliği yurttaşlarına açıktır.»¹

Parti üyeliğinin koşullarını inceleyelim:

İlk koşul — SBKP Program ve Tüzüğü'nün benimsenmesi: Parti programı ana görev olarak SSCB' de komünist toplumun kurulmasını ortaya koymuştur. Bu, programı ve tüzüğü benimseyen bir komünistin, yeni toplumsal sistemin sağlamlaşması için etkin bir şekilde savaşılmaya, yaşamının amacı gözüyle bakmayı, bir görev olarak kabul etmesi anlamına gelir.

Buradan parti üyeliğinin ikinci koşulu, **komünist kuruluştaki etkin katılım koşulu** doğar. Komünizmin ku-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 6, s. 503.

2) **Komünizm Yolu**, s. 598.

rulması, kişinin üretimin, bilimin ve kültürün geliştirilmesi yolunda günlük başarılar kazanması anlamına, yeni toplumsal ilişkilerin yaratıcısı olma ve işçi sınıfının komünist eğitime katılma anlamına gelir.

SBKP, bir devrimci eylem partisidir. Yalnız kendine büyük hedefler koymakla kalmaz, şaşmaz bir şekilde onlara ulaşmanın yollarını da arar. Ana özelliği kuramın ve eylemin, söz verilenle yapılanın birliğidir. Ve parti aynı şeyi her üyesinden de bekler; parti politikası için aktif savaşı, bugünün leninist partisinin üyeliği onurlu ünvanına hak kazanmış kimseler için en önemli partiye sadakat ölçütü sayar. Partinin sözleri ve hareketleri birbirine uymayan gezvelere ve övüngenlere ihtiyacı yoktur. Yalnız partinin düşüncelerinin, komünizmin bilinçli, yılmaz savaşçıları SBKP üyeliği onurlu ünvanına hak kazanır.

Parti üyeliği için üçüncü zorunlu koşul, **parti örgütlerinden birinde çalışma ve partinin kararlarının yerine getirilmesidir**. Parti, yalnız bireyler topluluğu değil, tekvücut birbirine bağlı örgütlerden oluşan bir sistemdir. Ve ancak bu örgütlerin içinde, fabrikalarda ve inşaat alanlarında, kolektif çiftliklerde ve devlet çiftliklerinde, çeşitli kuruluşlarda ve eğitim kurumlarında, komünistler somut görevlerin başarılması için emekçilerin örgütçüsü olarak çalışır. Sağlamlıkları, partili yoldaşlarıyla elele sürdürdükleri kolektif, birleşik eylemlerde yatar.

Bir komünistin toplumsal ve parti etkinliğinin alanı, herşeyden önce ait olduğu örgüttür. Toplumun iteri üyeleri, parti örgütleri içerisinde birleşmiştir ve orada politik eğitim görmekte, ideolojik savaşçıları haline gelmekte, politika ve partinin pratik etkinliği üzerine her türlü sorunu orada tartışmakta, parti kararlarını ayrıntılarıyla orada hazırlamakta ve uygu-

lamaktadır. En alt kademedeki parti örgütlerinin işlevi parti program ve tüzüğü'nün her komünist tarafından uygulanmasını denetlemek açısından özellikle önemlidir.

Parti üyeliğinin dördüncü ve yine vazgeçilmez koşulu, zamanında **parti aidatlarının ödenmesidir**. Parti gönüllü, kendi kendine yeterli bir örgüttür. Üyelik aidatları ana mali kaynağıdır. Bu nedenle partiye katılan herkes, aidatlarını düzenli olarak ödemeli, böylelikle partiye maddi katkıda bulunmalıdır.

Üyelik aidatlarının ödenmesi ilk bakışta sadece bir komünistin en basit temel görevi olarak görülebilir. Aslında çok daha derin bir anlam taşımaktadır. Eğer bir kişi aidatlarını düzenli olarak ödemiyecekse bu, partiye saygısı olmadığını, disiplinden yoksun olduğu ve daha zor şartlar altında üyeliğin gereklerini yerine getireceği konusunda kesinlik olmadığını gösterir. Bu bağlamda, Kalinin'in parti örgütlerinin sekreterlerine yönelik şu sözlerini hatırlatmakta yarar vardır:

«Eğer aidatlarınızı bir ya da iki ay geciktirirseniz parti için bu o kadar önemli olmayacaktır, mali durumu çöküntüye uğramayacaktır. Partimiz artık yoksul bir parti değildir. Sorun şudur: Eğer partiye aidatlarınızı zamanında ödemezseniz, bu partiyi düşünmediğiniz, parti görevlerini özensiz bir tarzda yaptığınız anlamına gelir. Parti görevlerine, hele aidatların ödenmesi gibi basit ve tamamiyle örgütsel olan görevlere karşı, böyle bir tutum takınan kişi partiyi ciddiye almıyor demektir. Partiyi düşünen birisi için parti aidatlarının ödenmesi bir sevinç kaynağıdır, çünkü böylelikle kişi partiye maddi bağ kurmakta, bir anlamda denilebilir ki onunla ilişkiye geçmektedir.»¹

1) M.I. Kalinin, **Komünist Eğitim Üzerine**, 1953, s. 388-89.

Bir komünist, parti aidatını, geçerli bir neden olmaksızın üç ay ödemeyi geciktirirse, temel örgüt biriminde durumunun gündeme gelmesi parti içinde kendiliğinden bir uygulama haline gelmiştir. Eğer aslında parti örgütüyle ilişkisinin kesintiye uğradığı ortaya çıkarsa, onun parti saflarını terkettiği sonucuna varılır.

Parti üyeliğinin temel ilkeleri böyledir.

Doğaldır ki herkes komünist partisinin bir üyesi olamaz. Herkes, parti üyeliğinin zorluklarına ve sınavlarına dayanamaz, bir komünist olmanın ağır sorumluluğunu taşıyamaz.

Parti komünistlere herhangi bir ayrıcalık vermez; onlardan sadece bazı zorlu istemlerde bulunur. İşçi ve köylülere seslenirken bir kez Lenin şunları söylemişti: «Yoldaşlar, partili olmayan işçiler ve emekçi köylüler, partiye katılın. Katılmanın size üstünlükler sağlayacağı sözünü vermiyoruz. Sizi güç bir işe çağırıyoruz, devleti örgütleme işine.»¹

Bir komünistin en önemli görevi, işçi sınıfı ve emekçi halkın davasına kendini düşünmeden katkıda bulunmak ve komünizm ideallerine kendini sınırsızca adamaktır. Beyaz Rusya Aşağı Rassvet Kolektif Çiftliğinin Başkanı, İspanya'da faşistlere karşı savaşın ve Büyük Yurtseverlik Savaşı'nda cephenin kahramanlarından K.P. Orlovsky şöyle demişti:

«Komünist olmak çok büyük bir şeydir. Bu onura sahip olma herkese göre bir şey değildir. Bir komünist yaşamının bütün anlamı, görevi tarafından oluşturulan, özel bir hamurdan yoğrulmuş bir kişidir. Bir komünist öldürülebilir, ama kutsal davasına inancını sarsmak imkansızdır.»

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 30, s. 65.

Parti üyesi olmak, kişinin amaç ve eylemlerini Komünist Parti'nin amaç ve eylemleriyle kaynaştırması ve kendisini, onun politika ve ideallerinin yaşama geçirilmesine adanması anlamına gelir.

Parti, üyelerinin seçimine bu tür büyük istemlerle yaklaşır. RKP(B)'nin 8. Kongresi'nde bile, partinin büyümesinin, ancak saflarında işçi sınıfının ve emekçi halkın ileri, kararlı ve alçakgönüllü temsilcilerinin yer alması durumunda ilerici bir nitelik taşıyacağı belirtilmişti. Bu nitelikleri taşımayan kişilerin partiye kabulü, safları sağlamlaştırmaz, tersine zayıflatır. Komünist diye adlandırılmayacak kişilerin partiye katılmasına ilişkin tecrit edilmiş örnekler bile partiye zarar verir, saygınlığını yıkar, parti örgütünün döğüşkenliğini düşürür.

Tek tek seçimin leninist ilkelerinin öncülük ettiği SBKP, kendi saflarına sürekli Sovyet toplumunun en ileri insanlarını katar. Geçtiğimiz yıllarda Sovyet halkı, yaşamlarını ideolojik ve örgütsel olarak partiye bağlama ve saflarına katılma konusunda gittikçe daha istekli hale gelmiştir. İşte bir takım sayılar: 1953'te partinin aday üyelerinin sayısı 175 bindi. 1965'te bu sayı 735 bine yükseldi. 22. ve 23. kongreler arasındaki dört yıl içinde ise 3 milyonun üzerinde insan aday üye oldu.

Yeni üyelerin seçiminde, yerel parti örgütleri son derece doğru olmak zorundadır. Ve genellikle de böyle olmaktadırlar. Bununla beraber 23. kongrenin ortaya koyduğu gibi, bazı parti örgütlerinde yeni üyelerden istenenler azaltılmış ve tek tek seçim ilkesi zedelenmiştir. Sonuç olarak bir miktar yeterince hazırlanmamış, olgunlaşmamış, hatta şanslı insanlar partiye girmiştir.

Bu parti kongresinden kısa bir süre önce «Har-

kov Bölge Parti Örgütünün Partiyeye Üye Kabulü ve Genç Komünistlerin Eğitimine İlişkin Çalışmalarındaki Ciddi Eksiklikler» konulu 20 Temmuz 1965 kararında, merkez komitesi tek tek seçim ilkesinin çiğnenmesini ve SBKP'ye üye kabulü kurallarındaki gevşemeleri mahkum etmiş; partiye yeni üyelerin seçiminde, parti örgütlerinin ve komünistlerin sorumluluğunun artırılması gereksinimine dikkatleri çekmişti.

Merkez komitesinin aldığı önlemleri onaylayan 23. parti kongresi, bütün parti örgütlerini, yeni üyelerin partiye kabulünde daha dikkatli olmaya, tek tek seçim ilkesine sıkıca sarılmaya, parti tüzüğüyle kesin uyum içinde olarak, yalnızca komünist kuruluşa etkin bir biçimde katılan ileri ve bilinçli işçilerin kolektif çiftçilerin ve aydınların partiye kabul edileceğini görmeye zorunlu kılmıştır.

Kongrenin öğrettikleri arasında partinin toplumsal bileşiminde öncü konumuna işçi sınıfının sahip olması gerektiğinden özel olarak bahsetmek gerekir. Bu yeni üyelerinin seçiminde partinin, güvenle ve ısrarla izlediği bir yoldur. 19. ve 20. kongreler arasında işçiler yeni aday üyelerin yüzde 30'unu oluştururken, 20. ve 22. kongreler arasında yüzde 40,6'sını ve 22. ve 23. parti kongreleri arasında da yüzde 47,6'sını oluşturmuştur. Bu yol hem SBKP'nin doğasıyla, hem de işçi sınıfının sosyalist toplumda yeri ve işlevi ile uyum içindedir. Ülkemizde halkın sosyopolitik ve ideolojik birliğinin yaratılması işçi sınıfının öncü rolünün küçültülmesi anlamına gelmez. SBKP'nin programında belirtildiği gibi Sovyet toplumunun en ileri ve en örgütlü gücü olarak işçi sınıfı, komünizmin tam boy kuruluşu döneminde de öncülük işlevini yerine getiriyor.

Bu, sadece işçi sınıfının halkın en önemli kes-

mini oluşturması olgusundan değil, bundan daha çok, toplumsal üretimdeki belirleyici yerinden, toplumun en ilerici ve en etkili g olmasından türemektedir. Leninist parti, komnrist idealleri için mücadelede işçi sınıfının sözcüsü olmuştur ve hâlâ bu konumu- nu sürdürmektedir.

Günümüz koşullarında, diğer toplumsal grupla- rın temsilcilerinin partiye kabulünde herhangi bir özel kısıtlama sözkonusu olamaz. Bununla beraber, kimse bundan partinin ve örgütlerinin yeni üyelerinin nitel bileşimini denetlemesi gerekmediği sonucunu çıkarmamalıdır. Bütün diğer sorunlarda olduğu gibi saflarına yeni insanlar katma sorununda da parti herşeyi kendi halinde yürümeye bırakmaz. yeliğinin gelişimini denetim altında tutar.

Bu, işçi sınıfının ve kolektif çiftlik köylülüğünün en ileri ve bilinçli temsilcilerinin yanı sıra, partinin en iyi mühendisleri, teknisyenleri, öğretmenleri vb. de saflarına çekmek zorunda olduğu anlamına gelir. Değişik türden uzmanlar partiye kabul edilen büro memurlarının 2/3'n oluşturur. Aydınlar arasında da parti üyelerinin sayısı artmaktadır.

23. kongrede kabul edilen SBKP Tüzük değişik- likleri, partiye alınacakların nitel bileşiminin daha da iyileştirilmesini, parti örgütlerinin ve her kom- nistin yeni üyeler seçmede rol ve sorumluluğunun artmasını dile getirmektedir.

— zel olarak, 23 yaşına kadar (eskisi gibi 20 ya- şına kadar değil) gençlerin partiye yalnız Komsomol- dan geçerek katılabilmesine karar verilmişti. Niçin bu değişiklik yapıldı? nceki tüzük maddesi RKP(B)' nin 12. Bütün Rusya Kongresi'nde Ağustos 1922'de kabul edilmişti. O zamanlar Komsomol'un toplam ye sayısı 300 bin kadardı. Pek çok işletmede, köylerin

ve değişik kurumların çoğunda Komsomol örgütü yoktu. Bu nedenle, partiye katılmak isteyen herkesin Komsomol okulundan geçmesini istemek çok güçtü. Gençlere, Komsomol'dan geçerek partiye katılma için yüksek bir alt sınır konması parti saflarının gelişmesini kısıtlayacak, genç işçi ve köylülerin en iyileri arasından seçim yapma tabanını daraltacaktı.

Şimdi ise, durum oldukça değişik. Komsomol saflarında 23 milyondan fazla genç kız ve erkek var. SBKP saflarına katılmak isteyen her genç Komsomol okulundan geçebilir ve geçmeli, çalışmasıyla değerini göstermelidir.

Bu koşullar altında, yaş sınırının yükseltilmesi, henüz hazır olmayanlar için belli bir kısıtlama anlamını taşıırken, gençliğin ileri ve en aktif kesimi için partiye katılmada bir engel teşkil etmez. Bu tüzük değişikliği Komsomol'un partinin yedek gücü olma işlevini artırıcı yöndedir.

SBKP üyeliği sorununda bir başka leninist gereklilik de partiye katılırken, partililerden **tavsiye** istenmesidir. Bu tavsiye, başvuranın bir parti üyesi olmaya layık olduğunu içeren, bir komünistin verdiği politik güvence biçimindedir. Tavsiye, partinin güvenilir üyeler kabul etmesini güvence altına alan ciddi bir parti belgesidir. Tavsiyeyi yapan yoldaş, parti örgütleri önünde, tavsiye ettiği yoldaşın niteliklerini nesnel olarak değerlendirme sorumluluğunu üzerine almaktadır.

Her parti üyesinin tavsiye yapma hakkı yoktur. SBKP'nin 23. Kongresi'nde kabul edilen tüzük, tavsiye yapma hakkını (daha önceki gibi 3 yıl yerine) 5 yıl partide çalışmış olanlara vermektedir. Önlem aynı zamanda SBKP'nin yeni üyelerinin seçimini daha sağlamlaştırmaya da yöneliktir. Bugün yeni üyeler için

tavsiyeler, ancak ciddi bir parti eğitiminden geçmiş ve bir parti örgütünde pratik çalışmanın somut deneyimlerini edinmiş komünistler tarafından yapılabilir.

Kongre, partiye katılmak isteyen bir Komsomol üyesinin, Komsomol'un bölge veya şehir komitesinden de tavsiye almasına karar vermiştir. Eskiden, parti tüzüğü böyle bir tavsiyenin bir parti üyesinin tavsiyesiyle eşdeğer olduğunu belirtiyordu. Sonuç olarak, bazı Komsomol üyeleri partiye, genel uygulama ile, yani üç komünistin tavsiyesi ile, parti örgütlerince, Komsomol örgütlerinin onlar hakkında ne düşündüğü bilinmeden, katılıyordu. Ama Komsomol, partinin militan yardımcısıdır ve genç kız ve erkekler orada komünist eğitimden geçerler. Partiye katılanların üçte birinden fazlası Komsomol üyeleridir. Öyleyse, bir Komsomol üyesini partiye kabul ederken kendi arkadaşlarının, yoldaşlarının düşüncesine başvurmamak doğru olur mu? Daha tam ve kesin bir maddenin konulması, bir yandan yeni parti üyelerinden istemlerin çoğalmasını, öte yandan gençler arasında Komsomol'un otoritesinin yükseltilmesini dile getirmektedir.

Parti tüzüğüne diğer tam ve kesin maddenin konuluşuna, temel örgüt birimlerine başvuru sahibini partiye kabul etme kararının verilmesine ilişkin maddeden de bahsetmek gerekir. Artık kararlar eskisi gibi basit çoğunlukla değil, toplantıdaki parti üyelerinin en aşağı 2/3'ünün oyuyla alınmaktadır. Bu, çok temel bir öneme sahiptir. Böyle bir uygulama, komünistlerin görüşlerini daha iyi ve tam olarak gözönüne almayı ve yeni parti üyelerinin seçiminde daha az hata yapmayı olanaklı kılmaktadır. Aynı uygulama bir kişiyi partiden çıkartmaya karar verirken de sözkonusudur.

Bu değişiklik, yeni parti üyelerinin nitel bileşimini yükseltmek, komünist ünvanını daha yüceltmek ve yeni üyelerin kabulünde temel örgüt birimlerinin sorumluluğunu artırmak anlamına gelir.

Ancak, yaşam gösteriyor ki, bu önlem bile partiye yalnızca kendini adanmış, ileri komünizm savaşçılarının seçimini güvence altına almaya yetmiyor. Bir insan ancak gerçek yaşamda, pratik eylemin içerisinde ve parti politikası için mücadele potasında, gerçek olarak tanınabilir. Bu nedenle bir parti üyesi olmaya hazırlanan herkes için bir yıl süreli bir aday üyelik dönemi saptanmıştır. **Aday üyelik** döneminde geçiş, partinin kendisine katılmak isteyenlerin kişisel niteliklerini daha yakından incelemesini sağlayan, aday üyelere de parti program ve tüzüğünü, parti işlerini daha iyi tanımada yardım eden, parti yaşamının kurallarından biridir.

Aday üyelik koşulu, parti tüzüğüne 1919'da Bütün Rusya Parti Konferansı'nda dahil edildi. Parti disiplini ve komünist militanlığı korumaya çabalarlarken, parti, iskeletin gerçekten proleter öğelerden oluşmasını sağlamak için yeni üyelerin niteliğine özel bir dikkat gösterir. Partiye «tamamiyle proleter olmayan öğelerin» akımını önlemek için il. kongre, toplumsal konumlarına göre, değişik kabul koşullarını koymaya karar vermişti.

Sosyalizmin zaferiyle birlikte Sovyet toplumunun sınıfsal yapısı değişti ve değişik aday üyelik sürelerine gereksinim kalmadı. 1939'da, 18. kongre, işçi sınıfı, köylü ya da aydın kökenli olmalarına bakmadan, bütün partiye başvuranlara tek bir aday üyelik süresi uygulanmasına karar verdi.

Aday üyelik döneminin önemini vurgulayan Lenin, bu dönemin boş bir formalite değil, partiye baş-

vuranlar için ciddi bir sınav olmasını sağlayacak kesin kurallar konulmasına duyulan gereksinime işaret etmişti. Bir aday üyenin, parti örgütünden özel bir ilgiye ve öncülüğe gereksinimi vardır. Parti safalarına katılmaya kendini hazırlamada yardıma gereksinim duyar. Daha eski komünistlerle SBKP Tüzük ve Programı üzerine konuşması, partiyi ve toplumsal görevleri ele alması ve politik eğitimden yararlanması, onun için özellikle önemlidir. Her genç komünistin değerini, parti eylemlerine katılarak, pratik işler içinde ispatlayabilmesi özellikle önemlidir.

Bir yıllık aday üyelik döneminin sonunda, parti örgütü, aday üyeye, partinin tam üyeliğini verme sorununu gündeme getirmelidir. Eğer değersiz olduğu ve kişisel nitelikleri yüzünden partiye kabul edilmeyi hak etmediği ortaya çıkmışsa, parti örgütü partiye üyeliğini reddedecektir. Tam üyeliğini reddedecek ve 23. kongreden önce yapıldığı gibi aday üyeliğinin uzatılması yolunda gitmeyecektir. Deneyim böyle uzatmaların anlamsızlığını göstermiş ve kongre, aday üyelik dönemini bir yıl olarak sınırlandırmayı kararlaştırmıştır.

Böylelikle 23. kongre parti yapısının temel sorunu olarak parti üyeliği sorununa leninist yaklaşımı yeniden kurmuş; komünizmin tam boy kuruluşu yolunda partinin kazandığı yeni deneyimlerle parti yaşamının leninist ölçütlerini geliştirmiş ve zenginleştirmişti.

Şimdiki görev, parti tüzüğünün, parti üyeliğine ilişkin maddelerinin ve sıkıca kurulmuş parti yaşamı ölçütlerinin her parti örgütü ve her komünist tarafından kesinlikle uygulandığını görmektir. Yeni parti üyelerinin seçimi ve eğitimi bütün partinin işi ve kaygısıdır. Bu sorunlar her zaman parti örgütlerinin

dikkatlerinin odaklandığı noktalar olarak kalmak zorundadır.

Partiye katılmanın, partinin davasının bilinçli bir savaşçısı olarak, bir komünist olma sürecinin sonu değil, aslında başlangıcı olduğu noktası akla gelebilir. Ancak, aday üyeyi örgütünün aktif çalışması içine ta başlangıçtan itibaren çekmek, ona somut görevler verip, yerine getirilişlerini denetlemek gerekmektedir. Özellikle SBKP üyelerinin günümüzde neredeyse bir çeyreğini oluşturan genç komünistler sürekli bir dikkati gerektirmektedirler

Parti, parti-içi yaşamını, örgütlerinin günlük çalışmalarına etkin bir biçimde katılan komünistlerin parti çalışmalarından gerçek bir leninist eğitim ve ideolojik temel edinmelerini sağlamaya yönelik olarak kurarken, yaygın ve çok yönlü bir ideolojik eğitim çalışmasını sürdürür.

Bütün parti üyeleri aynı haklara sahiptir ve örgütlerine, partiye karşı aynı sorumluluğu taşımaktadırlar. Bu, SBKP Tüzüğü'nde belirtilmiştir. Parti tüzüğünde yazılı **hak ve görevler**, parti yaşamının ölçütlerinin özünü, her komünistin davranış ilkelerini içerir. Kimse onları icat etmemiştir, onlar, partimizin tarihi gelişiminin sonucudur.

Komünist olmak büyük bir onurdur ama bir komünistin omuzlarına binen sorumluluklar da büyüktür. Bu, yaşamının ve işinin her yönünü etkiler ve yükümlülüklerinin neler olduğunu, leninist ünvanını doğrulamak için neleri ve nasıl yapması gerektiğini belirler.

Şimdi, SBKP'nin ve Sovyet halkının ana görevi, komünizmin maddi ve teknik temelini yaratılmasıdır. Bu nedenle parti tüzüğü, parti üyesinin görevleri arasında en büyük önceliği, **komünizmin maddi ve tek-**

nik temellerinin yaratılması için çalışmaya ve emeğe karşı komünist tavrın bir örneği olarak hizmet edilmesine vermiştir.

Bu onun, en yüksek devrimci görevi, dünya devrimci hareketi önündeki enternasyonalist görevidir.

Bir komünistin herşeye parti açısından bakmasının, ideolojik inancını ve partisine ve halkına karşı sorumluluk duygusunun ölçüsü, üretimin gelişmesi, ürünün arttırılması ortak davasına tam gücünü ne kadar adadığı, yeni ve ileri olanı nereye kadar desteklediği ve sosyalist zenginliğin büyümesine ne ölçüde katkıda bulunduğudur.

Lenin bir parti üyesinin, iş disiplini ve enerji konusunda bir örnek olması gerektiğini ve büyük görevleri politik düzeyde çizmekle yetinmeyip, onların yaşama geçmeleri için uğraşmanın da gerekli olduğunu tekrar tekrar söylemişti. Aksi taktirde Lenin'in söylediği gibi, «basit bir emekçi bile, bizimle alay edecek ve bize 'Ne kurmak istediğini gösterip durmak neye yarar? Bize kurabileceğini göster. Eğer kurma yeteneğine sahip değilsen seninle beraber değiliz ve cehennemin dibine kadar yolun var' diyecektir. Bunu söylemekte hakkı da vardır.»¹

Ekonomi biliminin, toplumun gelişmesinin ve bütün maddi ve manevi değerlerin yaratılmasının temeli olduğu iyi bilinir. Yeni insan toplumsal değere sahip kolektif iş yaparken, eğitilir. Sovyet halkı enerjisinin büyük kısmını üretimin ve bilimin geliştirilmesine adanmıştır. Ve bu komünistlerin ana etkinlik alanıdır.

Sovyetler Birliği'nde milyonlarca insan komünizmin kuruluşuyla uğraşmaktadır. Bu, bütün halkın da-

1) V.I. Lenin, Toplu Eserler, cilt 33, s. 73.

vasıdır. Ama parti üyeleri bu davanın en etkin, en ileri ve en yorulmaz savaşçıları olmalıdır. Bir komünistin toplumsal emekte payının olması, onun en önde gelen görevi, aynı zamanda politik olgunluğunun ve parti davasına kendini adanmışlığının göstergesidir.

Parti üyelerinin ezici çoğunluğu, yaratıcı emek, yiğitlik ve sorumluluklarının bilincinde oluşlarıyla örnek olmakta, görevlerini onurla yerine getirmektedir. Bu konuda 23. kongrede geniş tartışmalar yapıldı. Delegeler milyonlarca yoldaşlarından enerjilerini, bilgilerini ve yeteneklerini yeni toplumun kurulmasına, bu büyük devrimci davaya adanmış komünistlerden gururla bahsettiler.

Şimdi, SBKP üyelerinin yüzde 70'inden fazlası endüstri işletmelerinde, inşaatlarda, taşımacılıkta ve tarımda maddi üretim alanlarında uğraş vermektedirler. Parti giderek daha çok komünisti belirleyici üretim sektörlerine yollamakta, onlardan, bilim ve teknolojiye yeni yollar açılmasına ve sorunların bilimsel temelde ve yaratıcılıkla çözümlenmesine öncülük etmesini istemektedir.

Komünizmin maddi ve teknik temellerinin yaratılmasının temeli, şimdiki Beş Yıllık Plandır. Böylelikle, bir komünist nerede çalışırsa çalışsın tüm gücünü ve bilgisini planın hedeflerine ulaşması için verimli iş yapmaya adanmalıdır. Kendisi örnek olarak, diğerlerini yeni başarılar kazanmaya, üretimde yenilikçi olmaya, bilim ve teknikte yenilikleri desteklemeye, girişim gücü ve yaratıcı etkinlik göstermeye, yeni ve ilerici olana karşı duyarlı olmaya çağırmalıdır. Bilim ve tekniğin doruklarına tırmanmaya çabalamak, sürekli yaratıcılık ve insanların yaşamına karşı de-

rin bir ilgi duymak, işte bunlar, bir komünistin yaşamının temeli olan niteliklerdir.

Bir komünistin, iyi bir örgütçünün zor ve geri kalmış bir sektörde çalışmaya yollanması halinde kısa sürede işletmesindeki güçleri harekete geçirmeyi ve durumu düzeltmeyi başarmasına dair binlerce örnek sayılabilir.

Kamensky Kimya İşletmelerinde (Rostov Bölgesi) Karbon bisulfit işletmesi uzun süredir geri kalmaktaydı. Parti komitesi genç bir uzmanı, komünist Y.P. Kovalev'i işletme müdürü olarak önerdi.

İşletmede görev alır almaz Kovalev bürokratik uygulamaların burada derin kök saldıgını gördü. Örneğin bir ay içinde vardiyalardan birinin şefi 97 ceza emri «çıkarmıştı». Yeni işletme müdürünün yanına elinde uzun bir listeyle geldi.

«Lütfen Yuri Petroviç, bu adamları cezalandırın.»

«Ne için?»

«Şunlar için...» ve vardiya şefi, yanında çalışanların hatalarını anlatmaya başladı. Uzun bir süre eksikliklerden bahsederek konuştu.

«Bu arada, vardiyanızda olumlu bir şeyler gördünüz mü?» diye sordu Kovalev.

«Tabii. Hepsi çok iyi işçiler. Yalnız sürekli onları uyarmak gerekiyor.»

Kovalev, bir işletmenin ancak güven, karşılıklı yardımlaşma ve kolektif ilgi atmosferi içinde başarılı bir şekilde çalışacağını açıkladı. Önerisi üzerine işletmedeki parti örgütünün büro toplantısında ve parti toplantısında sorun ele alındı. Ortak çabaların sonucu olarak eksiklikler kısa zamanda aşıldı ve işletme kolektifi zamanla hız kazandı, diğer işletmeleri yakaladı ve işletmeler arasında öncülük eden bir birim haline geldi.

Beş Yıllık Planın başarıya ulaşması, ülke ekonomisinin gelişmesi ve halkın maddi düzeyinin yükseltilmesi için, tarım üretiminin gelişmesine de özel bir önem vermek gereklidir. İki milyondan fazla komünist şimdi Mart 1965 Merkez Komitesi Birleşik Oturumu ve 23. kongrenin kararları uyarınca, köylerde ellerinden geleni yapıyorlar. Bunlardan 520 bin komünist traktör sürücüsü, kombine işleticisi ve traktör gruplarının şefleri olarak, 360 binden fazlası hayvan üretiminde (çiftçiliğinde) çalışıyorlar. Ortalama olarak her kollektif çiftlik, parti örgütünde 42, her devlet çiftliği parti örgütünde 75 komünist bulunuyor.

Bir komünist —işçi, kolektif çiftçi, bilim adamı, öğrenci, subay ya da basit bir memur— ne olursa olsun görev yerinde bir örnek olmalı, partili olmayanlara karşı toplumsal yükümlülüklerini yerine getirmelidir.

«Örnek olarak propaganda yapmak, bizden beklenen budur» diyordu Lenin. Komünistleri, işlerinde etkin olmaları, verili bir göreve karşı sorumluluk duygusu taşımaları, yetersizliklere karşı hoşgörüsüz olmaları, kendilerinden ve yoldaşlarından çok şey istemeleri için eğitmek parti örgütlerinin görevidir.

Ancak, bir komünist için sadece işinde iyi olmak ve yeni toplumun kurulmasında etkin, kendini adanmış bir savaşçı olmaya örnek olmak yeterli değildir. Bir komünist önderdir, ondan, kitleleri örgütlemesi, onlara parti politikasını anlatması, her yerde ve her zaman bir örgütçü ve bir propagandacı olması beklenir. Partiye katılmakla, ekibinin, sektörünün, işletmesinin ya da kolektif çiftliğinin, bölgesinin ve ülkesinin çalışmalarında, partili olmayan iş arkadaşlarının da sorumluluğunu yüklenmektedir.

Sovyet halkı, bir büyük toplumsal görevi, ko-

münizmin kurulmasını üzerine almıştır. Milyonlarca İnsan, bu aktif, canlı, yaratıcı sürecin içindedir. Şimdi sorun, önce çoğunluğa, sonra tüm işçilere, örnek işçiler, üretimde yenilikçiler gibi çalışmayı öğretmektir. Bunun için sürekli ve amaçlı, örgütsel, ideolojik ve eğitsel çalışma sürdürmek gereklidir. Ve bu, sadece propagandacıların değil, bütün komünistlerin ve bütün partinin görevidir.

SBKP Tüzüğü, bütün komünistlerden; parti kararlarını kesinlikle ve şaşmaz bir şekilde yaşama geçirilmesini, parti politikasını kitlelere anlatmasını; partinin halkla bağlarını güçlendirip çoğaltılmasını; halka karşı dikkatli ve ilgili olmasını, emekçilerin gereksinimlerini derhal yanıtlamasını istemektedir.

Bir komünistin yaşam ve çabalarının ana yasa-sı, insanlara hizmet etmek, komünist bilinçlerini ve politik etkinliklerini yükseltmek için emekçilerin maddi ve manevi gereksinimlerini karşılamak kaygısını gütmektir. Lenin «yüzlerce ve yüzlerce pratik deneyimden yararlanmasını bilmeyen bir komünistin hiçbir işe yaramayacağı» noktasına işaret etmişti. Bu söz hiçbir zaman unutulmamalı.

Bir parti üyesinin bir kitle önderi olarak saygınlığı ve etkisi işinde, toplumsal yaşamında, yaşama biçiminde örnek olmasıyla doğru orantılıdır. Aynı zamanda, nereye kadar insanları örgütleyebilip, gereksinimlerini karşılayabileceğine de bağlıdır. Söylenildiği gibi iyi bir örnek, bin kelimedenden daha çok işe yarar. İşe karşı komünist tavrın, ahlaki arılığın, örnekleri olanlara; bulundukları mevki ile övünmeyen, basit ve insanlarla ilişkilerinde özenli olan ve onlara partinin onları düşündüğünü kanıtlayana saygı duymaktayız.

Ne yazık ki, hâlâ bir parti üyesinin eğitsel çalış-

malara katılmasının sonsuz önemini göremeyen, insanlarla gerçek temaslarını kaybetmiş ve bütün umutlarını emirlere ve açıklamalara bağlamış komünistler vardır. Bunlardan, ekonomide önder konumunda olan bazıları, «Eğitim! Bu parti örgütlerinin işi. Benim işim, işleri yürütmek» diyorlar.

Bir parti üyesinin saygınlığını, kendini beğenmişlik, duygusuzluk ve insanlara karşı biçimsel ve bürokratik bir tavır takınmak kadar hiçbir şey tahrip edemez. Bazı önderler, sonu gelmeyen sözler veriyor, partiye ve halka karşı sorumluluklarını unutarak, onları yerine getiremiyorlar. Bir komünistin sözleri eğer yaptıklarından farklı ise, çok büyük zararlara yol açabilir.

Bu tür davranışlarla bazı olgunluğa erişmemiş komünistler emekçilerin gözünde partinin değerini düşürüyor ve parti örgütlerinin etkinliğini azaltıyorlar. Ancak, gerçek komünistler, emekçilerin gereksinimlerine dikkatli ve özenli bir yaklaşım göstermeleri, halka karşı doğru, ciddi, toplumsal ve gerçekten bolşevik tavırlarıyla ötekilerden ayrılır. Ve bu, niçin SBKP'nin halk arasında saygı gördüğünü, niçin halkın ona derinden inandığını ve her konuda onun öncülüğünü izlediğini açıklar.

Ladoga Gölü civarında, Olonet Bölgesinde (Karelia), M.I. Zakharov adlı bir parti eylemcisi yaşamaktadır. Bölge halkının son derece saygı duyduğu Zakharov, yürekli, ilkeli bir insan ve titiz bir önderdir. Beraber yaşadığı, beraber çalıştığı insanlara neyi varsa —sıcak bir yürek, sağlam bir zekâ, büyük örgütçülük yeteneği ve çalışması— vermektedir. Zakharov'un derin bir partililik duygusu vardır ve en değerli niteliğe —insanlarla çalışabilme, onların yüreklerine ve kafalarına giden yolu bulabilme yete-

neğine— sahiptir. Birtakım komünistlerle konuşurken Zakharov bir keresinde şöyle demişti:

«Bir elmasın yüzlerinin, gökkuşağının bütün renklerini göstererek nasıl parladığına hiç dikkat ettiniz mi? Harika bir görünümdür bu! Bir elması eline aldığı anda yüzlerden birisi parlarken bir diğeri karanlıktır. Ve elması çevirmeye başlarsan bütün yüzler parlamaya başlar. Komünistler, parti eylemcileri de halkla böyle çalışmalı, hepsinin bütün yüzleriyle, bütün iyi nitelikleriyle parlamasını sağlamalıdır. Onlardaki en iyi güçleri uyandırmalı ve bunları komünizmin kuruluşuna yöneltmeliyiz.»

Bir komünistin partililik duygusu, ideolojik inancı ve parti davasına kendini adanması, güçlüklerle mücadelesinde ve onların üstesinden gelme yeteneğinde denenir. İnsanlar bir parti üyesini, halka karşı biçimsel, bürokratik, duygusuz ve hem davranışlarla mücadelesinin sağlamlığıyla; emekçilere ve gereksinimlerine karşı duyduğu kaygı ve yoldaşça dikkat ile, söz ve eyleminin birbirine uygunluğu ile tartar.

Komünist ilişkiler yeni toplumun kuruluşu sırasında oluşmaktadır. Bir komünist onları geliştirmekle yükümlüdür. Parti tüzüğü ona, ülkenin politik yaşamında, devlet işlerinin yönetiminde, ekonomik ve kültürel gelişimde etkin bir yer tutmak; toplumsal görevlerin yerine getirilmesinde bir örnek olmak görevini vermiştir.

İlke olarak komünistler etkin bir biçimde toplumsal yaşama katılırlar ve Sovyet halkının marksist-leninist dünya görüşünün biçimlenmesine yardımcı olurlar. Komünist toplum özgün ve bilinçli işçilerin yüksek düzeyde örgütlü bir toplumu olacaktır. Ona erişmek için, Lenin'in söylediği gibi, insanlığın yarattığı bütün bilgi hazinesiyle kişinin beynini

zenginleştirmesi ve kişinin kendini bir komünist olmak için eğitmesi gerekir.

Marksizm-leninizm komünist dünya görüşünün ideolojik temelidir. Bu devrimci teorinin bilinmesi, ilkelerini yaratıcı bir biçimde pratik eyleme uygulama yeteneği, çalışmaların bilimsel bir temele otur-tulması her komünist için canalıcı öneme sahiptir.

Bir komünist parti politikasını mekanik olarak değil, bilinçli olarak uygular ve politik olgunluğu art-tıkça, parti kararlarını daha bilinçli olarak yerine ge-tirir; parti politikasını halka daha iyi açıklar ve ça-lışması daha etkilidir.

İdeolojik inanç, komünistin silahı, dayanıklılık ve kararlılığının kaynağıdır. Marx ve Lenin'i incelemek; eserlerinde yeni sorunların çözümüne doğru yakla-şimleri bulmak ve toplumsal gelişmenin yasalarını anlamak ihtiyacı her komünistte olmalıdır. Bu onun, ayrıca, politikadan anlamasına, kendini, pratik so-runları doğru olarak çözmek ve diğerlerini de yanı-na çekmek üzere yaşamın içinde bulmasına yol aç-a-caktır.

23. parti kongresi, parti üyelerinin marksist-le-ninist eğitimlerini geliştirmelerine olan ciddi gerek-sinimlere, parti örgütlerinin dikkatini çekti. Kongre, merkez komitesince geliştirilen yeni bir parti eğitim sisteminin kabul etti. Bu yeni sistem; daha bir den-geli ve kapsamlı olup, temel politik okulları, parti ve ekonomik örgütler görevlileri için okulları ve mark-sizm-leninizm gece üniversitelerini içermektedir. Bu sistem, komünistlerin ideolojik ve kuramsal öğrenim-lerinde bütünlük ve devamlılık sağlamakta, onların marksist-leninist, felsefi, ekonomi —politik, bilimsel komünizmin esasları bakımından— derinden, amaç-lı, yaratıcı ve tedrici bir biçimde iyiden iyiye öğren-

melerini sağlamakta, ayrıca kuramın eylemde kullanılması öğretmektedir.

M.I. Kalinin'in bazı genç memurlarla yaptığı söyleşiyi burada hatırlatmak ilginç olacaktır:

«Neredeyse yetmiş yaşındayım; ama günden güne, edebiyat ve çalışmaya daha bir bağlanıyor, onlarsız edemiyorum. Başka türlü de olamazdı. Size göre biraz daha deneyimli ve politika ile içiçe olduğumdan, güçlüğe uğramadan, kolaylıkla yolumu bulabilirim. Sizler gençsiniz; size daha güç gelebilir. Ancak bilgi size yardım edebilir. Her zaman çalışmalısınız. Yaşam bunu sizden zorunlu olarak istemektedir.»

SBKP Tüzüğü, bir komünistin görevinin marksist-leninist kavramı iyiden iyiye öğrenebilmek, ideolojik bilgisini geliştirmek ve komünist toplum insanının biçimlendirilmesi ve eğitime katkıda bulunmak olduğunu belirtir.

Komünizme bağlılık ve ideolojik inanç, kazanılmış birtakım bilgilerle gösterilmez; fakat kişinin davranış ve eylemi ile, eseri ile, komünist idealler için mücadelesiyle, günlük yaşantısıyla gösterilir.

Devrimci kuramı öğrenme gereksinimine ek olarak, parti tüzüğü, bir komünistten, burjuva ideolojisinin bütün görünümlerine, özel mülkiyet psikolojisinin kalıntılarına, dinsel önyargılara ve geçmişin diğer kalıntılarına karşı amansızca savaşmasını ister.

Bu iki sorun birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Düşman ideolojiye karşı başarılı mücadele, ancak devrimci kuram üzerine düzenli çalışanlar ve doğru düşünce ve ilkelere bolşevikçe bağlılık gösterenlerce verilir. Bu, sınıf mücadelesinin bir bölümüdür ve hiçbir uzlaşma sözkonusu değildir. Bir komünist emrindeki bü-

t n silahlarla yabancı görüşlere karşı sava malı, bu konuda açık seçik bir tavır geliştirmelidir.

Bir komünist yüksek karakterli ve ahlak a saf bir insan olmalıdır. Parti ondan **komünist ahlak ilkelere uymasını ve toplumun çıkarlarını kendininin üzerinde tutmasını** ister.

Bir komünist bunları herşeyin üstünde tutar. Amacı insanlar arasında yeni tipte ilişkiler ve yeni bir yaşam biçimi için sabırlı bir mücadele vermektir. Yaşamını, çalışmasına bağlı olan kısım ve özel kişisel yaşam olarak, ikiye ayıran, kötü bir komünisttir. Gerçek bir leninist yaşamında böyle bir ayırım yapmaz.

Milyonlarca insanın gözünde, komünistler halkın çıkarlarının en ısrarlı ve en cesur sava  ları, büyük bir ahlak gücüne sahip insanlardır. Halk, Babushkin, Bauman, Dzerzhinsky, Frunze, Spandaryan, Podvoisky ve diğer bol evikler gibi korkusuz sava  ların isimlerini hiçbir zaman unutmayacaktır.

Putilov Fabrikasından, Sormova   letmesinden, Orekhovo-Zuyevo   letmelerinden, Lugonsk   letmelerinden komünistlerin ve sayısız diğer komünistlerin ku a ının yaptıkları, komünizm için mücadele tarihine altın har flerle yazılmıştır.

   Savaş ve Büyük Yurtseverlik Savaşı sırasında, Sovyet halkı, parti üyelerinden cesaret almıştı. İnsanlar yaratıcı ve çalışmada kararlılık gibi nitelikleri komünistlerden   renmektedirler. Onlardan, ilkel bir olmayı, becerikli olmayı ve yeteneklerini geliştirmeyi, Lenin'in söylediği gibi «kendi hatalarını eleştirel bir gözle incelemeyi»   renmektedirler.

Yeni sorunların c z m ne leninist yaklaşıma bir  rnek, Sovyet toplumunun ekonomik ve politik yaşamının temel sorunlarına bilimsel c z mler bulan,

SBKP Merkez Komitesi tarafından sunulmuştur. Parti, kolektifliği gözardı edip kendini kitlelerden tecrit eden ve yaptığı hizmetlerin değerini abartarak şişiren komünistleri kesinlikle mahkûm etmektedir.

Bir parti üyesi, daha bilinçli ve kültürlü oldukça, görevlerini yerine getirmede ve diğer yoldaşlarının deneyim ve görüşlerini değerlendirmede yetkinleştiği, aynı zamanda daha alçak gönüllü olacak ve diğerlerinin erdemlerine daha fazla saygı duyacaktır. Lenin, insanlara olağanüstü bir saygı ile davranır ve emekçilerle yorulmadan ilgilenirdi. V.A. Karpinsky, Lenin ile tanışma fırsatını bulmuş her işçi ve köylünün bunu hissettiğini söylüyor. Bir defasında, iki köylü, ellerinde bir dilekçe Lenin'i görmeye gitmişlerdi.

«Köylü öne doğru kararsız bir adım attı. Vladimir İlyiç, ikisinden yaşlı olana dönerek 'adın ne' diye sordu.

— Lavrenti.

— Ya soyadın?

— Niçin öğrenmek istiyorsun? Lavrenti yeter. Bütün yaşamım boyunca sadece Lavrenti olarak tanındım.

— Bütün yaşamın başka şey, şu an başka şey. Şimdi başka bir hükümet var. Peki, soyadın ne?

— İyi, öyleyse İvanoviç, diye yanıtladı rahatlayan köylü.

— Güzel, Lavrenti İvanoviç. Lütfen şu koltuğa otur, sen de yoldaş şu iskemleye otur.»¹

Putilov Fabrikasından, daha önce Kirov'lu bir işletme parti örgütünde çalışmış olan bazı işçiler, Kirov'un düşmana karşı amansız ve korkusuz bir savaşçı olma niteliğiyle yoldaşlarla kişisel ilişkilerde

1) Bir İnsan ve Yoldaş Olarak Lenin, Moskova, 1964, s. 179.

yumuşaklığı nasıl kaynaştırdığını anlatırlar. Partideki dostlarına karşı Kirov, gerçek bir leninist olarak, sıcaklık ve alçakgönüllülükle davranırdı. Onun nasıl rahat rahat işliğe girip orada işçilerle tartışmaya başladığı, kimi zaman bir tornanın başında çalıştığı, kimi zaman yoldaşlarına destek olduğu ve en karmaşık sorulara basit ve açık yanıtlar bulduğu hep hatırlanır.

Komünistlerin övünmelerine, yüksek ve tepeden bakmalarına izin verilemez. Gorki, küstahlık ya da kendini yoldaşlarından üstün görme eğilimlerinin ahlaki incelikten yoksunluk ve dar kafalılıktan doğduğunu yazmıştı.

Önderliği, bir «önderliğin putlaştırılmasına» dönüştürenlere şiddetle karşı çıkmıştı. «Önderlik, halkın enerjisine büyük ölçüde değer vererek en az güç harcayarak en iyi pratik sonuçların elde edilmesinin yolunu gösterir. Oysa önderliğin putlaştırılması bir darkafalının, kendini yoldaşlarından üstün duyma kuruntusudur ve mekanik hareket etmeye eğilimli, boş kafalı ve boş yürekli bir insanda kolaylıkla gelişebilecek bir şeydir.»

Öyleyse parti ilkelerinin yerine mekanik hareketleri koyan birisinin, en çok kendi çıkarlarını düşünmesi şaşırtıcı değildir. Bütün kişisel işlerini emrinde çalışanlara yaptıran bazı memurlar vardır. Bunu «saygıdeğer» bir yolla, rica ederek, «bunu işin olarak değil, dostluğun bir gereği olarak yap» türünden şakacı açıklamalarla yapsa da işin özü değişmez. Böyle şeylere partide kesinlikle izin verilmez. Komünistler arasındaki ilişkiler parti ilkelerinin yüksek anlamıyla belirlenmeli ve aralarında her türlü sıra ve konum farkı onlara yabancı olmalıdır.

Politik olarak olgun ve bilinçli bir insan için par-

tinin ve ülkenin çıkarları her zaman önde gelir. Aslında böyle birinin kişisel çıkar anlayışı, kıyas kabul etmez bir biçimde politik olarak darkafalı ve olgun olmayan kişilere göre daha derindir. Gerçek bir parti üyesi için kişisel toplumsaldan ayrılamaz; kendi çıkarlarıyla devletin ve halkın çıkarları ayrılmaz bir biçimde kaynaşmıştır. Kendi çıkarlarını birincil ve en yüksek görevlerinde —kendini düşünmeden halka hizmette— görürler.

Komünist ahlak yalnız endüstriyel ve toplumsal etkinliklerini değil, bir komünistin kişisel yaşamını da kapsar. Bir komünistin toplumsal etkinliği ve özel yaşamı birbirinden ayrılamaz.

Parti her üyesi için ve yaşamın getirebileceği herşey için bir davranış biçimi ve belirli kurallar saptamaz. Ancak bu, komünistlerin yoldaşlarının davranışlarıyla ilgilenmemeleri anlamına gelmez. Herkes birbirinden, yaşam tarzlarıyla, aile yaşamlarıyla bir örnek olmasını ister ve sarhoşluğu, yasalara aykırılığı ve her türlü toplumsal kusurları mahkûm eder.

Bir komünist için parti ilkelerine uyma en önde gelen yükümlülüktür. Öyleyse birisi için yanlış bir arkadaşlık ve yoldaşlık duygusunun etkisiyle, yoldaşlarının hatalarını gizlemek ve böylece ilkelerden yoksunluk belirtisi göstermek doğru olabilir mi? Bu ancak yoldaşlarına ve ortak davaya zarar verir. Derin arkadaşlık ve yoldaşlık duygusu, bir diğerine yaşamında ve çalışmasında eksikliklerini gidermek için yardım etmek çabasında kendini gösterir. Dostlar, birbirlerini açıkça eleştirmeli ve düzeltmelidir. Hep söylendiği gibi «sadık bir dostun olmadan yaptığın hataları göremezsin.»

Lenin, defalarca enternasyonalist olduğumuzu tekrarlamıştı. SBKP, uluslararası komünist ve işçi

sınıfı hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır; denenmiş marksist-leninist proletarya enternasyonalizmi ilke-leri üzerinde durmakta, dünya komünist hareketinin ve günümüz dünyasının bütün devrimci güçlerinin birliğini sürekli herşeyin üzerinde tutmaktadır.

SBKP Tüzüğü bir komünistin enternasyonalist görevlerini şöyle sıralamaktadır:

Emekçi halk kitleleri arasında sosyalist enternasyonalizm ve Sovyet yurtseverliği düşüncelerinin yayıcısı olmak, milliyetçilik ve şovenizm kalıntılarına karşı savaşmak, SSCB halkları arasındaki dostluğu ve Sovyet halkı ile sosyalist kamp ülkeleri halkları ve bütün ülkelerin proleterleri ve diğer emekçileri arasındaki kardeşlik bağlarını pekiştirmek.

Sovyet komünistleri enternasyonalist görevlerini inançla yerine getirmekte ve Lenin'in buyrukları öncülüğünde, uluslararası komünist hareketini her türlü saldırıdan kararlılıkla korumakta ve bunları sıkı sıkıya yaşama geçirmektedirler.

Enternasyonalist görevlerin arasında —barışın ve dünya halklarının kardeşliğinin ve komünizmin kalesi— Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve savunma gücünü daha da yükseltmek olduğunu görmektedirler. Bütün dünya, Sovyetler Birliği'nin ve komünist partisinin başarılarını gözlemektedir. Meşalesi, dünya halklarının aydınlık geleceğinin yoluna ışık tutmaktadır. Bu, bütün dünya emekçilerine SBKP'nin enternasyonalist hizmetidir. Öyleyse her parti üyesinin, bu tarihi görevi derinden kavrayarak çalışması ve davranışlarıyla tarihi görev ve sorumluluğunu doğrulaması gerekmektedir.

SBKP'nin 23. Kongresi'nde İspanyol Komünist Partisi Genel Başkanı Dolores Ibarruri, delegelere şöyle seslenmişti:

«... İzin verin sizden dostça ve yoldaşça bir şey isteyeyim. Ülkenize, bölgenize veya ilinize döndüğünüzde, işyerlerine geri gittiğinizde, lütfen işçilere, kolektif köylülere ve tüm Sovyet emekçilerine bütün ülkelerin emekçileri gibi, biz İspanyol komünistlerinin de yeni Beş Yıllık Planınızın başarılarla ulaşmasına derin bir ilgi gösterdiğimizi iletin. Bu yeni zafer yalnızca, Sovyetler Birliği halklarının yaşam standartlarını ve Sovyetler Birliği'nin ekonomik, endüstriyel ve savunma gücünü yükseltmekle kalmayacak, aynı zamanda kapitalist ülkelerdeki demokratik ve sosyalist güçlere de büyük bir ivme kazandıracaktır. Bu zafer, sosyalist topluluk ülkeleri arasındaki dostluk ve işbirliği bağlarını güçlendirecek ve uluslararası komünist hareketin güçlenmesine yardım edecektir.»¹

SBKP Tüzüğü, her komünistten, partinin ideolojik ve örgütsel birliğini en üst düzeyde güçlendirmesini; partiye komünist adını taşımaya hakkı olmayan değersiz kişilerin sızmasına engel olmasını, partiye ve halka karşı doğru ve dürüst olmasını istemektedir.

Partinin tek bir blok halindeki birliği, her zaman onun gücünün ve yenilmezliğinin en önemli kaynağı olmuştur ve olacaktır. İnsan için hava neyse, parti için de birlik odur. Ve bu, sadece partinin önderlerine değil, aynı zamanda tek tek her komüniste de bağlıdır.

Lenin, komünistler aynı şekilde düşünenlerin oluşturduğu bir ailedir; bu yüzden temel sorunlarda birlik olmadan çalışamayız ve tüm çalışmalarımızı parti kararları ışığında sürdürmeliyiz demişti. Lenin, kolektif olarak alınan kararların bilinçli yerine getirilmesini birliğin en üst düzeyde kendini göstermesi olarak kabul etmişti. Şöyle yazmıştı:

1) **SBKP 23. Kongresi**, Minutes Politizdat, 1966, s. 328, (Rusça).

«Sorunu tartışmak, değişik görüşler dile getirmek ve duymak, örgütlü marksistlerin **çoğunluğunun** görüşlerini belirlemek, bu görüşleri delegelerce alınmış kararlar olarak ortaya koymak ve bilinçle onların gereklerini yapmak. İşte dünyadaki bütün mantıklı insanların **birlik** dediği şey budur.»¹

«İlgili organlarca bir karar alındıktan sonra, bütün parti üyeleri tek bir insan gibi davranmalıdır.» demişti Lenin. Bir komünistin kendini partiye adanması, ortak davayı yükseltmek ve parti kararlarını yerine getirmede gösterdiği yetenek ile sınılanır. Bir komünist olmak herşeyden önce, istek ve eylemleriyle partinin istek ve eylemlerini kaynaştırmak anlamına gelir.

Lenin, parti birlik ve dayanışmasını tahrip etmek, ayrılık ve kargaşa ruhunu sokmak, onu zayıflatıp yok etmek çabalarının her türlüşüne karşı çıkmıştı.

1921'deki 10. parti kongresinde, Lenin, troçkistlerin, demokratik merkezietçilerin, işçi muhalefeti- nin ve diğer oportünist grupların yoğunlaştırılmış bölücü etkinlikleriyle ilintili olarak, ünlü «parti birliği üzerine» kararını ortaya koymuştu. Bu karar, komünistler arasında tam bir inanca ve gerçekten dostça, gerçekten proletaryanın öncüsünün hedef birliğini dile getiren bir çalışmaya duyulan mutlak gereksinimi vurgulamaktaydı.²

Bu leninist belgelerin öncülük ettiği parti ve merkez komitesi, her zaman, genel parti çizgisinden her

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 19, s. 519.

2) **Kongrelerin, Konferansların ve MK Birleşik Oturumlarının Önerge ve Kararlarında SBKP**, I. Bölüm, s. 527-30, (Rusça).

türlü sapmaya ve parti birliğinin çiğnenmesine karşı şaşmadan uzlaşmaz bir mücadele yürütür.

Parti birliğini korumak ve güçlendirmek, her zaman bir komünistin birincil görevi ve yükümlülüğüdür. Ve her zaman böyle olacaktır. Komünist adı, partinin yüksek ideallerine yaraşır bir yaşam sürdüren ve onun koyduğu yasa ve kurallara şaşmaz bir biçimde uyanlara verilir.

Bir komünistin en önemli niteliği doğruluğudur. Yalnız dürüst ve samimi bir parti üyesi saygı görmeyi hakeder. Bir komünisti, doğruluk ve dürüstlük ruhu ile yetiştirmek, herşeyden önce, herşeyi genel durumlarıyla ve partinin çıkarları açısından görmesi ve kısmi ya da daha kötüsü kişisel çıkarların bakış açısıyla sınırlı kalmaması için eğitmektir. Bu, ortak çıkarları her zaman gözetmek ve halkın davasına zarar veren davranışlara karşı hoşgörüsüz olmak anlamına gelir.

Parti tüzüğü, parti üyelerine, **parti ve devlet sırlarını saklamada uyanıklık göstermek** görevini de yüklemiştir. Her şartta ve her etkinlik alanında, bütün Sovyet halkı, bu uyanıklığa sahip olma gereksinimini duyar. Komünistleri yüksek bir politik uyanıklık duygusuyla yetiştirmek her parti örgütünün görevidir.

Parti tüzüğü, eleştiri ve özeleştirin gerekliliğini özellikle vurgulamıştır. Bu yaşamsal bir önem taşır ve komünistlerin etkinlik ve sorumluluk düzeyinin yükselmesinin kaçınılmaz koşuludur. Hareketimizin gelişmesine zorluklar ve eksikliklerin eşlik ettiği bilinen bir olgudur. Eleştiri onları bulmaya ve yoketmeye yardım eder. Lenin, eleştiriye bir komünistin en önde gelen görevlerinden biri olarak kabul etmişti. Parti tüzüğü, **eleştiri ve özeleştiriye geliştirmeye, eksiklikleri açıkça gözler önüne sermeye ve ortadan kaldır-**

mak için çabalamaya; gösterişle, kendini beğenmişlikle, kendinden memnun olma ve dar görüşlülük eğilimleriyle mücadele etmeye, eleştirileri bastırmaya yönelik girişimleri geri çevirmeye duyulan gereksinimden söz etmektedir. Parti tüzüğü aynı zamanda, komünistlerden, partinin, politik nitelik ve kişisel özelliklerine göre gereken parti çalışanlarını seçme politikasını şaşmadan yerine getirmesini; çalışanların leninist ilkelere göre seçimi ve eğitimine uyulmazsa uzlaşmaz olmasını istemektedir.

Bazan, bu ikinci kuralın partinin sadece önderlerini ilgilendirdiği ve basit bir parti üyesinin bu bağlamda bir şey yapamayacağı sanılır. Bu doğru değildir! Parti çalışanlarıyla çalışma yalnızca parti önderlerinin değil, bütün parti üyelerinin sorunudur. Parti, parti çalışanlarının seçimi ve terfisi konularında açık ve demokratik bir sürecin gözetimiyle ilintilî leninist öğretinin en yaygın uygulamasını herkesten istemektedir. Bir görev için bir yoldaşı aday olarak önerirken, parti organlarının hem komünistlerin, hem de partili olmayan kişilerin görüşlerini gözönüne alması gereklidir.

Parti tüzüğünün koyduğu, parti yaşamının en önemli leninist ilkesini dile getiren bir diğer yükümlülük de, bütün parti üyelerinin üzerine eşit olarak binen, parti ve devlet disiplini gözetmektedir. Geçmiş hizmetleri veya işgal etmekte oldukları konumları gözetilmeksizin, partinin bütün komünistler için tek bir disiplini, tek bir yasası vardır. Parti disiplini, bütün komünistlerden parti program ve tüzüğüne sahip çıkmasını, parti örgütlerinin ve parti toplantılarının kararlarını yerine getirmesini ister. Partideki disiplin, doğal olarak kesindir ve çok şey ister. Fakat

gerçek bir komünist için bu bir yük değildir. O, bu istekleri bilinçle ve gönüllü olarak karşılar.

Parti, komünistlerin omuzlarına ağır sorumluluklar yüklerken onlara geniş haklar da tanır. Parti yaşamının somut ölçütleri olarak sorumluluklar ve haklar arasında içsel bir birlik vardır.

Parti üyesine verilen haklar, onun parti görevlerini yerine getirmesine, sorumluluk duygusunu, girişim gücünü ve parti eylemlerine katılımını geliştirmesine olanak sağlar. Bütün parti işleri ayrıcalıksız aynı haklara sahip parti üyelerince yürütülür.

Bir parti üyesi şu haklara sahiptir:

Parti organlarına seçmek ve seçilmek.

Parti toplantılarında, konferanslarda, kongrelerinde ve parti basınında parti politikası ve pratik etkinlikleri üzerine serbestçe tartışmak, harekete geçmek, ilgili parti örgütü bir karar almadığı sürece, düşüncesini açıkça dile getirmek ve savunmak.

Parti toplantılarında, konferanslarında ve parti komitelerinin birleşik oturumlarında, konumu ne olursa olsun bir komünisti eleştirebilmek. Eleştiriyi ortadan kaldırmak için saldıran ve birini eleştiri yüzünden kurban edenler, sorumlu tutulacak ve SBKP' den kovulma noktasına kadar parti tarafından cezalandırılacaklardır.

Yaptıklarını ve tutumunu tartışan bütün parti toplantılarına, büro ve komite toplantılarına şahsen katılabilmek.

SBKP MK da dahil olmak üzere bütün parti organlarına soru, açıklama ve öneri yöneltebilmek ve yönelttiği soruya cevap isteyebilmek.

Parti üyesinin hak ve sorumlulukları, komünistlerin görkemli görevine ve kişisel sorumluluğuna iliş-

kin leninist tezleri dile getirir, parti-içi demokrasinin daha da gelişmesini güvence altına alır ve bütün parti üyelerinin leninist tarzda yaşamayı, çalışması ve döğüşmesi için gereken koşulları hazırlar.

SBKP'nin parti yaşamında varolan en önemli eğilimlerden biri, tek tek her komünistin sorumluluğunu ve parti örgütlerinin ve bütün partinin görevlerine çözümler bulmaktaki rolünü yükseltmeye çabalamaktır. Partinin omuzlarına yüklenen görevlerin büyümesi ve çoğalması, öncü ve örgütçü işlevinin artması bunu gerekli kılmaktadır.

Bolşevik partinin şekillenmesi sırasında ve ilk tüzük tartışılırken, Lenin, «her parti üyesi partiden ve **parti de her parti üyesinden sorumludur.**» demişti. Bir komünist örgütünün ve partisinin efendisidir. Bu nedenle yalnız kendi kişisel görevlerinden değil, kendi parti örgütünün ve bütün partinin durumundan da sorumludur.

Bir komünist herşeye yanıt bulmalıdır. Halkın gözünde o, partinin temsilcisi ve emekçilerin çıkarlarının savunucusudur. Komünist olmanın büyük bir onur olması bu nedenledir. Parti tek tek her üyesiyle değerlendirilir.

Bir komünistin parti kolektifine karşı sorumluluklarını unutmaması, herkesi kaygılandırmalıdır. Bu, genel bir parti toplantısında ya da bir birim toplantısında sözkonusu olabilir. Hiç ses çıkarmadan, sürekli onaylayarak oturur ve sekreterliğin her düşüncesiyle aynı kanıdadır. Tartışılan konuyla ilgili dile getirecek hiçbir şeyi yoktur. «Ters bir adım atmaktan» korkar. Bu, ne olursa olsun parti yaşamının leninist ölçütlerine uymaz.

En yaşlı komünistlerden Y.D. Stasova'nın ölümünden birkaç gün önce yazdıklarını hatırlamamak

olanaksız: «23. kongrede ortaya konulan Sovyet toplumunun ulusal ekonomisini geliştirme programını gerçekleştirmek için Sovyet halkı çok şey yapmıştır. Parti ve devlet işleri için her komünistin sorumluluğunun yükseltilmesi ve parti önderliğinin biçim ve yöntemlerinin yetkinleştirilmesi bu tür işlere yardım etmeye yönelmelidir.

Biz, devrimden arta kalanlar, zaman zaman bazı komünistlerin disiplinsiz hatta ahlaksız davranışları, parti toplantılarında ve parti görevlerinin yerine getirilmesindeki pasiflikleri, bürokrasi ve eleştirinin baskı altında tutulmasına karşı kayıtsızlıkları üzerine bazı olguları şaşarak, hatta doğrusu küfrederek duyuyor ya da okuyoruz. Lenin'in partisinin, Sovyet devletini yürüten partinin bir üyesi için bu tür davranışlar kesinlikle affedilmez ve her somut durumun koşullarına göre, partiden kovulma noktasına kadar ciddi bir biçimde cezalandırılmayı gerektirir. Böylelikle partinin kitleler içindeki otoritesini yükseltebiliriz.

SBKP Tüzüğü'nde 23. kongrede böyle bir önerinin eklenmiş olması, bu nedenle iyidir. Bir komünist partinin etkin bir neferi; bir kristal kadar saf, kendini adanmış ve ilkeli bir komünizmin ve halkın mutluluğunun savaşçısıdır ve bu noktada hiçbir ödün verilmesi gerekir.»¹

Komünizmin kuruluşunun en yüksek sorumluluğu olan tek bir parti disiplini, ünvan ve görevleri ne olursa olsun bütün SBKP üyelerinin yükümlülüğüdür.

Parti, kolektif olarak hareket ettiği ve bütün komünistleri etkin ve yaratıcı olarak pratik eylemin içine sokabildiği için güçlüdür.

23. kongre kararlarının anlamı ve ruhu, her ko-

1) Pravda, 21 Şubat 1967.

münistte, komünizmin büyük ideallerinin gerçekleşmesi için partiye, ülkeye, halka ve bütün dünyanın emekçilerine karşı tarihi bir sorumluluk duygusunu beslemektir. Bu, ancak, parti üyesi, işinin sadece kendine verilen görevleri mekanik olarak yerine getirmek olmadığını, bütün partinin davasından sorumluluk duyma hak ve görevine sahip bir parti önderi olduğunu hissederse olanaklıdır. Parti-içi yaşamın değer ölçütleri gibi, parti üyesinin hak ve sorumlulukları da, örgütünde ve bütün partide işlerin durumundan sorumluluk duyulmasını sağlar.

Her komünistin sorumluluğunu yükseltme politikası 23. kongrenin partinin temel örgüt birimlerinin işlevinin artırılması direktifiyle dolaylı olarak bağlantılıdır. Temel örgüt birimleri —bir komünistin herşeyden önce parti eylemlerini sürdürdüğü ve politik olgunluğa eriştiği yer olan hücreler— her zaman partinin temeli olmuştur ve her zaman öyle kalacaktır.

Temel örgüt birimleri, bir komünistin program ve tüzüğün gereklerini yerine getirmesini ve onurlu ünvanını doğrulamasını en iyi biçimde denetler. Ana görevleri, her komünisti, aktif parti eylemine, biriminin ve bütün partinin ilgi alanlarına çekmenin en uygun yol ve araçlarını bulmaktır.

Bir komünistin partili olma özellikleri, doğuştan gelme nitelikler değildir. Kolektifinde ve parti örgütünde çalışma tarzı ve leninist ölçütleri gözetmesiyle kazandığı bir dizi deneyim sonucunda edinilir.

Birbiriyle kaynaşmışlık, yoldaşça yardım, kişisel sorumluluk, ilkelere uyma, bütün bunlar bir politik savaşçının, etkin bir parti önderinin eğitilmesini sağlayan etkenlerdir.

Ekim Devrimi'nin 50. yıldönümü üzerine merkez komitesinin tezlerinde, partinin komünistlerden büyük

istemlerde bulunduğundan, onların kuramsal düzeylerini yükselttiğinden, tembellik ve alışlagelmişle uzlaşmazlık ruhuyla eğittiğinden, yeni ve ileri olanı desteklediğinden söz edilmektedir.

Parti davası için gerçek kişisel sorumluluk göstermek, partinin ortaya koyduğu önlemlerin gerçekleşmesi için döğüşmek ve her adımda komünist kuruluşun başarılarını yükseltmek anlamına gelir.

DEMOKRASİ VE MERKEZİYETÇİLİK

Partinin örgütsel ilkeleri

Partinin en üst organları

Parti üyeleri tüm alanlarda öncüdür

Parti demokrasisi ve disiplin

Leninist eleştiri ve özeleştiri ilkeleri

Her komünistin bu onurlu ada lâıık davranışta bulunmasının önemi üzerinde durduk. Ne var ki gerçekten uyumlu ve tutarlı bir çalışma için sadece bu da yeterli değildir. Komünistlerin birleşik bir güç halinde eylemde bulunabilmeleri için örgütlenmeleri gerekir. Parti içi ilişkileri düzenliyen en önemli ilkeler SBKP tüzüğünde tanımlanarak, kesin ve açık bir biçimde belirtilmiştir.

Partinin temel yönlendirici ilkesi **demokratik merkezîyetçiliktir**. Bu ilke, parti içi demokrasinin bütün boyutlarıyla gelişmesini, sıkı bir parti disiplini ile; parti saflarının örgütlenmesi ve uyumunun sağlanmasını tüm komünistlerin eylemleri ve girişim güçleriyle birleştirir. Ancak merkezîleşmiş bir önderlik kişilerin ya da grupların değil, tüm partinin ve halkın çıkarlarını dile getirebilir; varolan güçleri birleştirerek ortak hedefe yöneltebilir.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesi Lenin tarafından tam anlamıyla geliştirildi. Lenin işçi sınıfı hareketine doğru önderlik edebilmek, tüm emekçi halkın ve parti örgütlerinin çabalarını birleştirerek ortak hedefe yöneltmek için, partinin tek bir yönetici organa

sahip, alt birimleri üst birimlerin kararlarına uyan, parti disiplinine titizlikle bağlı, safları sımsıkı merkezi bir örgüt olması gerektiğini söyledi. Lenin tüm dünyada işçi sınıfının tarihsel zaferinin güvencesini, yerel parti örgütlerini bir araya getirecek böyle birleşik, merkezi bir marksist parti örgütünün yaratılmasında görüyordu.

Bundan dolayı demokratik merkeziyetçilik partinin tekvücut birliğinin üzerinde durduğu temel haline geldi. Bu ilke tüm marksist-leninist partilerce parti-içi yaşamın ve örgütsel yapının tartışılmaz kuralı olarak benimsendi.

Parti Tüzüğünde leninist demokratik merkeziyetçilik ilkeleri aşağıdaki biçimde somutlanmıştır:

a) Aşağıdan yukarıya tüm yönetici parti kurullarının seçim yoluyla gelmesi

b) Parti kurullarının kendi parti örgütlerine ve üst kurullara düzenli aralarla rapor vermeleri

c) Parti içinde sıkı bir disiplin ve azınlığın çoğunluğun aldığı kararlara uyması

d) Üst kurulların kararlarına alt kurulların kesinlikle uyma zorunluluğu

Parti Tüzüğü'nün bu koşulları parti yaşamının en önemli ve kesin kurallarıdır. Bunlar SBKP'nin parti-içi demokrasi ve merkeziyetçilik temeline dayalı birleşik, merkezi bir örgüt olduğunu gösterir. Parti yapısında ve önderlikte merkeziyetçilik ve demir disiplin, parti örgütlerinin en geniş anlamda girişkenliği ve tüm komünistlerin parti eylemlerine etkinlikle katılmalarıyla birlikte yürür.

Partide seçimle göreve getirilen organların belli aralıklarla parti üyelerine verdikleri raporlar parti-içi demokrasinin bir göstergesidir. Parti örgütlerinin tüm çalışmaları parti üyelerinin girişkenliğine ve ey-

lemlerine dayanır. Üyeler partil toplantılarında, konferanslarda, kongrelerde, parti kurullarında ve parti başkanlığında partinin eylemlerini ve politikasını özgürce tartışır, önerilerde bulunurlar ve düşüncelerini açıklarlar. Örgütün efendisi onlardır, bu yüzden son söz söylemek hakkı da onlarındır.

Merkeziyetçilik, partinin bir programı ve tüzüğü, parti kongresi biçiminde bir yönlendirici organı ve bu kongre tarafından seçilmiş bir Merkez Komitesi olması anlamına gelir. Partide tüm parti üyelerini aynı eşitlikte bağlayıcı güçlü bir disiplin vardır. Parti programı, tüzük ve merkezi önderlik partide yüksek düzeyde bir örgütlülük ve bütünselliğin, görüş ve amaç birliğinin, parti örgütlerinin ve tüm komünistlerin eylemlerinde uyum sağlamanın güvencesidir.

Lenin parti örgütlenmesinde her zaman merkeziyetçiliği destekledi ve «parçanın bütüne uymasını gerektirmeyen» özerklik fikrine kararlılıkla karşı koydu. Bunu «örgütsel sorunlarda oportünizm» olarak nitelendi.

Lenin 1903'te, partinin örgütlenmesinin belli bir gücün yaratılışı anlamına geldiğini, fikirlerin egemenliğinin gücün egemenliğine dönüştüğünü ve böylece parti alt birimlerinin üst kurullara uyması gerektiğini yazmıştı.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi partiye toplumun gelişmesindeki nesnel koşulları titizlikle gözetme olanağı verir. Doğru bir politikanın belirlenmesi ve eyleme konması için bu gereklidir. Partiye toplumun gelişmesinde belirleyici olan temel eğilimleri ortaya çıkarmada, aynı zamanda yerel özelliklerin ve özgül durumların hesaba katılmasında yardımcı olur. Bu, komünizmin kuruluşunu yönlendirmesi, farklı müfrezelerin eylemlerini eşgüdümlemesi, günün ol-

gunluğa erişmiş perspektif ve hedeflerini açık bir şekilde görmesi için göreve getirilmiş politik yönetim organları olarak parti komitelerinin çalışmasında büyük bir önem kazanır.

Parti canlı bir yapıdır. Parti içinde görüşlerde farklılıklar ortaya çıkabilir. Bu doğal ve kaçınılmazdır. Ancak değişik görüşlerin tartışılmasından ve çeşitli önermelerden sonra tüm üyeler için bağlayıcı olan kararlar ortaklaşa olarak alınır. SBKP'deki merkezî-yetçilik, üyelerinin çoğunluğunun iradesinden kaynaklanan demokratik merkezîyetçiliktir.

Sonuç olarak, parti içinde, demokrasi ve merkezîyetçilik birbirleriyle çelişmek şöyle dursun, komünistler arasında yüksek düzeyde bir eylem ve yaratıcılık, alınan kararların yerine getirilmesi ve güçlü bir disiplini sağlayıcı ayrılmaz bir bütün oluştururlar.

Komünist Partisi bölge ve üretim ilkesine dayalı olarak kurulmuştur. Çeşitli parti örgütleri ve yönetici parti organları vardır. Temel örgüt birimleri partinin temelini oluşturur. Bunlar komünistlerin çalıştığı fabrikalar, devlet çiftlikleri, kolektif çiftlikler vb. işyerleri, Sovyet Ordu Birlikleri, öğrenim vb. kurumlarda yer alır. Ayrıca komünistlerin yerleşme yerlerinde, köylerde, kasabalarda, apartman yönetim kurullarında da yerel temel örgüt birimleri vardır.

Ellinin üstünde parti üye ve aday üyesi bulunan işletmelerde, kolektif çiftliklerde, yönetim merkezlerinde temel örgüt birimi içinde, bölge ya da il komitesinin izniyle, atölye, kısım, çiftlik, takım ekibi, ya da bölüm ekipleri oluşturulabilir. Atölye, kısım vb. yerlerde, aynı zamanda temel örgüt birimlerinde, 50 den az üye veya aday üyesi olan örgütlenmelerde, takım ve diğer üretim-birimleri temelinde parti grupları oluşturulabilir.

Partinin temel örgüt birimleri, partinin kitlelerle ana bağlarını kurarlar. Eylem alanları yaşamın dolaysız süreçlerinin yer aldığı alanlardır; onlar kitlelerin deneylerini biraraya getirip, partiyi bu deneyle zenginleştirirler; parti politikasının ve kararlarının uygulamaya konulabilmesi için emekçileri örgütlerler.

Temel örgüt birimleri canlı bir organizmanın hücreleri gibidir. Hücreler canlı ve faal ise organizma da güçlü ve sağlıklıdır. Partide de bu böyledir. Eğer örgütlerinin her biri mücadeleci bir niteliğe sahip, eylemli örgütlerse, partinin rolü ve etkinliği de artar.

Sovyet toplumunun yaşamının her alanında partinin öncü ve rehber rolünün arttığı ve tüm emek kolektivitelerinin özgül faaliyetinin geliştiği günümüz koşullarında SBKP temel örgüt birimlerinin önemi de artmaktadır. Komünizmin kurulmasındaki başarılar, bu örgütlerin siyasal ve örgütsel çalışmalarının düzeyine, parti kanalları aracılığıyla üretimin daha da yetkinleştirilmesi için etkinlik göstermelerine ve insanlara komünist eğitim vermek için her gün yürüttükleri çalışmalardan alınacak sonuçlara bağlıdır.

SBKP'de 340.000'in üstünde temel örgüt birimi bulunmaktadır. Ulusal ekonominin tüm kilit noktalarına yerleşmiş bulunuyorlar. Bugün üretim alanında, kamu hizmetlerinde ya da yönetim kademelerinde parti örgütünün bulunmadığı tek bir iş yeri yoktur.

Parti örgütlerindeki sayısal artış ve komünistlerin üretimin kilit noktalarına daha planlı bir biçimde yerleştirilmeleri, birçok temel örgüt birimi içinde atölye parti örgütlerinin ve parti gruplarının oluşmasına yol açtı. 1 Ocak 1967'de 302.000 atölye parti hücresi ve 368.000 parti grubu vardı.

Bu gelişme sonucu parti çalışmasının merkezi, atölyelere, işçi ekiplerine ve üretim kesimlerine doğ-

ru kaymaktadır. Böylece temel örgüt birimi bir üretim alanının tümünü ve orada çalışan kişilerden herbirini ideolojik ve örgütsel etkisi altına alma olanağını bulur.

Partinin daha da güçlendirilmesi görevi, temel örgüt birimlerinin dövüşkenliğinin artırılmasıyla doğrudan ilgilidir. SBKP'nin Yirmiüçüncü Kongresinde Merkez Komitesinin çalışma raporu üzerine kabul edilen kararda, parti komitelerinin kesinlikle temel örgüt birimlerine dayanması ve onlara parti içi çalışmalarını düzenlemelerinde, emekçiler arasında geniş çapta politik eylemlerini sürdürmelerinde yardımcı olunması gerektiği belirtilmektedir.

Merkez Komitesi raporu:

«Parti komiteleri temel örgüt birimleriyle ve mahalle, ilçe ve bölge komiteleri sorumlularıyla sürekli ilişki içinde olmalı; SSCB Komünist Partileri Merkez Komiteleri temel örgüt birimlerini sık sık ziyaret ederek komünistlerle sohbet etmeli, onların önerilerini dinlemeli ve açıklamalarda bulunmalıdırlar.»¹

1) SBKP'nin 23. Kongresi, Moskova, 1966, s. 124.

Temel örgüt birimleri mahalle, ilçe, il, bölge ve Cumhuriyetlerin parti örgütlerinde, ülke çapında ise tek ve merkezi bir örgütte, Sovyetler Birliği Komünist Partisinde birleşir. Belli bir yöredeki parti yönetici kurulu, bölgesindeki çalışan tüm parti örgütlerine göre en üst yönetici kurul durumundadır.

1962-1963 yıllarında parti örgütleri üretim esasına göre yeniden örgütlendi. Bunun sonucu olarak bölgesel ve yerel parti örgütlerinin büyük çoğunluğu endüstriyel ve tarımsal olmak üzere ikiye ayrıldı ve her birinde yönetici organlar oluşturuldu. Daha sonra Sovyetlerde, işçi sendikalarında ve komsomolda da buna benzer bir yeniden örgütlenmeye gidildi.

İki yıllık bir uygulamadan sonra bu örgütlenme ilkesinden vazgeçildi. Bölgesel ve yerel parti örgütlenmesinin, üretim ilkesine göre yeniden örgütlenmesi partinin sovyetlerin ve kimi ekonomik organların nesnel olarak çalışmalarının kısıtlanmasına, görevlerinin ve haklarının daralmasına yol açtı. Bu yeniden örgütlenme sonucunda mahalle, yöre ve bölgeler hem yönetsel hem de ekonomik birimler olarak parti ve devletle olan ilişkilerinde normal bağlantıları kuramadılar. Bu da kuşkusuz partinin güttüğü amaca zarar verici oldu.

Hata zamanında farkedilerek düzeltilmesine gidildi. SBKP MK (Kasım) 1964 Birleşik Oturumunda parti örgütlerinin leninist ilkelerle yeniden kuruluşu benimsendi. Cumhuriyetlerin, bölgelerin ve yörelerin tümünde birleştirilmiş parti örgütleri ve birleştirilmiş parti organları yeniden kuruldu. Bugün SBKP'nin 14 Federal Cumhuriyet Komünist Partisi Merkez Komitesi, 6 bölge komitesi, 133 yöre komitesi, 10 eyalet komitesi, 745 il komitesi, 415 il mahalle komitesi, 2746 kırsal-mahalle komitesi ve mahalle komiteleri statüsünde 23 ayrı kol komitesi bulunmaktadır. SSCB'nin 14 partisi de federatif partiler gibi değil, bir tekbütünün, SBKP'nin bütünleyici parçaları olarak onun içinde yer alırlar.

SBKP'nin en yüksek organı, Lenin'in belirttiği gibi, «Parti'nin doruğu» parti kongresidir. Olağan kongreler Merkez Komitesi tarafından her dört yılda en az bir kez toplantıya çağırılır. Ayrıca olağanüstü kongrelere de gidilebilir. Olağanüstü kongreler iki ay önceden duyurulmak koşuluyla ya da son parti kongresinde temsil edilen komünistlerin en az üçte birinin talebiyle toplantıya çağırılabilir.

Kongre. Parti MK'nin, Merkez Denetleme Ko-

misyonunun ve diğer merkez örgütlerinin çalışma raporlarını dinler ve onaylar, parti program ve tüzüğünü gözden geçirir, değiştirir ve onaylar, iç ve dış politik konularda partinin çizgisini saptar, komünizmin kuruluşunun başlıca sorunlarını inceler ve çözümler, Merkez Komitesini ve Merkez Denetleme Komisyonunu seçer.

N. K. Krupskaya Lenin'le ilgili olarak şunları di-yordu: «Tüm hayatı boyunca, son günlerine kadar, parti kongrelerine özel bir önem verdi: Parti kongresinin partinin en üst kurulu olduğunu; kongrede tüm kişisel düşüncelerin bir yana bırakılması gerektiğini ve hiçbirşeyin saklanmaması, herşeyin açıkça söylenmesi gerektiğini düşünüyordu.»¹ Lenin kongreyi, tartışmasız en üst otorite olarak görüyordu onu «Partinin en sorumlu topluluğu»² olarak kabul ediyordu.

Bir kongrenin hazırlıkları sırasında Lenin, parti yerel örgütlerinin pratik çalışmasında edinilen deneyimlerin genelleştirilmesi ve yayılmasına, partinin kolektif düşüncesinin değerlendirilmesi ve uygulanmasına özel bir önem veriyordu. Ekonomik gelişmenin **pratik deneyinin**, tüm parti üyelerinin ortak çalışma ve çabalarıyla tasarlanan ve işlenen bu deneyin, kongreye getirilmesi gerektiğini söylüyordu.

«Kongrelerden ve toplantılardan genel sorunları tartışmaya, kongrelere ve toplantılara **pratik deneyleri** özetlemeye; çağımızın sloganı budur. Güncel görev ve parti kongresinin görevinden bizim anladığımız, pratik deneylerden öğrenmek, zararlı olanı atmak, değerli olanı toplamak, acil pratik önlemleri

1) Lenin Böyleydi. Toplanmış Makaleler, Politizdat, Moskova, 1965, s. 61, (Rusça).

2) V.I. Lenin, «Toplu Eserleri» cilt 32, s. 206.

mutlaka belirlemek ve bu önlemleri her ne pahasına olursa olsun hiçbir özveriden kaçınmadan uygulamaktır.»¹

Yeraltı çalışmasının, devrimin, İç savaşın, NEP'in ilk yıllarının zor koşullarına rağmen, parti, Lenin'in zamanında 26 yıllık bir dönemde, 12 kongre ve 13 konferans topladı. Parti kongreleri Lenin için gerçek festivallerdi. Lenin'in 2. kongrede bir «Merkez» delegesiyle yaptığı anılmaya değer konuşmayı hatırlayabiliriz.

«Kongremizdeki hava ne kadar sıkıcı» diye şikayet ediyordu. «Bu sert döğüş, bu karşılıklı kışkırtma, bu keskin çekişme, bu yoldaşca olmayan tavır!..» Lenin «Bizim kongremiz ne kadar yetkin» diye karşılık verdi. «Açık ve özgür bir mücadele. Görüşler ortaya kondu. Karanlık noktalar açığa vuruldu. Gruplar biçimlendi. Eller yükseldi. Bir karar alındı. Bir adım atıldı. İleriye doğru! Benim için önemli olan bul Yaşamak budur.»²

Her parti kongresi SBKP'nin ve tüm Sovyet halkının yaşamında önemli bir olaydır. Ülkenin partinin yönetimi altında geçirdiği tarihi bir dönemi yansıtır. Parti kongreleri partinin politikasını saptar, komünizmin kuruluşunun görevlerini belirler ve bu görevlerin yerine getirilişinin yollarını gösterir.

Parti, kongreleri için titizce hazırlanır. Ulusal ekonomik kuruluştaki ve kültürel gelişmede edinilen pratik sonuçları ve parti örgütlerinin çalışmalarını çok yönlü bir değerlendirmeye sokar. Kongreye sunulacak sorunlar geniş halk kitlelerinin katılımıyla tartışılır.

1) V.I. Lenin, «Toplu Eserleri», cilt 30, s. 405-407.

2) V.I. Lenin, «Toplu Eserleri», cilt 7, s. 347.

1966'da yapılan Yirmiüçüncü Kongre büyük bir öneme sahiptir. Bileşimiyle tarihteki en temsili kongrelerden biri oldu. Bu kongreye oy verme hakkı olan 4619 delege ve sadece tartışma hakkı olan 323 delege katıldı. Delegelerin bileşimi şöyle idi: 1141 işçi, 554 kollektif çiftçi ve devlet çiftliği işçisi, 704 ekonomi emekçisi, 744 parti mahalle komitesi, şehir komitesi, eyalet komitesi sekreterleri, 408 temel örgüt birimi, atölye örgütü sekreteri ve parti grubu örgütçüleri, çok sayıda bilim adamı, edebiyat ve sanat alanında ünlü kişiler, kültür ve halk eğitimi emekçisi, sovyetlerden sendikalardan ve komsomoldan işçiler ve askerler.

86 Komünist ve İşçi Partisinin ve dünyadaki ulusal-demokratik ve sosyalist partilerin delegasyonları da kongreye konuk olarak katıldılar.

SBKP Yirmiüçüncü Kongresi L. Brejnev tarafından sunulan Parti Merkez Komitesi çalışma raporunu dinledikten ve inceledikten sonra MK'nin politik çizgisi ve pratik çalışmasını olduğu gibi onayladı. Aynı zamanda bu raporda yer alan öneri ve sonuçları da tümüyle onayladı. Kongrede A. Kosigin tarafından 1966-70 dönemi için sunulan 5 yıllık ulusal ekonomik gelişme planını inceledi ve direktiflerini saptadı. SBKP Tüzüğünde bazı değişiklikler yaptı, ABD'nin Viyetnam'a müdahalesiyle ilgili deklarasyonu benimsedi, partinin merkez kurullarını seçti.

Partisinin leninist geleneklerine bağlı olarak kongre, Prezidyumun yerine SBKP MK Politbürosunun konmasını gerekli buldu ve SBKP MK Genel Sekreterlik mevkiini yeniden oluşturdu.

Kongrenin tüm çalışmaları ilkelere leninist bağlılığın militan ruhuyla dolu, verimli, yoldaşça, ağırbaşlı akılcılıkla, parti ve ülke yaşamına ilişkin tüm sorun-

ların çözümüne ölçülü ve ağır başlı bir yaklaşımla geçti. Kongre, partinin parçalanmaz marksist-leninist birliğini, ideolojik yetişkinliğini, politik akıllılığını, toplum yaşamındaki artan rolünü gösterdi.

Kongre, partinin geniş politik ve örgütsel çalışmasını özetledi. Komünizmin kuruluşunun bundan sonraki evresinin perspektiflerini ve yönelimini saptadı ve yakın gelecek için partinin politik çizgisini belirledi. Kongre tarafından alınan kararlar halkın ve partinin yaşamsal çıkarlarını karşıladı ve onlar tarafından samimiyetle ve oybirliğiyle onaylandı.

Tüm partinin arzusunu yerine getirerek Yirmi-üçüncü Kongre, parti yaşamının leninist standartlarının ve kolektif liderlik ilkelerinin kesin olarak sağlanması çizgisini kararlı olarak saptadı. Parti, partinin örgütsel sorunlarının çözümüne öznel yaklaşılmışından doğan hatalara son verdi. Birleşik parti organlarını yeniden oluşturdu; güvensizliğe ve yer yer sorumlusuzluğa yol açan çok sayıda yeniden örgütlenmelere, parti çalışanlarının yerlerinin değiştirilmesine ve haklılığı kesin olmayan görevden almalara son verdi.

SBKP Yirmiüçüncü Kongresinin çalışmalarının büyük bir kısmı, marksist-leninist kuramın gelişiminin temel sorunlarıyla, çalışan halkın komünist eğitiminin yararına ideolojimizin tüm kaynaklarının daha faal kullanımı ile ilgiliydi. Kongre, parti ve komsomol örgütlerini, sovyetleri, sendikaları, militanlarımızı, Sovyet halkının tümünü, uzun bir süre için, ideolojik ve eğitsel çalışmanın kavgacı programı ile silahlandırdı.

Kongre SBKP'nin ve Sovyet Devletinin dış politikasının yönünü belirledi. Merkez Komitesine ve Sovyet Hükümetine komünizmin kuruluşu için Dünya Sosyalist Sisteminin gücünü artırmak için ve dünya halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelele-

rini mümkün olan her yolla desteklemek için, barışı korumak ve yeni bir dünya savaşını önlemek için ve değişik toplumsal sistemleri olan devletlerin barış içinde birarada yaşamasının leninist ilkelerinin doğrulanması için en uygun koşulları yaratmayı hedefleyen bir dış politikanın gelecekte de sürdürülmesi görevini verdi.

Kongre, SBKP'yi örgütsel ve ideolojik alanda daha da güçlendirmek, komünistlerin öncü rolünü artırmak ve verilen görevlerdeki sorumluluğu yükseltmek, parti içi demokrasiyi daha da geliştirmek, parti örgütleri ve büyük emekçi kitleleri arasındaki ilişkileri genişletmek ve yoğunlaştırmak kararlarını aldı.

Kongre, partinin en üst yönetim organı olan Merkez Komitesini seçti. Merkez Komitesi, kongreler arasındaki dönemde partinin ve onun yerel organlarının tüm çalışmasını yönetir, yönetici kadroları seçer ve yerleştirir, devletin merkezi organlarını ve emekçilerin toplumsal örgütlerinin çalışmalarını içlerindeki parti grupları yoluyla yönlendirir. İşyerlerinde ve kurumlarda çeşitli parti örgütleri oluşturup onların çalışmalarını yönetir, denetimi altında çalışan merkezi dergi ve gazetelerin yazı kurullarını atar, partinin bütçesini belirler ve harcamaları denetler, SBKP'yi diğer partilerle ilişkilerde temsil eder.

Tüzüğün şart koştuğu gibi Merkez Komitesi Birleşik Oturumları en az altı ayda bir kez toplanır. Oturumların arasında Politbüro parti çalışmasının yönetimini üstlenir, günlük çalışmanın liderliği özellikle çalışanların seçimi ve görevlerin yerine getirilmesinin denetimi MK Sekreterliğince üstlenilir.

Merkez Komitesinin parti ve ülke yaşamında oynadığı rol, çok önemli ve çeşitlidir. MK, partinin militan kurmayı, ideolojik, politik ve örgütsel merkezidir.

Ülkenin önemli konularından hiçbirinin MK ve onun yönetiminin dışında çözümlenmesi söz konusu değildir. Merkez Komitesi parti ve devlet çalışmasının farklı alanlarıyla, endüstriyle, ulaşım, tarımla, bilim ve kültürle uğraşan delegelerden oluşur. Marksist-leninist kuramın bilimsel tabanına, kongre kararlarına, SBKP Program ve Tüzüğüne dayanan leninist MK'nın büyük politik deneyi ve kolektif sağ duyusu, partinin ve ülkenin doğru bir merkezileşmiş yönetimini, parti saflarının tekvücut birliği ve sıkı bağlılığını, komünizmin kuruluşundaki görevlerin başarıyla yerine getirilmesini sağlar.

Merkez Komitesi hayatı derinlemesine inceler. Yeni ve ortaya çıkmakta olan durumları bilimsel olarak değerlendirir. Tüm çalışmaları leninizmin gereklilikleri ile iç içedir. a) her soruna bilimin verilerinden nesnel kanunlarından yola çıkarak yaklaşmak, b) kolektif deneyime ve kitlelerin yeteneğine dayanmak, kendi eylemini eleştirel bir gözle inceleyebilmek. Merkez Komitesinin Birleşik Oturumları bu yüce gerekliliklerin getirdiği canlılık, ilkeler ve verimli çalışmaya olan gereksinim gözönüne alınarak yapılır.

Merkez Komitesi yaratıcı düşüncenin gerçek merkezidir. Yaratıcı bir ruhla komünizmin bilimsel kuramını geliştirir ve milyonlarca insanın deneyiyle zenginleştirir. Başlıca değeri, ülkenin ulusal ekonomisinin gelişmesi için son derece önemli olan üretimin planlanması ve ekonomik olarak harekete geçirmedeki yeni yöntemleri ortaya koymasındadır.

Partinin yönetici kurullarınca uygulamaya konan merkeziyetçilik ilkesi, Lenin'in dediği gibi, partinin yerel örgütlerinin girişim gücünde ve öz faaliyetinde geniş bir gelişme için tam bir özgürlük gerektiriyor; «yalnızca belli yerel özelliklerin değil, bundan başka

yerel yaratıcılığın, yerel girişim gücünün, yerel eylemin, ortak amaca doğru ilerleme yollarının, araçlarının, yöntemlerinin tam ve engelsiz bir gelişimine olanak sağlıyor.»¹

Bir yandan tüm parti eyleminin merkezileşmiş ve tek yönetimini gerçekleştirirken Merkez Komitesi, sürekli olarak, partinin yerel örgütlerinin ekonomik ve kültürel kuruluşun yönetimindeki rolünün artmasına federe ve özerk cumhuriyetlerin, bölgelerin ve yörelerin haklarının genişlemesine önem veriyor. Merkez Komitesinin ayrıntılarıyla ele aldığı gibi üretimin planlanmasında ve ekonomik olarak harekete geçirilmesindeki yeni yöntem, tarım ürünlerinin satın alınmasındaki yeni sistem ülke ekonomisinin ve kültürünün gelişme olanaklarının ve rezervlerinin daha geniş bir kullanımını amaçlıyor.

Merkez Komitesi partinin yerel örgütlerinin çalışmalarının düzenlenmesine gereken önemin verilmesine karşı; çalışmalarında tam bir yaratıcı girişim gücü özgürlüğünden ve bağımsız çalışmadan yana olduğunu kesin olarak belirtiyor. Yerel koşul ve özellikleri gözönüne alarak onlara tüm sorunlarına kendi kendilerine çözüm getirme olanağını veriyor: Tüm parti örgütleri, alınan kararlara ve parti politikasına ters düşmeden yerel sorunları özerk bir şekilde çözebilirler. Yerel örgütlerle sürekli sağlam bir bağ kurmak, onların deneyim ve görüşlerini hesaba katmak Merkez Komitesinin çalışmalarının belirleyici nitelikleridir.

Lenin, partinin ve yerel örgütlerinin normal işleminde, parti yaşamının demokratik ilkelerine sıkı bir

biçimde uyulmadan gerçekleşmeyeceğini belirtti. Birinci Rus Devrimi esnasında Lenin şöyle yazıyordu:

«Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi demokratik olarak örgütlenmiştir. Bu partinin tüm işlerinin haklarda eşit ve hiçbir ayrılık olmadan bütün parti üyeleri tarafından dolaysız olarak veya temsilciler aracılığıyla yürütüldüğü anlamına gelir; tüm parti sorumluları, tüm yönetici organlar, tüm kurumlar seçim yoluyla belirlenmiştir, sorumlu ve değiştirilebilirdirler.»¹

Bu leninist ilkeler parti tüzüğünde yer almış ve sıkı bir şekilde uygulamaya konulmuştur: Partinin tüm yönetici organları tabandan zirveye seçilirler ve çalışmaları hakkında ilgili parti örgütleri önünde hesap verirler; tek tek parti örgütlerinde veya partinin tümünde parti yaşamının sorunlarının özgür ve somut incelenmesi, her parti üyesinin sürekli bir hakkıdır.

Parti demokrasisinin, eleştiri ve özeleştirinin daha genişçe gelişmiş olduğu bir ortamda komünistler politik eğitim okulundan daha hızlı geçiyorlar, ideolojik olarak daha çabuk pişiyorlar. Parti demokrasisi, onlara sadece görevlerini başarıyla yerine getirme, parti tüzüğünün verdiği haklardan tam anlamıyla yararlanma olanağını değil, aynı zamanda birbirlerinden öğrenme, hatalarını zamanında görme ve onları düzeltmek için önlemler alma olanağını da veriyor.

Parti örgütleri tek tek kişiler değil, kolektif organlarca denetlenir. (toplantılar, konferanslar, kongreler) Ara dönemlerde yönetim SBKP'nin parti bürosu, parti komitesi, mahalle komitesi, şehir komitesi, yöre komitesi, bölge komitesi blçımlerindeki komünistlerin kolektiflerince gerçekleştirilir. Bu yürütme

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 11, s. 434.

organları, çalışmaları hakkında, kendilerini seçen örgütler önünde hesap verirler ve toplantıların veya konferansların kararlarında dile getirilen, parti üyelerinin iradesini gerçekleştirmek için göreve getirilirler.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi sadece parti üyelerinin parti politikasının oluşturulmasına, kurulların kararlarının ortaya çıkarılmasına en geniş katılımı sağlamıyor, aynı zamanda bu onların parti organlarına güvendikleri, tutarlı leninist olarak bildikleri yoldaşları seçmelerine olanak veriyor. Lenin üyelerin sorumlu yöneticilerini seçmeye hakları olduğunu söylüyordu. Onları değiştirme hakkına da sahip olmalıydılar. Ve onların çalışmalarındaki en küçüğü de dahil olmak üzere, her adımı bilmek ve doğrulamak hakkına sahip olmalıydılar.

Parti-içi yaşamında bir diğer vazgeçilmez standart ise, parti organlarının parti örgütleri önünde sürekli olarak hesap vermeleridir. Eğer üyelerin her durumu bilinçle ele almaları, parti yaşamına etkin katılımları isteniyorsa, partinin içinde bulunduğu durum ve aldığı önlemler konusunda bilgilendirilmeleri gerekir. Parti örgütlerine hesap vermeler, taban tarafından denetimin gerçekleşmesine, yöneticilerin çalışmalarının doğrulanmasına, yapılan hatalara anında çare bulunmasına olanak verir.

Parti organlarının seçilirliği ve sürekli hesap vermeleri, komünistlerin parti yaşamının en önemli sorunlarının tartışılmasına ve çözülmesine, yönetici organların oluşmasına etkin katılımlarını sağlıyor. Hesap verme ve seçim toplantıları ve parti konferanslarında, parti üyeleri parti tüzüğü'nün kendilerine tanıdığı **seçme ve parti organlarına seçilme haklarını** gerçekleştiriyorlar.

Parti komitelerinin raporlarını tartışan komünistler, yöneticilerin kişisel niteliklerine ve politik olgunluklarına değer biçiyorlar, çalışmalarının yetersizliklerini eleştiriyor ve eksikliklerini açığa çıkarıyorlar: kitleler içindeki örgütsel ve politik çalışmanın geliştirilmesine yönelik önerilerini getiriyorlar ve övgüyü hakeden, yetenekli ve bilgili, pratik çalışmada değerini kanıtlamış yoldaşları, parti komitelerine seçiyorlar.

SBKP Tüzüğü, tüm parti kademelerindeki parti kurullarının hesap verme ve seçiminin zamanlarını belirler: Bunlar parti yaşamının kesinleşmiş standartları haline geldi. Bu seçim ve rapor verme toplantıları temel örgüt birimlerinde yılda bir; mahalle, şehir, eyalet, yöre, bölge örgütlerinde 2 yılda bir, Cumhuriyet örgütlerinde en az 4 yılda bir yapılır. Parti toplantılarında ve konferanslarında komünistlerin etkinliği, büyük ölçüde bu toplantıların hazırlanma tarzına, hazırlanışına katılan kişilerin genişliğine ve eleştiri ve özeleştiriye kolaylaştıran bir havanın, özgür ve ciddi bir fikir değiş tokuşunun olup olmamasına bağlıdır.

Örneğin Moskova'da Sert Alaşımlar Fabrikası'ndaki parti örgütünde hesap verme ve seçim toplantılarının hazırlanışı ve gerçekleştirilişi şöyledir. Üyeler, toplantı tarihi ve yerinden iki hafta öncesinden haberdar oldular. Partinin fabrikadaki bu seçim toplantısından önce, atölyelerde ve kesimlerde, hazırlanmasında parti komitesi üyelerinin yer aldığı, parti toplantıları yapıldı. Parti komitesinin raporu, bütün komite üyelerince kolektif olarak hazırlandı. Atölyelerde gerçekleştirilen üretimin, örgütsel ve politik çalışmanın daha derinlemesine incelenebilmesi için, parti komitesi öncü işçiler, ustabaşları, mühendis ve

teknisyenler arasından bir komünistler grubu oluştu. Atölyelere, gruplara, işçi ekiplerine katıldılar, atölye parti örgütleri ve parti gruplarının çalışmalarını öğrendiler, işçilerle görüştüler, oluşturdukları kolektiviteden beklenen görevlerin daha yetkin bir şekilde yerine getirilmesi için ne yapılması gerektiği konusunda onların görüşlerini aldılar. Bu da parti komitesine yeni planlama ve üretimin ekonomik olarak harekete geçirilmesi koşullarında, işletmenin çalışmasının daha bilimsel analizini gerçekleştirmek ve fabrikanın içinde örgütsel ve politik çalışmanın daha da güçlendirilebilmesi için pratik önlemleri belirlemek olanağını verdi.

Raporda özellikle parti örgütünün ve üyelerinin SBKP Yirmiüçüncü Kongre kararlarını uygulaması, üretim planlarının ve kolektivite tarafından üstlenen sosyalist görevlerin yürütümünün sağlanması, insanların eğitilmesi konuları üzerinde durdu. Rapor atölye parti örgütlerinin ve parti gruplarının, sosyalist yarışmanın gelişimi, üretim sabit kıymetlerinin daha akıllıca kullanımı, malların niteliğinin, güvenilirliğinin ve dayanıklılığının, geliştirilmesi, tasarruf ve verimliliğin artırılması, işçiler ve memurlar arasındaki politik kitle çalışmasının yürütülmesinde oynadığı sürekli artan rolün kanıtlayıcı örneklerini veriyordu. Öte yandan fabrikanın üretim planının başarıyla yürütülmesini frenleyen ciddi yetersizliklere de değiniyordu.

Tüm bunlar parti komitesi raporu ve partli örgütünü bekleyen görevler konusundaki canlı tartışmaya katkıda bulundu. Parti üyeleri yeni koşullardaki çalışmanın daha iyi örgütlenmesi ve üretimin daha verimli hale getirilmesinin yollarını ciddiyetle araştırdılar. Yürütmeyi yetersiz bir şekilde denetleyen parti komitesine ve fabrika yönetimine şiddetli, fa-

kat doğru bir eleştiri yönelttiler. Parti komitesi özellikle modern makinaların ve teknolojinin yerleşmesine yönelik teknik ve örgütsel önlemlerin uygulanışını çok az denetlemişti. Parti toplantısı tarafından alınan karar üretim planının uygulanmasını sağlayacak, fabrikada örgütsel ve politik çalışmayı geliştirecek somut önlemleri saptadı.

Parti organlarının seçilirliği ve süreli hesap vermesi ilkesi partinin demokratik niteliğinin kanıtıdır ve parti üyelerinin partinin gerçek sahipleri olduğunun kanıtıdır.

Partinin yönetici organları için yapılan seçimler sırasında parti-içi demokrasiye, SBKP Tüzüğüne, çalışma raporları ve seçimlerle ilgili MK genelgelerine sıkı bir biçimde uyulması sağlanmalıdır. Seçimler gizli oyla yapılmalıdır. Tüm üyeler, sınırsız olarak, adayları reddetmek veya eleştirmek hakkına sahiptir. Toplantıya veya konferansa katılanların yarısından fazlasının oylarını alan adaylar seçilmiş sayılır.

Bir toplantı veya konferansta, katılanların çoğunluğu tarafından istenilmediği düşünülen adayların zorla kabul ettirilmesine, hiçbir koşulda, izin verilmez. Bir parti üyesi parti-içi demokrasinin ortadan kaldırıldığı, bir kişinin kişisel görüşlerinin, demokratik merkeziyetçilik adı altında, tek doğrular olarak kolektife dayatıldığı durumlarda uzlaşmaz bir tavır izler. Partide, her komünistin doğrudan görüşlerini açıklarken, sorular sorarken, öneriler getirirken uyması gereken kurallar şaşmadan izlenmelidir. Her üye kendi görüşlerine değer verildiğine, kendisine parti tüzüğüne verilen hakları kullanarak, parti komitesine gerekli gördüğü yoldaşları seçebileceğine inandırılmalıdır.

Ayrıca aday listesine ön tartışma yapmadan dü-

zensiz bir biçimde önerilerde bulunmaya da izin verilmmez.

SBKP'nin Yirmiüçüncü Kongresinde parti organlarında ve temel örgüt birimleri sekreterliklerinde yenilenmeler ve değiştirmelere ilişkin iki yıl önce alınan kararın yürürlükten kaldırılması çok büyük önem taşımaktadır. Bu karar uygulamada geçerli olmamıştı.

SBKP seçimlerinde partinin tüm yönetici organları tabandan zirveye değin sistemli olarak yenileniyordu. Bu hep böyle olmuştu, böyle olması da doğal ve mantığa uygundu. Ne var ki yenilenme başlıbaşına bir amaç değil, bu iş biçimci bir yaklaşımla ele alınmamakta. Görevliler değiştirildiği zaman en başta somut yerel koşullar içinde siyasal nitelikleri, çalışkanlıkları gözönünde tutulmaktadır.

Ancak parti organlarında değişikliği zorunlu kılan belli bir yüzdeyi gerçekleştirmek için yukarda değinilen bu çok önemli ilke kimi zaman biçimselliğe uğradı. Sonuçta parti komitelerinde daha uzun yıllar çalışabilecek nitelikteki deneyimil, iyi elemanlar eylemsizliğe itildi. Temel örgüt birimleri sekreterleri vb. çok sayıda parti çalışanları büyük bir hızla yenileniyordu.

Partinin Yirmiüçüncü Kongresi sadece seçilen parti organlarının —temel örgüt birimlerinden SBKP MK'ya değin— tümünün sistemli bir biçimde yenilenmesi ile ilgili esas öneriye tüzükte yer verdi. Bu görevlere —somut yerel koşullar, yoldaşların çalışma kapasiteleri ve politik nitelikleri de gözönünde tutularak— kimlerin seçileceği ise toplantılar, konferanslar ya da kongrelerin kararına bağlıydı.

Kongrenin bir diğer kararı da Merkez Komitesinin ve Politbüronun tüm üye ve yedek üyelerini, Merkez Komitesi Sekreterlerini, hükümet üyelerini, ba-

kanlar ve diğer önemli görevlileri yeni ekonomi ve kültür akımlarına, iç ve dış siyasal olaylara ilişkin görüşlerini parti militanlarına ve emekçi halka düzenli bir biçimde aktarmakla yükümlü tutuyordu. Kongreden bu yana karar yaygınlıkla uygulandı. Böylece yönetici kadrolarla komünistlerin ve parti üyesi olmayanların sıcak bağlar kurmalarına, partinin ve hükümetin başlıca organlarının çalışmalarına ilişkin bilgilenmelerine, gözlemlerde bulunmalarına ve öneriler getirmelerine yol açtı.

Leninist ilkelerin yeniden parti yaşamına girmesi ve geliştirilmesiyle parti üyelerinin eylemleri yaratıcılığa ve canlılığa kavuştu. Komünistlerin parti-içi yaşama katılmaları ile devlet, ekonomi ve kültür sorunlarına ilişkin yeni gelişmeler kaydedildi. Önde gelen parti organlarına iki milyonun üstünde komünist seçildi. Yerel parti komiteleri toplumsal alanlardaki tüm çalışmalarını parti üyeleriyle yürütürler.

Komünistler parti yaşamının, işletmelerin, kolektif ve devlet çiftliklerinin çalışmalarına ilişkin çeşitli sorunların araştırılmasına ve çözümüne katkıda bulunmakla ideolojik gelişkinliklerini artırıyor, ufuklarını genişletiyor, örgüt disiplinini ve ruhunu benimsiyorlar.

Düzenli yapılan toplantılar, güncel üretim sorunlarına ilişkin kapsamlı ve ciddi tartışmalar, ideolojik ve örgütsel çalışma, partinin doğal işleyişi içinde vazgeçilmez örgüt kurallarıdır. Son zamanlarda komünistlerin incelemesine sunulan sorunların kapsamı bir hayli genişledi. İşletmeler ve kolektif çiftliklerle ilgili parti örgütlerinde üretimi yetkinleştirici temel unsurlar, ekonomiyi canlandırıcı yeni ilkeler ve planlar tasarlanıyor.

Volgograd Traktör Fabrikasındaki parti örgütü-

nün toplantıları ilginç ve düzenli bir biçimde yapılıyor. Parti komitesi gerek fabrika düzeyinde, gerekse atölye düzeyindeki toplantıların aksatılmadan yapılmasına özen gösteriyor. Bu toplantılarda üretimin yetkinleştirilmesi, komünist eğitim ve parti-içi yaşama ilişkin sorunlar ortaya atılır ve komünistler bu alanlarda gelişme sağlayacak ortak kararlar oluşturlar. Örneğin fabrikadaki en son parti toplantısında tartışılan sorunlar şunlardı: sosyalist yarışma; üretim alanına yenilik getirme yolunda komünistler; gençlerin ideolojik ve politik eğitimini yoğunlaştıracak önlemler; üretimde verimliliği artıracak önlemlerin uygulanması. Bu tartışmalar yoldaşça, disiplinli ve ciddidir. Her toplantıda daha önce alınan kararların nasıl uygulandığı konusunda ve daha önceki eleştiri ve önerilere ilişkin bilgi verilir. Bu anlayış parti-içi demokrasinin, eleştiri ve özeleştirinin gelişmesine, fabrikada parti örgütünün etkinliğinin artmasına ve güçlenmesine yol açar.

Parti toplantılarında son zamanlarda gündemdeki sorunlar daha çok parti-içi yaşama, ideolojik ve eğitsel çalışmaya, ahlaka ilişkindir. Klişelere ve biçimciliğe kaçmayan kıyasıya eleştiriler, parti üyelerinin düşüncelerine saygılı tartışmalar yapılıyor.

Parti çalışmaları özlenen sonuçları ancak yaşamla bağ kurucu somut ve anlamlı olursa sağlar.

Son zamanlarda çok sayıda parti örgütü üretim planlarının uygulanması ve sosyalist sorumlulukların yerine getirilmesi konusunda deney sahibi oldular. Endüstriyel işletmelerin, kolektif ve devlet çiftliklerinin işleyişini ve sorunlarını daha iyi bildikleri için, üretimi artırmak için ellerine geçen fırsatlardan ve iç kaynaklardan nasıl yararlanacaklarını, parti ve hü-

kümet kararlarının uygulanmasında daha etkin nasıl çalışılacağını öğrenmiş bulunuyorlar.

Kaluga Türbin Fabrikasını örnek verelim: Burada çoğunluğu atölyelerde, vardiyalarda ve ekiplerde çalışan binin üstünde komünist bulunmaktadır. Komünistler yeni ve ileri her şeyin öncülüğünü yapmaktadırlar. Parti örgütü üretimi artırmak ve niteliğini yükseltmek için fabrikada çalışan işçi ve memurların tümünü komünist çalışma yarışına çağırdı. Nitelikli işçilerin, ustabaşılardan, mühendislerin ve teknisyenlerin çabalarıyla yeni teknikleri benimseme, üretimi mekanikleştirme ve otomatikleştirme, kısaca bilimdeki gelişmeleri yeni teknoloji ve metodları uygulamak için somut çalışmalar yapıldı. Parti komitesinin ve atölyelerdeki parti örgütlerinin tümü bu önlemlerin uygulanması için seferber oldu.

Parti komitesi tüm üretim kesimlerinin nitelikli işçilerle güçlendirilmesine çalıştı. Atölyelerin ve ekiplerin başına deneyimli mühendisler, teknisyenler ve ustabaşılardan getirildi. Teknik ve ekonomik sorunlarla ilgili seminerler düzenlendi. Parti komitesi ve atölyelerdeki parti örgütleri komünistlerin sorumluluklarını artırmak ve eylem düzeylerini yükseltmek için çalışıyorlar. Parti toplantılarında sürekli olarak üretim sorunlarının yanı sıra örgütsel ve ideolojik sorunlar irdeleniyor.

Teknolojik gelişmenin yaşama geçirilmesi için parti komitesi büyük ölçüde fabrikada çalışanlardan yararlandı. Atölyelerde üretimi geliştirici tasarım çalışmalarının yapılabilmesi için proje ofisleri ve önerileri değerlendirmek için özel ekipler kuruldu. Hemen hemen her üç işçiden biri bu ekiplerde görevli. Son iki yıl içinde, iki binin üstünde öneri geldi, bunlardan

beşyüzü üretimde uygulandı ve ikiyüzbin rubleden fazla bir tasarruf sağlandı.

Parti örgütü fabrikada çalışanların siyasal, kültürel ve teknolojik düzeyini yükseltmek için çaba gösteriyor. Yakın gelecekte tüm işçi ve memurların lise eğitimini tamamlamalarını öngören, genel eğitim düzeyini ve teknolojik yetkinliklerini artırıcı bir eğitim planı uygulanacak.

Fabrika işçilerinin çoğunluğu emekçi gençlik okullarına, teknik okullara ve çeşitli teknik eğitim enstitülerine gidiyorlar. Genç işçilere eğitimlerinde yardımcı olabilmek için parti komitesi fabrikadaki mühendis ve teknisyenlerin, kimi öğretmenlerin ve teknik okullardaki yüksek sınıflardan öğrencilerin yardımını istedi. Şimdi fabrika adeta bir teknolojik ilerleme fakültesi haline geldi.

Fabrikada işler iyi gidiyor. İşletme personeli üretim planlarını yerine getiriyor, yeni tekniklerin uygulanmasında ustalık kazanılıyor ve üretim temposu hızlanıyor.

Komünistlerin daha çok sorumluluk üstlenmeleri, çalışmalarının artması, girişkenlikleri toplumsal ilkelere gelişmesine yol açıyor. (Burada anlatılmak istenen karşılıksız, gönüllü çalışmadır - Ed.) Son zamanlarda komünistlerin bu tür parti çalışmalarına olanak veren yeni alanlar ve yöntemler bulundu: Partiye yapılan başvuruları ve komünistlerin kişisel işlerini inceleyecek komisyonlar; yönetim çalışmalarını denetleyici komisyonlar; Mahalle ve parti komitelerine bağlı ekonomi danışma kurulları; Yönteme ilişkin danışma kurulları; Partinin örgütsel ve ideolojik çalışmalarıyla ilgili komisyonlar; Siyasal sorunlarla ilgili danışma kurulları.

Parti-içi demokrasi komünistlerin etkin olarak

tartışmalara katılmaları ve kararlar almalarıyla sınırlı değildir. Demokrasi ile disiplin birbirine sımsıkı bağlıdır ve biri diğeri ile çelişmez. Lenin ortak kararların yaşama geçirilmesini sağlamak için, parti-içi demokrasinin kusursuz ve başarılı bir çalışmayla içiçe yürütülmesi gerektiğini sık sık vurgulamıştır. Verilen görevlerin yerine getirilmesinde her komüniste, her görevliye düşen kişisel sorumlulukların altını çizerek, **parti ve devlet disiplinine** titizlikle uyulması üzerinde ısrarla durmuştur.

Lenin parti disiplininin kaynaklarını derinlemesine incelemiştir. Lenin'e göre, parti disiplini herşeyden önce parti üyelerinin vicdanlarına, devrim davasına ve komünizmin kurulacağına inanmalarına, partiyle halk arasındaki yakın ve sıkı ilişkilere bağlıdır.

Kesin bir ideolojik ve politik temele dayalı olan SBKP, dünyaya bakış ve yeni komünist toplumun kuruluşunun önündeki ana sorunlar üzerine ortak görüşlere sahip bireyleri kapsayan gönüllü bir birliktir. Partiye katılarak, üyeler kolektif olarak çıkarılmış ve oluşturulmuş kural ve standartlara, kesinlikle ve şaşmadan uyma zorunluluğunu gönüllü olarak kabul ederler. Sonuç olarak, partide mekanik değil, bilinçli bir disiplin vardır.

Saflarına sıkı ve sorumlu bir disiplin anlayışı yerleşmemişse, parti rolünü yerine getiremez. Disiplin onun yasasıdır. Bu herkes için zorunludur. Komünistler omuz omuza, güvenilir partili yoldaşlar olarak ortak hedefe doğru yürürler. Sıkı disiplin, karşılıklı yardım ve denetim, saygı ve güven, sadelik ve sevgi dolu bir yürektir onların ortak özellikleri.

En sıkı parti disiplini leninist bir partinin iç-yaşamının vazgeçilmez kuralıdır. Tartışma özgürlüğü,

komünistlerin ortak eylemini gerektiren, kolektif kararların yaşama geçirilmesiyle içiçedir. Ve parti-içi demokrasinin güçlenmesi oranında her komünistin parti disiplinine duyduğu gereksinme ve ortak davaya karşı duyduğu sorumluluğun artması gerekir.

Lenin ihmalciliği asla hoşgörmedi. Verilen sözle ortaya çıkan işin birbirini tutmamasını hiçbir zaman kabul etmedi. Parti disiplinini bozanlara karşı son derece kesin tavır aldı. Partideki komünistler için, ne iş yaparlarsa yapsınlar, her ne görevde olurlarsa olsunlar, bir ve aynı disiplin olduğunu her fırsatta yineledi. Partiye farklı kıstaslarla yaklaşanlar disiplinini zayıflatırlar. Partiye özgü nitelikler ve parti ruhu, farklı disiplin uygulamalarına; değişik parti üyelerine değişik haklar ve yükümlülükler tanımaya, kesinlikle karşıdır.

Partinin kitleler üzerindeki büyük etkisinin her üyesine aynı biçimde yansyacağı elbette düşünülemez. Tek tek olaylarda bu etkinlik her üyenin özverisi ile, çalışkanlığı ile sağlanmalıdır. Yirmiüçüncü kongre bu gerçekleri unutan, parti görevlerini savsaklayan ve onur kırıcı hatalar yapan bazı parti örgütlerinin uzlaşmacı tutumlarını kararlılıkla mahkûm etti. SBKP'nin bu gibi üye ve aday üyelerine karşı kesinlikle hoşgörü gösterilmedi. Ayrıca temel örgüt birimleri tarafından kararlaştırılan disiplin cezalarının üst organlar tarafından gerekçe gösterilmeden hafifletilmesi de, hiçbir zaman parti-içi disiplinle bağdaşmaz. Sonuç olarak partide komünist sıfatına layık olmayan kişilerin de bulunduğu ortaya çıkar.

Parti disiplinini güçlendirmek ve parti yasalarının uygulanmasında komünistlere düşen sorumluluğu artırmak için yirmiüçüncü kongrede parti tüzüğüne şu maddenin eklenmesi uygun görüldü: **Parti,**

SBKP Programı ve Tüzüğü'nün maddelerini ihlâl eden ve davranışlarıyla komünistlik onurunu zedeleyen kişilere yer vermez. Kongre ayrıca partinin temel örgüt birimlerinde alınan ihraç kararlarının, SBKP ilçe ya da il komitelerinin onayından sonra kesinleşeceği kararını da aldı. Bundan önce ihraç kararlarının ya bölge, ya merkez, ya da Federal Cumhuriyetlerin KP'leri tarafından onaylanması gerekiyordu.

Kongre ayrıca cezalandırıcı bir hüküm olarak uygulanan SBKP üyeliğinden aday-üyeliğe indirilme durumunu da kaldırdı. İstatistikler bu cezanın genellikle SBKP üyesi niteliklerine sahip olmayan kişilerin partiden uzaklaştırılmaları için kullanıldığını göstermekteydi. Ayrıca aday üyeliğe indirilme durumu, partide iki tür aday üyelik ortaya çıkarıyordu: gerçek aday-üyeler, 'cezalılı aday-üyeler'.

Lenin hayattayken 1922'de yapılan Onikinci Tüm Rusya Parti Konferansı'nda benimsenen parti tüzüğünün cezalandırıcı bir önlem olarak üyelerin aday-üyeliğe indirilmesini kabul etmediği biliniyor. Parti örgütü eğitici değeri olan yeterince etkin önleme sahipken, bir kimse parti üyesi olma onurunu taşımayla hak kazanmıyorsa eğer, örgüt onun üyeliği hakkında bir karara varabilmelidir.

Leninist ilkelerin hayata geçirilmesi ve gerektiği gibi uygulanması parti disiplinini daha da güçlendirecektir. Önemli olan tüm parti birimlerinde parti tüzüğünü ihlâl edenlere karşı her zaman üst düzeyde, uzlaşmaya yer vermeyen bir tavır alınmasıdır. Elbette bu ağır cezalardan söz ederken, istenmeden işlenen önemsiz hataların da partiden atılmaya yol açacağı anlamına gelmez. Parti tüzüğü bu gibi durumlarda hatanın niteliği, nedenleri ve hangi koşul-

larda ortaya çıkmış olabileceği üzerinde önemle durulmasını istemektedir.

Yüksek parti organlarının, ilgili temel örgüt birimlerini hiçe sayarak ve onların anayasal hakları olan her komünistten hesap sorabilme haklarını ihlâl ederek, liderlerin özel yaşamlarıyla ilgili meseleleri tartışmaya kalkmaları özellikle kınanmalıdır. Bir yöre ve kent komitesinin ya da daha yüksek bir parti organının herhangi bir komünistle ilgili karar alması doğaldır. Ancak bu, gerçekten zorunlu olduğu zaman yapılmalıdır. Özel durumlardan genel kurallar çıkarmamalıdır. Bir komünisti kendi örgütündeki yoldaşlarından daha iyi kim tanıyabilir? Bu yüzden de onlara danışmadan nesnel bir karara varmak olanaksızdır. Ayrıca, bir yöre ya da kent komitesinin bu türden bir karar alması halinde, mutlaka temel örgüt birimine durumu bildirmelidir.

Parti disiplininin en önemli unsurlarından biri **azınlığın çoğunluğa ve alt organların üst organların kararlarına kesinlikle uymalarıdır.** Çoğunluğun açıkça ve kesinlikle kararını belirtmesi halinde, ayırimsız herkesin bu karara uyması görevdir. Bir üst organın aldığı karar alt birimler tarafından tereddütsüz uygulanır.

Bu herşeyden önce kongrelerarası sürede partinin tüm iradesini temsil eden merkez komitesi kararları için geçerlidir. MK'nın kararları ve bildirgeleri yasa gücündedir ve tüm parti örgütlerinin ve tek tek her komünistin eylemlerinin temelini oluşturur.

Partideki bu sıkı disiplin komünistlerin haklarına tecavüz etmez; parti yaşamına ilişkin düşüncelerini açıklamalarına engel değildir. Tersine, partinin ve yerel örgütlerinin görevleri karmaşıklaştıkça, bunların derinlemesine ve kapsamlı olarak tartışılmaları da-

ha da önem kazanmaktadır. Çeşitli görüşler arasından belirleyici bir görüş ortaya çıkar ve bu kararın eksenini oluşturur. Karar alınmazdan önce her parti üyesinin kendi görüşünü savunma hakkı vardır. Ama bir kez karar alındıktan sonra yerine getirilmesi zorunlu görevdir.

Temel örgüt birimlerinde, komünistlerin her konuda yüksek değerleri korumaları ve onlara sahip çıkmaları, disiplinsizliğe şiddetle karşı koymaları son derece önemlidir. Parti görevlerinin yerine getirilmesindeki en küçük aksamanın ortak tartışma ve eleştiri konusu olduğu örgütlerde, işler sağlıklı yürür. Yoldaşça eleştiri ve etkilme bir parti üyesinin militanlığını engellemek şöyle dursun, niteliklerinin gelişmesine yardımcı olur. Ancak, yoldaşlarının eleştiri ve uyarılarına kulak vermeyen üyeye disiplin cezası vermek, daha ileri gitmesi halinde partiden ihraç etmek zorunluluğu doğar. Program ve tüzüğün gereklerine uymayanların ve davranışlarıyla yüce komünizm adına leke sürenlerin partiden atılmasıyla parti gücünden bir şey yitirmez, tersine daha da güçlenir ve kitleler üzerindeki etkinliği artar.

Lenin, her alanda **eleştiri ve özeleştirinin** geliştirilmesini, partiyi güçlendirmenin ve işleyişini yetkinleştirmenin başlıca koşullarından biri olarak gördü. Komünistlerin partisi kendi kendini eleştirir ve eleştiri yoluyla güçlenir. Lenin, ilkeli ve açık eleştiri her devrimcinin vazgeçilmez görevi olarak kabul etmektedir. Eleştirinin, her parti örgütünün cephaneliğinin bir bölümünü oluşturduğuna inanmaktadır. Lenin, partinin eylemlerinin sonuçlarını titizlikle gözden geçirmesi ve parti üyelerinden çalışmalarındaki aksaklıkları gizlememesi gerektiğini vurgular.

Parti eğer kendi hatalarını göremez, eylemlerin-

deki olumsuzlukları açıklama cesaretini gösteremez, hatalarını açıkça ve dürüstlikle kabul etmez ve zamanında düzeltemezse, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin önderi olma rolünü yerine getiremez.

Lenin bu konuda şunları söylemiştir: «Bir siyasal partinin kendi hataları konusundaki tutumu, o partinin içtenliği ve **uygulamada sınıfına ve emekçi kitlelere** karşı yükümlülüklerini ne ölçüde yerine getirdiğine ilişkin karar vermede en güvenilir ölçüttür. Bir hatayı açıkça kabul etmek, nedenlerini araştırmak, hataya yol açan koşulları incelemek, düzeltmek için olanakları zorlamak. Ciddi bir partinin belirgin özellikleri bunlardır işte. Görevlerini yerine getirirken, **sınıfını, sonra da kitleleri** eğitirken gözetmesi gereken budur.»¹

Marksist bir partide kendi hatalarının açık eleştirisi bir zayıflık belirtisi değil, güçlülüğün göstergesidir. Lenin bir partinin kazanmayı öğrenmek ve dışarıya ulaşmak için ne denli acı olursa olsun, gerçeklerle dürüstçe yüzyüze gelebilmesi gerektiğine inanıyordu.

SBKP, Lenin'in direktiflerini ve önerilerini titizlikle uygulamaktadır. Eylemlerini sürekli gözden geçirir, hataları, yanlışları ve eksikleri cesaret ve kararlılıkla ortaya çıkarır. Tüzüğü aracılığıyla parti tüm komünistlerden ve parti görevlilerinden —safların dövüşkenliğini artırıcı ve güçlendirici, kitlelerle kalıcı bağlar kurucu ve yaratıcı devrimci eylemi sürekli ileri götürücü bir unsur olarak gördüğü— eleştiri ve özeleştirisinin işleyişinin geliştirilmesini talep etmektedir.

Tüzük ayrıca her parti üyesinin, eksikleri cesa-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 31, s. 57.

retle ortaya çıkararak ve gidermeye çalışarak; kendini beğenmişlik, gösteriş, kibirlilik, dar görüşlülükle mücadele ederek ve eleştiriye engelleyici her türden girişime kararlılıkla karşı çıkarak, eleştiri ve özeleştiriye geliştirmekle görevli olduğunu söyler.

Bir komünistin ilgileri kendisiyle sınırlı kalmaz. Hataları sergilemek, bu hatalara yolaçan kişileri eleştirmek, ödünsüz gerçeği savunmak ilkelerinin başında gelir. Bir parti üyesinin vicdanı ve aklı, komünist ahlaka ve Sovyet yasalarına aykırı hiçbir şeyi kabul etmez. Devrini tamamlamış, parti politikasını saptırıcı, partiye ve devlete zarar getirici herşeye yüreklilikle karşı koyar.

Bolşevik eleştirinin en önemli özelliği onun **partizan niteliğidir**. Parti çalışmayı geliştirecek, ileri götürecek, zayıflatıcı değil güçlendirici eleştiriye destekler. Bu nedenledir ki Lenin, hiç kimseye parti-içi demokrasiyi ortak davamızın zararına işletme, parti politikasını özgürce tartışma hakkını kötüye kullanma izni verilmemelidir, demiştir. «Biz bir tartışma kulübü değiliz» diyen Lenin, keskin laflar eden demagogları şiddetle kınamış, «demokratiklik» alanında bu türden kişilerde yarışmaktan kesinlikle vazgeçmeliyiz, demiştir.

Lenin tekrar tekrar partideki eleştirinin onun partizan yapısının belirlediği sınırı aşmadan, parti yaşamının ölçütlerine uygun olarak yapılması gerektiği; parti ilkelerine karşı gelmeden eleştiriye desteklemenin gerekliliği ve olasılığı üzerine dikkatleri çekti.

Parti, eleştiri özgürlüğü bayrağı altında parti yönetimini gözden düşürmeyi ve parti ilkelerini baltalamayı amaçlayan bir tutumu kabul etmez. Lenin, «eleştiri özgürlüğü fevkalâde birşeydir,» diyordu.

«Bunda anlaştıktan sonra biraz da eleştirinin içeriği ile ilgilenmemiz fena olmaz.»¹

Eleştiri bir içeriğe sahip olmalıdır. Sırf eleştiri yapmak için eleştiri olmaz. Bu konuda Lenin, «İçeriği bulunmayan, sadece eleştirmek için yapılan bir eleştiri karşısında dikkatli olun. Eleştiride bulunan yoldaşın onuru incinmiş, herhangi bir nedenle kırılmış, gücenmiş ya da tedirginlik duymuş olabilir...»² demektedir.

Gerçek bolşevik eleştiri her zaman için bir durumu iyileştirmeye yöneliktir. Parti çalışmalarını canlandırmak, partideki komünistleri leninist bir ruhla eğitmek içindir.

Kirov'un şu sözlerini anmakta yarar var: «Biz bolşevikler arasında pek duyarlı ilişkiler olmadı. Çoğu zaman kimsenin hoşuna gitmeyecek sözler söyledik. Doğrusu bu. Ama abartmaya da gelmez. Bu gibi işler akıllıca yürütülmeli. Mesele, hatalara hiçbir zaman göz yummamaktır. Kendi kendine şu ya da bu nedenden dolayı, 'Şimdi sırası değil, iyisi mi susayım, eleştirmeyeyim,' diyen her kimse suçludur. Gerektiği zaman karşınızdaki yoldaşın gözlerinin içine bir bolşevik gibi içtenlikle bakarak, 'Bak yoldaşım, kafan karışmış senin. Eğer dayanamıyorsan ben yardım ederim sana. Elini vermezsen saçından çekerim. Kendine gelmen için ne yapmak gerekirse yaparım. Ancak gene de direnirsen dostum, o zaman sen bilirsin, suçu başkasında arama, yolun kıyısında kalırsın bir başına.'»³

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserleri**, cilt 31, s. 425.

2) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 31, s. 436.

3) S.M. Kirov, **Toplu Makaleler ve Konuşmalar**, Gospolitizdat 1944, s. 103, (Rusça).

Demokratik merkezîyetçilik ilkesinin titizlikle uygulanması ve en doğru biçimiyle yaşama geçirilmesi partinin otoritesini güçlendirici, komünistlerin eylemlerini ve girişkenliklerini artırıcı ve yirmiüçüncü kongrede belirlenen hedeflere varabilmek için örgütsel ve politik çalışmalarımızı geliştirici en sağlam yoldur.

PARTİ YÖNETİMİNİN TEMEL İLKESİ

Aşağıdan yukarıya kolektif yönetim
Kolektif yönetimin özü
Kolektif yönetim ve kişisel sorumluluk

Kolektif yönetim, parti yönetiminin en önemli ilkelerinden biridir. Yılların deneyi göstermiştir ki, ancak bu ilkeyi kavramak ve ona güvenmekle parti örgütlerinin yaratıcı eylemleri yönlendirilebilir ve geliştirilebilir; olaylar doğru tahlil edilebilir ve eylemlerin sonucu nesnel bir değerlendirmeye tabi tutulabilir.

Eylemlerin ve kararların kolektif niteliği parti yönetimi için büyük bir güç kaynağıdır. Çok sayıda kişinin deneyimleri ve yeteneklerinin birleşmesi, parti yöneticilerini ve organlarını tek yanlı ve keyfi hareket etmekten korur.

Kolektif yönetim, gerek partinin ve parti örgütlerinin olağan çalışmalarında, gerekse kadroların eğitilmesi ve komünistlerin girişkenliklerinin ve eylemlerinin geliştirilmesinde yaşamsal öneme sahiptir.

Parti yönetiminde kolektiflik ilkesinin kuramsal temeli, marksist-leninist öğretide yer alan, tarihsel süreç içinde kitlelerin belirleyici rolüne, kitlelerin tarihin gerçek yaratıcısı olmalarına dayanmaktadır. Lenin yeni toplumun kurulması için gerekli en belirleyici koşul olarak, emekçi halkın kolektif çalışmasını, tükenmez çalışma gücünü ve deneylerin süzgecinden geçen bilgeliğini görmekteydi.

Kolektif yönetim komünist partisinin doğasından; onun kolektif politik öncülüğünden, işçi sınıfının öğretmeni ve örgütleyicisi olmasından kaynaklanmaktadır. Kitlelere öncülük etmek ve önderlik rolünü başarıyla yerine getirebilmek için parti tüm çalışmalarını gerçekten demokratik bir tabana oturtmalıdır. Kolektiflik ilkesinin önemi, politik ve örgütsel yönetimin doğruluğunu güvence altına almasında; alınan kararların başarıyla uygulanmasını, partinin politik ve toplumsal örgütlenmenin en yüksek aşamasını ve Sovyet toplumunun öncü ve yönlendirici gücü olmasını sağlamasındadır.

Gerçekten de, birlikte çalışmanın ve tartışmanın, yoldaşça eleştirinin yer aldığı ortak parti yaşamı sürecinde, gerçek siyasal önderlerin leninist türde nitelikleri gelişir.

Lenin, partide kolektiflik temelini kurarak onu bütün yönleriyle geliştirdi. Lenin'in tüm çalışmalarında ve eylemlerinde bu ilkenin parti yaşamına geçmesi için gösterdiği çabayı görmek mümkündür. Kolektif yönetimin partinin yapısına en uygun yönetim biçimi olduğuna ve ancak bu türde bir yönetimin ciddi yanlışlıkların önüne geçeceğine inanıyordu. RSDİP II. Kongresi için geliştirilen parti tüzüğü tasarısında partinin en üst organının parti kongresi, en öncü parti organlarının çoğunluk oyuyla karar alan kolektif organlar olduğunu belirtti. Lenin tüm komünistlerin partinin günlük yaşamına olanca yaratıcılıklarıyla katılmaları için bıkmadan uğraşıyordu. Bağımsız düşünme yeteneği, parti yaşamının tüm alanlarında fikir yürütebilme ve ortak davaya kendi özgün katkısını getirme bir komünistte en değer verdiği özelliklerdi.

Lenin sıradan parti üyelerinin fikirlerini küçüm-

seyen, onları sadece emir kulları olarak gören zihniyeti şiddetle kınamıştır. Lenin'in gözünde parti üyesi faal, bilinçli bir politik militan, eylemlerinin tüm sorumluluğunu taşımaya kararlı, partinin gerçek sahibidir.

Lenin, tüm çalışmalarında kolektif yönetim ilkesinin yaşama geçirilmesi açısından örnek oldu. Halkın ve partinin ona olan sonsuz güvenine karşın, üyesi ve lideri olduğu kolektif organların hesabına hiçbir zaman kendi kendine karar vermedi.

Parti yönetimi ve parti politikasına ilişkin sorunlarda, ya da görevlerin ve sloganların belirlenmesi gibi konularda her zaman parti üyelerinin düşüncelerini aldı, geniş bir örgütsel alanın temsilcilerine danışma yolları aradı.

Kitlelere dayanma ve onların kolektif eylemlerinden ve deneylerinden yararlanma Lenin'in kişiliğinin ve eylemlerinin en temel özelliklerinden biriydi; bu yeteneğini tüm yoldaşlarına, parti yöneticilerine ve her komüniste aşılama çalıştı.

Lenin, parti kolektiflerinde fikirlerin özgürce tartışılabilmesi için gerekli koşullar yaratılmalı, kimse kendini kolektifin üstünde görerek düşüncelerini baskı yoluyla diğerlerine kabul ettirmeye çalışmamalı diyordu. Düşüncesinin hatalı olduğu ortaya çıkan kimse çoğunluğun kararına uymalıydı. Alınan kararlar ancak parti kolektifindeki tüm yoldaşların ortak deneylerinin ve görüşlerinin sonucu olursa kolektif işleyiş yaşama geçer.

Ünlü, «Kongre'ye Mektup»unda merkez komite-sindeki kimi üyelerin tutumuna ilişkin kaygılarını belirtti; bu gidişin partiye gelecekte zararlı olabileceğinden söz ederek bu gidişi önlemek için işçi sınıfının en deneyli ve güvenilir temsilcilerini alarak MK'yı genişletmeyi önerdi.

Lenin ile birlikte çalışma şansına sahip olmuş yaşlı bolşevikler onun emekçi halkın deneylerine ne denli önem verdiğini, silah arkadaşlarının ortak düşüncelerini ne büyük bir saygıyla karşıladığını hep anlatırlar. Bunlardan biri olan V.A. Karpinsky bu konuda şunları yazmıştır:

«Geçici olarak partiden ve Rusya'daki parti örgütlerinden uzakta olmak Lenin'i çok üzüyordu. Vakit yitirmeden ülkenin ve partinin kaderini belirleyici yeni sorunlarla ilgili kararlar almak gerekiyordu. Ne var ki bu kararları partiye, parti üst organlarına danışmadan almak onun için **düşünülemeyecek** bir şeydi.

«Bu nedenledir ki, partiyle ilişki kurarak **kolektif bir karara** varmak için Lenin binlerce engeli aştı.

«Lenin için devrimci proletaryanın partisi **herşeydi**. Ona organik olarak bağlıydı ve yaşamı boyunca bir an için olsun ondan ayrılmadı. Ne ona ters düştü, ne de kendini onun üstünde tuttu.

«**Lenin parti yönetiminin marksist kuramdan kaynaklanan kolektif çalışmasını, tüm hedeflerini başarıyla gerçekleştirmesini güvence altına alan en temel yönetim ilkesi olarak kabul edliyordu.**»¹

Clara Zetkin Lenin'in her zaman yoldaşlarının arasında olduğunu, kendini onlardan hiçbir zaman ayırmadığını yazar. Ne davranışlarıyla ne de yüz ifadesiyle çevresindekiler üzerinde «yönetici kişi» baskısı yaratmak istemezdi. «İktidardaki adam» izlenimi uyandırmayan ideal bir önderin, bir yoldaşın otoritesiydi onunki, der Zetkin.

Lenin'in yaşamı süresince parti kongreleri ve merkez komitesi birleşik oturumları düzenli olarak

1) V.I. Lenin'den Anılar, cilt 2, Gospolitizdat, 1957 s. 696-97, (Rusça).

yapıldı. Onun yönettiği merkez komitesi bir kolektif yönetim, kolektif çalışma örneğiydi.

Dokuzuncu parti kongresi merkez komitesi raporunda Lenin şunu belirtti: «Yanlışıklara yol açmamak için şimdiden açıklamak gerekir ki, yalnızca merkez komitesinin örgütlenme bürosu, politbüro ya da merkez komitesi birleşik oturumunda benimsenen ortak kararları, merkez komitesi sekreterince yürürlüğe konmuştur. Başka türlü merkez komitesinin çalışmaları yolunda gitmezdi.»¹

Lenin, parti kongre kararlarının ve merkez komitesi birleşik oturumlarında kararların yürütülmesiyle yakından ilgilenir, kolektif organların nasıl çalıştığını, alınan kararların kişiler tarafından değiştirilip değiştirilmediğini izlerdi. Lenin'in nasıl çalıştığına ilişkin ilginç bir örneği yaşlı bir komünistten, T.S. Krivov'dan dinleyelim: Merkez Denetleme Komisyonunda (MDK)'ki görevi sırasında bir konuda Lenin'e danışmak istemiştim. Durumu açıkladıktan sonra,

«Kararınızı bekliyoruz...» dedim.

«Kararımı mı?» diye hayretle başını kaldırdı Lenin. «Neden benim kararımı? Ben MDK'mıyım? Kongre seni ve yoldaşlarını seçti. Karar verecek olan sizlersiniz.»

«Ya sizin düşünceniz nedir, Vladimir İlyiç?»

«Bak şimdi iş değişti. Düşüncemi söyleyeyim. Utanç verici bir olay. Meseleyi tartışırken, benim fikrimi de parti üyelerinden birinin fikri gibi hesaba katarsınız, o kadar... Ceza meselesine gelince, o konuda hiçbir şey söyleyemem. Bu bütünüyle denetleme komisyonunun yetki alanına girer..»²

Kitlelerle önderleri ve yöneticilerle yönetilenler

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 30, s. 444.

2) **Lenin'den Anılar**, cilt 2, s. 129-30, (Rusça).

arasındaki ilişkiye leninist yaklaşım çok dikkat çekicidir. Lenin yetenekli önderlerin kitlelerin içinden çıktığını söylüyordu. Kitleler önderlerinin peşi sıra gitmekle birlikte onları yönlendirmekten, gerekirse hatalarını düzeltmekten geri kalmazlar. Gerçek önderler sadece halka öğreten değil, ondan öğrenmesini bilen kişilerdir, diyordu Lenin.

Önde gelen parti görevlilerinin eğitimi ancak tüm partililerin katıldığı, her önderin çalışmasının ve davranışlarının sergilendiği ve tartışma konusu olduğu ortak eylemler içinde başarıya ulaşır.

«Bu nedenledir ki,» der Lenin, «**Partinin tümü düzenli ve sürekli olarak merkez organlar için uygun kimseleri yetiştirmeli**, bu üst görevler için seçeceği üyelerin **eylemlerini** avucunun içi gibi bilmeli, kişisel özelliklerini tanımalı, üstün yanlarını, zaafalarını, başarılarını ve 'yenilgilerini'... Ancak bu yoldan, sadece bu yoldan önderlerini yakından tanıyan **ve her birinin gerçek değerini bilen** etkin bir parti görevlileri kadrosu (raslantısal olarak biraraya gelmiş kimseler değil) oluşturabiliriz.»¹

En geniş kitleleri kararların geliştirilmesine ve yürütülmesine katmak, çoğunluğun fikrini kabul etmek, çoğunluğa dayanmak ve onun taleplerini dile getirmek, işte leninist parti ilkeleri. Bu ilkeleri unutan ya da tanımayan liderlerle kitlelerin bağı kopar, ilkelere yerini hatalı kararlar ve düşüncesizlik alır.

Kolektif yönetim sorununa gerçekten bilimsel, marksist-leninist bir yaklaşım, devrimci işçi sınıfı hareketinin önderlerinin otoritesi sorununa doğru bir çözüm getirir.

Marksizm-leninizm işçi sınıfı önderlerinin önemini

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 7, s. 117-18.

yadsımaaz. Toplumun gelişmesinde kitlelerin belirleyici rolünü kabul eden Marx, Engels ve Lenin öncü bir kişinin, her ne kadar tarihin akışını değiştirmese de, önemli bir rol oynadığını gözönünde tutarlar. Bir önder eylemleriyle olayları hızlandırabilir, hedefe daha kestirme bir yoldan ulaşabilir, ya da aksine hareketin gidişini yavaşlatır ve köstekler. Öncüler başkalarından önce yeni durumları ve toplumsal değişimlerin gerekliliğini açıkça görebilen ve kitle hareketinin başını çeken kimselerdir.

Marksist-leninistler önderlerin —devlet adamlarının, kumandanların, kuramcılarının— oynadıkları role çok önem verirler. Kitlelerin eylemlerinin başarısı büyük ölçüde nasıl örgütlendiklerine, örneğin, klmin tarafından yönlendirildiklerine, önderlerinin kim olduğuna bağlıdır. İşçi sınıfı kendi politik öncülerini yaratmadan, işçi sınıfı hareketini örgütleme ve yürütme yeteneğine sahip ilerici temsilcilerini çıkarmadan başarıya ulaşamaz.

Lenin, «bize önder gerekmez» diyenlere kesinlikle karşı çıktı. «Marksistler radikal aydınların, 'bize önder gerekmez' gibi sözde devrimci soyutlamalarını benimsemezler,» diye yazdı.

«Hayır. Dünyanın her yanında gerçek kurtuluş için çetin ve kararlı bir mücadele veren işçi sınıfının önderlere gereksinimi vardır.»¹

Kuşkusuz bir önderin otoritesi rütbesinden ya da sıfatlarından değil bilgisinden, yeteneklerinden, çalışmasından, kitleleri örgütlemekteki başarısından ve halkın özlemlerine ve taleplerine duyduğu yakınlıktan kaynaklanır.

Komünist Partisi işçi sınıfı hareketinin önderlerinin önemini küçümseyen, önderleri kitlelere, işçi sı-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 11, s. 412.

nifına, partiye zıt bir konumda göstermeye çalışanlara karşıdır. Ancak, öncü kişilerin önemini belirtirken, herhangi bir önderin yüceltilmesine de göz yummaz. Kişilerin yüceltilmesi kaçınılmaz olarak halkı ve partiyi arka plana iter, önemlerini ve rollerini azaltır, engeller.

Marksizm-leninizmin klasikleri, kişilerin putlaştırılmasını devrimci proletarya hareketi ve komünizm ruhuna aykırı buldukları için reddederler. Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in yaptıkları işleri övenleri şiddetle eleştirdikleri çok iyi bilinir. Onlar dalkavukluğa ve methiyeye hoşgörü göstermediler hiç.

Marx, «Kişilerin putlaştırılmasına karşı duyduğum tiksintiden dolayı, enternasyonal sırasında çeşitli ülkelerden gelen ve beni usandıran sayısız övücü mektupların ve mesajların hiçbirine cevap vermedim ve basılmalarını istemedim, hatta kimi zaman öfkemden paylamak için yazdım,»¹ der.

Engels de çoğu kez kişinin putlaştırılmasına karşı duyduğu nefretten söz etmiştir. Komünist İşçi Eğitim Derneği yöneticileri Engels'in doğum gününü çalgılı bir törenle kutlamak istemişlerdi. Bunu ancak o gün haber alan Engels, «Marx da ben de kişilerin onuruna düzenlenen her türlü gösteriye, belli bir amaçın gözetilmesi dışında, hep karşı olduk. Özellikle daha hayattayken düzenlenen bu gibi gösterilere... Benim için böyle bir toplantının düzenlendiğine ilişkin en ufak bilgim olsaydı, alçakgönüllülükle fakat kesinlikle yoldaş müzisyenlerden onuruma düzenlenen bu toplantıdan vazgeçilmesini rica ederdim,» diye yazmıştı.

Lenin'in yoldaşlarının hiçbiri onunla birlikteyken

1) K. Marx ve F. Engels, **Seçilmiş Mektuplar**, Moskova, 1965, s. 310.

herhangi övücü bir sözü ağızlarına almaya cesaret edemediklerini, çünkü duyarduymaz Lenin'in hışmına uğrayacaklarını bildiklerini söylerler.

A.V. Lunacharsky 1918'de Lenin yaralandıktan hemen sonraki bir konuşmayı aktarır. Bonch-Bruyevich'le birlikte bazı yoldaşları çağıran Lenin onlara, «Kişiliğimin yüceltilmesini üzüntüyle karşılamaktayım. Bu esefle anılacak hatalı bir tavidir. Hepimiz bunun bir kişilik sorunu olmadığını biliyoruz. Böyle bir tutumu yasaklamak benim için oldukça saçma olacaktır. Hem de gülünç. Ama bütün bu saçmalığa bir son vermelisiniz.»¹

Tüm yapıtlarında ve tüm davranışlarında kişinin putlaştırılmasına karşı çıkan Lenin, halkında iyi olan herşeyi kendi içine sindirmiş bir partisi olan bir ülkeye tek bir kişinin, toplumun iradesini dikkate almadan, bu iradeye güvenmeden, önderlik edebileceği görüşüne karşı hoşgörü gösterilemeyeceğinin önde gelen örneği olmuştur. Lenin'in, önde gelen parti organlarının çalışmalarını toplu çalışmanın dışında algılaması olanaksızdı.

Lenin kişilerin aşırı derecede yüceltilmesinin sonuçlarına karşı her zaman uyarıda bulunmuştur. Bu, bir yandan kitleler arasında partinin rolünün azaltılmasına, kitlelerin yaratıcı girişim güçlerinin ve isteklerinin bastırılmasına; öte yandan bir liderin kitlelerden tecrit edilmesine, gücün kötü kullanılmasına yol açmaktadır.

SBKP seçilen tüm organlarda toplu, dostça ve iyi-düzenlenmiş çalışma ilkesinin gözetilmesini amaçlar. Toplu önderlik ilkesi parti-içi yaşamın bir yasası olarak, parti örgütlerinin günlük çalışmalarının vaz-

1) Izvestia, Şubat 14, 1960.

geçilmez bir koşulu olarak programda ve SBKP'nin tüzüğünde içerilmektedir.

Parti tüzüğü şöyle der: «Parti önderliğinin yüce ilkesi toplu önderliktir... Kişinin putlaştırılması ve bunun sonucu olarak parti-İç demokrasiyi ihlâl edilmesi parti içinde hoşgörülmemelidir; bunlar parti yaşamının leninist ilkeleriyle hiçbir şekilde bağdaşmaz.

Parti, kesin bir biçimde, toplu çalışmaya ilişkin bu leninist ilkelerle yönetilmektedir. Parti tüzüğünde bu ilkelerin partinin en üstünden en altına kadar pratikte uygulanmasına olanak veren somut örgütsel biçimler ve kuralları tanımlanmıştır. Bu biçim ve kuralları parti yaşamının temel standartlarıdır.

Bunlar hangi biçimlerde ifadelerini bulurlar? Herşeyden önce parti kongrelerinin, konferanslarının ve toplantılarının düzenli olarak yapılmasında.

Partideki toplu önderliğin yüce organı olarak, tüm komünistlerin ortak görüşlerini yansıtarak, kongre partinin görevlerini derinlemesine ve tüm yönleriyle tartışabilir ve en doğru ve yetkili kararları alabilir. Lenin kongrelerin düzenli toplanmasına, tam olarak hazırlanmasına ve kongrelerin parti için doğru politika, strateji ve taktikleri geliştirmesine ve partiyi net bir eylem programı ile donatmasına en büyük önemi vermiştir.

Parti, kongrelerinde çalışmalarını özetler, komünist kuruluşun pratiği için de kazanılan deneyimleri genelleştirir ve bunların gerçekleşmesini sağlayacak yeni görevleri ve yolları gösterir. Her kongre, somut tarihsel koşullara ve devrimci mücadele deneyimine uygun olarak marksist-leninist kuramı zenginleştirir ve geliştirir.

SBKP'nin yirmiüçüncü kongresi, partinin ve ülkenin kaderi açısından büyük önem taşımaktadır. Ka-

rarları, yüksek ideolojik düzeyleri ve büyük etkinlikleri açısından önem kazanmaktadır. Kongre, partinin en önemli sorunların incelenmesine ilişkin leninist, kesinlikle bilimsel ve ilkeli yaklaşımını kanıtlayan kararlar almıştır.

SBKP'nın Merkez Komitesi Birleşik Oturumlarının da rolü çok büyüktür. Komitenin düzenli toplanması bir parti yasasıdır. Merkez komitesinin birleşik oturumları parti önderliğine, ekonomik ve kültürel işlere, parti-içi yaşama ve ideolojik çalışmaya ilişkin önemli sorunları toplu bir biçimde tartışır ve karar alır.

Merkez komitesinin Ekim 1964 ve sonraki toplantıları, partinin karşısında bulunan görevlerin ciddiyetle ve açıkça tartışılabilmesine olanak sağlayan koşullarda yapıldı. Komitenin tüm üyelerinin katıldığı bu toplantılarda sanayinin ve tarımın yönetiminin geliştirilmesi için alınan önlemler son derece önemlidir ve tüm parti ve tüm Sovyet halkı tarafından büyük bir sevinçle kabul edilmiştir. Bu toplantıların kararlarının etkisi altında, partinin örgütsel çalışmasına ilişkin sorunlara, geçmişin zengin deneyiminin uygulanmasına, parti örgütleri ve bunların önde gelen organları için geliştirilmiş çalışma biçim ve yöntemleri bulmaya daha büyük önem verilmektedir.

Parti yaşamının bir diğer gerekli standardı, aynı şekilde, Federe Cumhuriyetlerin komünist partilerinin kongrelerinin, parti konferanslarının, parti komitelerinin birleşik oturumlarının ve parti toplantılarının **düzenli olarak yapılmasıdır**. Tüm bu toplantıların sıklığı parti tüzüğü tarafından belirlenir.

Ancak sorun, yalnızca, kongrelerin, konferansların, toplantıların düzenli olarak yapılması değildir. Bu, kendiliğinden, katıksız kolektivizmi sağlamaz.

Önemli olan, her parti organının kendi içinde katıksız kolektif olması gereğidir ve tüm parti örgütleri ve parti komiteleri tüm önemli sorunlar üzerinde ortak tartışmalar yapılmasını ve kararlar alınmasını gözetmelidir. Parti üyelerinin zengin pratik deneyimleri ve kolektif zekaları her zaman dikkate alınmalı ve kullanılmalıdır.

Temel nokta tüm örgütlerin, tüm komünistlerin, kararların alınmasında kolektivizm olmadan partinin başarılı bir biçimde gelişemeyeceğinin, partinin ancak kolektif bir biçimde hazırlanan politikalar ve sorunları kolektif yönlendirme, bunlara bilimsel yaklaşım, kitlelerin deneyimlerinin, görüşlerinin ve isteklerinin dikkatlice tartışılması ve her komünistin istek ve girişim gücünün geliştirilmesi temell üzerinde bugün ekonomiye doğru olarak yol gösterebileceğinin ve saflarını güçlendirebileceğinin kavranmasıdır.

Kolektivizmin pratikte tam olarak uygulanabilmesi için her parti üyesinin bireysel sorumluluğunun anlamı da yükseltilmelidir.

Yaşam tek tek kişilerin aldıkları kararların genellikle tek-yanlılık ve öznellik belirtileri taşıdığını öğretmektedir. Bir kişi tek başına herhangi bir soruna ilişkin herşeyi doğru dürüst bilemez. Ne denli deneyimli ve yetenekli olursa olsun, ne denli bilgiye sahip olursa olsun, hiçbir önder tüm bir kolektifin deneyiminin ve yaratıcı girişim gücünün yerini alamaz.

Kolektif önderlik birçok görüşün bir görüş, birçok yeteneğin bir yetenek olarak tekleştirilmesidir. Aynı zamanda ortaklaşa bir karar alan kişilerin bu kararın uygulanmasında sorumluluk duygularını da artırmalıdır. Görüşlerini ortaklaşa birleştirdiklerine göre, kararlarını da ortaklaşa uygulamalıdır.

Önde gelen parti organlarına seçilen yoldaşlar

en iyi, en çalışkan, politik olarak en olgun komünistler, pratik çalışma deneyimine ve derin bilgiye sahip kişilerdir. Yirmiüçüncü kongreden önceki Federe Cumhuriyetlerin komünist partilerinin kongrelerinde ve parti konferanslarında 340.000'den fazla parti üyesi partinin yöresel komitelere, kent komitelerine ve bölgesel komitelerine seçildi. Bunların arasında 125.000 işçi ve kolektif çiftçi, 63.000 mühendis, teknisyen ve tarım uzmanı bulunmaktaydı.

Komünistler önde gelen parti organlarının seçiminde daha titiz olmaya başladılar. Şimdi artık adayların konumlarının biçimsel olarak dikkate alınmasından çok, adayların etkinliklerine ve politik niteliklerine ağırlık verilmektedir.

Örneğin Moskova Bölgesel Komitesi'nde 186 üye ve aday üye vardır. Bunların 39'u önde gelen işçiler ve kolektif çiftçiler, 27'si sınai işletmelerin, inşaat örgütlerinin, kolektif çiftliklerin ve devlet çiftliklerinin önderleridir, 12'si mühendis, tarım uzmanı ve iktisatçı, 70'i parti ve 20'si Sovyet görevlileri, 18'i bilimsel, kültürel, eğitimsel ve sağlık kurumlarının önderleridir. Bölgesel komitenin üyeleri halk ile doğrudan ve günlük temas içindedir. Hiçbir «şeref» üyesi yoktur.

Herkes belirli bir işle uğraşır, kararların oluşturulmasına etkin bir biçimde katkıda bulunur ve en önemli parti örgütlerinde örgütsel ve politik çalışma yapar. Bütün bunlar bölgesel komite üyelerinin girişim gücü edinmelerine, görüşlerini ifade edebilmelelerine, önerilerde bulunmalarına olanak tanır. Üyelerin deneyimlerini ve bilgilerini yetenekli bir biçimde kullanmaları bölgesel komitelerin doğru kararlara varmalarına ve nitelikli önderlik sağlayabilmelerine olanak verir.

Kolektif önderliğin organları olarak parti komite-

lerinin birleşik oturumlarının rolü son yıllarda önemli ölçüde artmıştır. Etkin tutanaklar, açık görüş alış-verişi, eleştiri ve özeleştirî yönteminin geniş çapta kullanılması bunların çoğunun ortak özelliğidir. Toplantıların hazırlanma biçimi de değişmektedir. Toplantıların gündeminde yer alacak sorunların incelenmesi şimdi artık yalnızca dar bir görevli çevresi tarafından değil, komitenin birçok üyesi her düzeyde komünistler tarafından yapılmaktadır.

SBKP Belgorod Bölgesi Komitesi'nin birleşik oturumu, parti örgütlerinin propaganda çalışmaları, bilim ve ileri düzeyde deneyimin başarılı sonuçlarının tarımsal üretime uygulanması sorunlarını ele alan bir toplantısı şöyle hazırlanmıştı:

Bölgesel Komitenin birçok üyesi, tarım alanında uzmanlar, kolektif ve devlet çiftliklerinden önde gelen işçiler ve yenilik yaratmış kişiler çağrıldı. Bunlar birçok çiftliği gezdiler, hayvancılık ve tarla ekim çalışmalarını gördüler, kolektif çiftçilerle ve devlet çiftliklerinde çalışan işçilerle görüştüler ve aynı zamanda çalışmaları daha iyi nasıl örgütleyebileceklerini bulmaya çalıştılar.

Bölgesel komite parti bürosu ayrıntılı bir rapor hazırladı ve somut öneriler geliştirdi. Toplantıya katılanlar bu önerileri derinlemesine tartıştılar ve bunları geliştirdiler. Toplantıdan sonra bölgesel komite üyeleri yörelere gittiler ve aldıkları kararların uygulanmasına yönelik çalışmanın örgütlenmesine yardım ettiler.

Parti çalışmasını geliştirmeye yönelik ilgi, bir olguda daha kendisini göstermektedir: Parti komitelerinin birleşik oturumlarının gündemleri, gittikçe artan bir şekilde, ekonomide parti önderliğinin ilkelere ve yöntemlerine, ideolojik ve örgütsel çalışma-

nın birleştirilmesine, parti yaşamının leninist standartlarının gözetilmesine ve önde gelen parti örgütlerinin militanlığını geliştirme yollarına ilişkin soruları kapsamaktadır.

Yirmiüçüncü parti kongresinden sonra, Ukrayna Komünist Partisi'nin merkez komitesinin bir birleşik oturumu örgütsel çalışmanın daha da geliştirilmesinde ve parti ve hükümet kararlarının doğru bir biçimde uygulanmasında parti örgütlerinin görevlerini tartıştı; Byelorusya KP'nin MK birleşik bir oturumunda, parti tüzüğü'nün taleplerinin gerçekleşmesinde komünistlerin sorumluluğunu yükseltme sorununu ele aldı; Gürcistan KP'nin MK birleşik oturumunda yirmiüçüncü kongrenin kararlarının ışığı altında komünistlerin öncülük rolünü artırmak için alınması gereken önlemleri tartıştı; Özbekistan KP'nin MK bir birleşik oturumu ideolojik çalışmanın görevleri sorununu inceledi.

Bir parti örgütünün yürütücü organı olarak parti bürosu ancak kolektif bir biçimde hareket ederse, geniş çaplı ve serbest bir görüş alışverişinden sonra kararlarını başarıyla uygulayabilir.

SBKP'nin Ryazan Kent Komitesi'nin parti bürosunun çalışmasını ele alalım. Komitede 11 kişi vardır: üç sekreter, bir bölüm başkanı, kent yürütme komitesinin başkanı, iki kent yöresel parti komitesinin sekreterleri, bir girişimin yöneticisi, bir parti komitesinin sekreteri, bir kurumun rektörü ve bir fabrika işçisi. Bu kolektif parti organında birlikte çalışarak, büro üyeleri, aynı zamanda, parti önderliği sanatını öğrenmekte, ideolojik ve politik bir eğitim görmektedirler.

Bu büro genellikle ayda iki kez toplanır. Toplantılarına hazırlanmak için uzmanları, önde gelen iş-

çileri, üretimde yenilik yaratan kişileri harekete geçirir. Büro malzemeleri —notlar, karar tasarıları— toplantıdan 2-3 gün önce büro üyelerine yollanır. Büro üyeleri bir toplantının gündeminde bulunan sorunlarla ilişkili olgularla ve insanlarla kişisel olarak temasa geçerler. Sorunları yerinde inceleyerek, bunları etkin bir biçimde tartışabilir ve somut önerilerde bulunabilirler. Sonuç olarak, çok iyi düşünülmüş kararlar alınır.

Daha sonra büro üyeleri girişimlere giderler, parti toplantılarına katılırlar, işçilerle ve uzmanlarla tartışırlar, politik raporlar sunarlar ve parti örgütlerine yardımcı olurlar.

Ryazan Kent Komitesi Bürosu şimdi çoğunlukla örgütsel, ideolojik ve eğitimsel alanlardaki çalışmaya ilişkin sorunları tartışmaktadır. Üretim ve ekonomik çalışma, temel olarak, verilen görevlerin yürütülmesi için insanları örgütlemek ve komünistlerin öncü rolünü artırmak sorunu olarak ele alınmaktadır. Kent komite bürosu, sistemli bir biçimde, parti örgütlerinin sekreterlerinin, ekonomik yürütücülerin, Kom-somol önderlerinin ve sendika örgütlerinin raporlarını olduğu kadar önde gelen parti örgütlerinin bu sorunlara ilişkin raporlarını da dinlemektedir.

Büro toplantıları, düzenli olarak, teknik gelişmeye, sınıai üretimin örgütlenmesinin geliştirilmesine, işgücü verimliliğinin artırılmasına, üretim maliyetlerinin düşürülmesine, bilimsel buluşların, yeni tekniklerin ve ileri düzeyde çalışma yöntemlerinin sınıai üretime uygulanmasına, çalışan insanlara sunulan kültürel ve toplumsal hizmetlerin geliştirilmesine ilişkin sorunları tartışır.

Lenin «işçilerin ve köylülerin devletinin işlerini yürütmek için akademik nitelikli yöntemler gerekli-

dir. Ancak bu yöntemlerin, sorumsuzlukla ve kırtasiyecilikle sonuçlanabilecek bir biçimde genişletilmesi, bozulması, bu organların gevezelik yerine dönüşmesi en büyük kötülüktür. Bu kötülük tüm maliyetler göze alınarak önlenmelidir...»¹ demiştir.

Toplantılar, raporlar, kararlar vb. içinde boğulmak, onlara gereğinden fazla önem vermek, kolektif liderliğin özünü bozar, nedenini çarpıtır. Kolektif çalışma ve kolektif yöntemler, insanların, kendileri için, toplanabilmeleri ve söylevler verebilmeleri için değil, birçok insanın deneyiminden yararlanarak doğru kararların alınabilmesi ve bunların en hızlı bir biçimde uygulanabilmesi için gereklidir.

Kolektif çalışmanın örgütlenmesinde bir parti komitesinin sekreterine büyük bir sorumluluk düşmektedir. Sekreterin, komitenin çalışmasını eşgüdümleştirmesi, kendisine ve seçilen meslektaşlarına karşı titiz davranması, yoldaşlarının deneyimini beceriyle uygulayarak kolektif olarak alınan kararların uygulanmasını örgütlemesi beklenir.

Kolektivizmin bir biçim olmayıp, parti çalışma yöntemlerinin özünü oluşturduğu tekrar vurgulanmalıdır. Bir liderin ortak tartışma ve birleşik deneyim gereksinimine derinden inanması son derece gereklidir. Lider, yalnız kolektif düşünmenin bir soruna doğru çözümü getirebileceğine inanmalıdır. Bu olmadan, kolektif çalışmanın gerçek atmosferi varolamaz.

Ancak partililer sürekli olarak kendilerini ve yoldaşlarını düzeltirlerse, ancak parti ilkelerine saygı ile birlikte canlı bir görüş alış-verişi, yani açık ve doğrudan eleştiri ve özeleştiri olursa doğru çözümler bulunabilir. Parti içinde en küçük bir esaret ve dal-kavukluk belirtisine kesinlikle müsamaha edilemez.

1) V.I. Lenin, *Toplu Eserler*, cilt 25, s. 437.

Çünkü bunlar parti saflarının kalesini pas gibi kemi-
rebilir.

Maalesef, hâlâ, bazı komite üyelerinin, çizgi dı-
şına düşmekten korkarak, suskun kaldıkları ve gö-
rüşlerini belirtmedikleri durumlar vardır. Bir sorunun
doğru olarak çözüme kavuşturulmadığını gördükleri
halde konuşmayıp, kendi vicdanları ile uzlaşmayı
yeğlemektedirler. Bir komünistte, özellikle yoldaşla-
rının güvenini kazanmış birisinde, bu tür bir davranış
partinin varlık nedenine zarar verir. İlkeli bir tavır
tek doğru tavidir. Bir sorun ciddi olduğu zaman, Le-
nin'in öğrettiği gibi, sessiz kalmaktansa, doğruyu
söyleyerek başarısız olmak daha iyidir.

Kolektif liderlik verilen işler için görevlilerin ki-
şisel sorumluluğunu dışlamaz, aksine bunu öngörür.
Lenin, kırtasiyecilik olmaması ve sorumluluktan ka-
çınılmaması için kolektif liderlikle birlikte kişisel so-
rumluluk ve kişisel yönetimin olmasının gerekli ol-
duğunu belirtmiştir. «İstisnasız tüm koşullarda, aka-
demik nitelikli yönetim, her kişinin, **kesinlikle** tanımlanmış bir iş için olan kişisel sorumluluğunun en açık tanımı ile birlikte olmalıdır. Akademik nitelikli yön-
temleri, sorumsuzluğun bir özürü olarak kullanmak
en tehlikeli bir kötülüktür...»¹

Her partilinin kendisine verilen işe karşı sorum-
luluk duygusunu güçlendirmek açısından görevlerin
doğru dağılımı çok büyük önem taşımaktadır. Par-
tinin güç, yasa dışı koşullarda çalışması gerektiği
Ekim Devrimi'nden önceki dönemde bile Lenin, parti
çalışmasının farklı yönleri, farklı yetenekler gerektir-
diği için, bir parti komitesinin çalışmasını yoldaşlar

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 25, s. 437.

arasında olanaklı olduğu ölçüde geniş bir çapta bölüştürmesi gerektiğini belirtmiştir.

Seçilen her organ görevlerini üyeleri arasında bölüştürür. Her üyenin görevini zamanında ve istekle yapması önemlidir. Aksi halde, kolektif çalışma olanaksızdır.

Leninist anlamıyla kolektif çalışma, parti kararlarını gerçekleştirmek için, her komünist açısından yüklü bir çalışma, yetkin bir örgütlenme ve yüksek bir sorumluluk duygusu demektir. Kolektif liderlik sanayideki, tarımdaki ve kültür alanındaki somut başarıları ile yargılanır.

Kolektif çalışma ilkesi parti üyelerinin, parti lideri bir hata yaptığı zaman, onu zamanında düzeltmelerini, belirli ihmallerin büyük hatalara dönüşmesine olanak vermemelerini ve liderlerin kendilerine yöneltilen eleştirileri dinleyip, kusurlarını düzeltecek önlemleri alarak eleştirilere doğru tepki göstermelerini gerektirir.

Parti görevlilerinin ve çalışanlarının hatalarının açık ve geniş çaplı tartışılmasının büyük bir eğitim değeri vardır. Lenin, sürekli olarak, partiye, liderlerinin hatalarını ve başarısızlıklarını kitlelerden saklamamayı, aksine bunların, bilinçli işçilerce genel tartışma konusu yapılması gerektiğini öğütlemiştir. Bu konuyla ilişkili olarak şöyle yazmıştır: «Bu, ilk bakışta utandırıcı görünebilir, tek tek liderler açısından bazen «kırıcı» görünebilir, ancak bu asılsız utanç duygusunu yenmeliyiz, bu bizim partiye ve işçi sınıfına olan görevimizdir... Ancak bu tür, bir dizi açık tartışma aracılığıyla gerçekten uyumlu bir liderler topluluğuna sahip olabiliriz; ancak bu koşul gerçekleşirse, işçilerin bizi anlayamamaları olanaksız olacaktır; ancak bu durumda «genelkurmay»ımız onu izleyen

ve aynı zamanda onu yönlendiren iyi ve bilinçli bir ordu tarafından gerçekten desteklenmiş olacaktır!»¹

Parti organlarının, temel sorunlarda, ilgili sorunları bilen kişiler olarak parti üyelerine danışmaları halinde, leninist kolektif liderlik ilkeleri daha da tam bir biçimde uygulanmış olur. Çünkü bir lider ne denli yetenekli olursa olsun, çalışmasına ne denli yoğun enerji harcarsa harcasın, çok sayıda insanın desteği ve etkin katılımı olmadan gerçek, kalıcı başarılarla ulaşmanın olanaksız olduğu açıktır.

Parti militanları parti yaşamında büyük bir rol oynar. Bunlar, ortak görüşü ifade ederler ve parti kararlarının ve direktiflerinin uygulanmasını örgütlerler. Parti militanlarının toplantıları çok önemli sorunların tartışılması için yapılır. Parti tüzüğü'nün bu toplantılar için belirli bir süre saptamamış olmasına karşın, bunlar gerekli olduğu zaman yapılmalıdır.

Parti militanlarının toplantılarına katılanlar seçilmezler, bunlar parti komitesi tarafından çağırılırlar. Bu nedenle bu toplantılar, çok önemli olmalarına karşın, yalnızca bir danışma niteliği taşırlar. Kararları yalnızca öneri biçimini alabilir. Eğer parti bürosu ya da parti komitesi bunları onaylarsa, o zaman bunlar ilgili parti örgütündeki tüm komünistler için zorunluluk kazanır.

Bir parti örgütü'nün yaşamındaki en önemli sorunlarda parti militanları çekirdeğine düzenli olarak danışmak, onların deneyimine, yetkisine ve bilgisine güvenmek ve bu şekilde eylemlerinin doğruluğunu kanıtlamak, bütün bunlar, bir parti komitesinin başarılı çalışması için vazgeçilmez koşullardır.

Tüm parti üyelerinin yaratıcı faaliyet düzeyini

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 7, s. 118.

yükseltmek, ülkenin kültür ve tüm ekonomi alanlarındaki genel liderlik standardını geliştirmek açısından leninist kolektif liderlik ilkesinin sürekli ve kararlılıkla uygulanmasına güvenilebilir. Partinin gücü, başarısının güvencesi kolektif liderlikte yatmaktadır.

KADROLARIN SEÇİLMESİ VE YAPILAN İŞİN DOĞRULANMASI

Sorunun özü

Kadrolarla Çalışmada Leninist ilkeler

Yaşamın kargaşası içinde

İnsanların tüm yönleriyle değerlendirilmeleri

Tükenmez bir kaynak

İdeolojik çelikleşme

Yapılan işin doğrulanması.

Yirmiüçüncü kongrede öngörülen o büyük ve karmaşık komünizmi kurma görevinin yerine getirilmesinde, lider kadroların çok önemli bir rolü vardır. Herhangi bir işin başarısı, son çözümlemede, o işin verildiği kişilere, o işle uğraşan kimselere bağlıdır. İşte bu nedenle, parti çalışmasında kadrolar sorunu her zaman önemli bir sorun olmuştur.

Lenin, partinin politikalarının, kadroların seçimi ve atanmasında sistemli bir çalışma yapılmaksızın yürütülemeyeceğini her zaman vurgulamıştır. Lenin, doğru bir kararın alınmasının, liderlik için birinci derecede önem taşıdığını belirtmiştir. Alınan kararın yalnızca kağıt üzerinde kalmaması için, kararın kitlelere ulaştırılabilmesi ve uygulanmaya konabilmesi için kitleleri örgütlemek gerekir. Bütün bunlar, büyük ölçüde siyasal ve örgütsel çalışma gerektirir.

Politikaları, insanlar uygular. Bu nedenle sorunun özü, parti çalışanlarının seçiminde dikkatli davranmak ve verilen görevlerin uygulanmasını denetlemektir, Lenin, sorunu ortaya böyle koymuştur.

Kadrolar, partinin ve devlet liderliğinin önder güç-

leridir. Bunların seçilmeleri, atanmaları ve eğitimleri partinin örgütsel etkinliklerinin temelini oluşturur.

Komünist parti, kadroların eğitimine ve yerinde kullanılmalarına her zaman büyük önem vermiştir. Sosyalizmin kurulmasının değişik evrelerinde, ülkenin karşısına çıkan görevleri omuzlayabilmek için parti, kadrolarını öyle yerleştirir ki, onların yaratıcı enerjileri, yetenek ve ustalıkları yüce komünizm amacının gerçekleştirilmesine en iyi biçimde yöneltilmiş olur.

Komünist partinin ilk kurulduğu sırada Lenin, hareketi örgütleyecek ve yönlendirecek kendi siyasal liderlerini yaratmadan, tarihte hiçbir sınıfın yönetimi ele geçiremediğini belirtmiştir.

Uluslararası komünist ve işçi hareketlerinden kazanılan tüm deneyler, işçi sınıfı ve onun öncüsünün —marksist partinin— emekçilerin güvenini kazanmış deneyimli ve çelikleşmiş liderler olmaksızın, yönetimi ele geçirmek amacıyla kapitalizme karşı başarılı bir mücadele yürütemeyeceği gibi, yeni proletarya devletine başkanlık edemeyeceğini, sosyalizmin kuruluşunu örgütleyemeyeceğini gösteren derslerle doludur. Lenin, zafere ulaşabilmesi için, işçi sınıfı hareketinin, kendini bütünüyle devrimci çalışmaya adanmış kararlı ve özverili savaşçılara gereksinme duyduğunu göstermiştir.

Klasikleşmiş yapıtı **Ne Yapmalı?**'da Lenin, şunları yazmıştır: «Profesyonel olarak yetişmiş, uzun deneylerden geçmiş, tam bir uyum içinde çalışan denemiş ve yetenekli liderler... olmadan modern toplumda hiçbir sınıf, kararlı bir mücadele yürütemez.»¹

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 5, s. 461.

Partinin varolmaya başladığı ilk günden başlayarak Lenin, parti kadrolarının eğitilmesine özel ve büyük bir dikkatle eğilmiştir. Yeraltı çalışmalarının güç koşulları altında, sayısız düşmana karşı savaşırken, profesyonel devrimciler kendilerini işçi sınıfının davasına adanmış, her türlü çıkarıcılığa karşı şerbetlenmiş, gözüpek ve kararlı savaşçılar olarak çelikleşmişlerdir. Bu devrimciler, bolşevik örgütlere başkanlık etmiş, devrimin zafere ulaşması, Sovyet yönetiminin kurulması için işçi sınıfını ve tüm emekçi insanları kapitalizme karşı savaşmaya götürmüşlerdir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zafere ulaşmasından sonra, yeni, sosyalist toplumun kurulması için ülkenin kaderinin sorumluluğunu yüklendiğinde, komünist partinin, ilk karşılaştığı görev, Sovyet ekonomik, askeri, kültürel, eğitimsel ve başka türden devlet örgütleri ve toplumsal örgütler için onbinlerce lider seçme ve atama göreviydi. O dönemde kadroların eğitilmesi sorunu, kolay çözülecek bir sorun değildi. Lenin **Sovyet Hükümetinin İvedi Görevleri** adlı yapıtında şunu yazmıştır: «Yeni bir toplumsal sınıfın, özellikle de bu ana dek yoksulluk ve cahillik altında baskıya uğramış ve ezilmiş bir sınıfın yeni duruma alışması, çevresini tanıması, çalışmalarını örgütlemesi ve kendi örgütçülerini ataması, haftalar değil, uzun aylar ve yıllar alabilir elbette.»¹

Genç Sovyet devletinin tüm örgütleri için gerekli kadroların başlıca kaynağı komünist partidir. Aynı zamanda Lenin, partiye ve Sovyet örgütlerine üye olmayan işçi ve köylüler arasından yetenekli yöneticiler seçmek için uğraşmayı da öğrenmiştir. O, kitlelerin yaratıcı gücüne içtenlikle inanıyordu. Şunları

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 27, s. 262.

yazmıştır: «Halkın arasında, başka deyişle başkalarının emeğini sömürmeyen işçiler ve köylüler arasında, inanılmaz ölçüde büyük bir örgütlenme yeteneği vardır. Sermaye, bu yetenekli insanların binlercesini ezmiştir; hepsinin yeteneğini öldürmüş ve çöplüğe atmıştır. Biz henüz onları ortaya çıkarmayı, yüreklendirmeyi, ayaklarının üstünde durmalarını sağlamayı, onları yükseltmeyi başaramamış değiliz. Ama tam bir devrimci hevesle girişirsek, ki bu heves olmadan hiçbir devrim başarıya ulaşamaz, bu işin üstesinden gelebiliriz.»¹

Bu leninist buyruğu uygulayarak parti, Sovyet yönetiminin ilk yıllarında onbinlerce işçi ve köylüyü devlet işlerine atamıştır. Halkın arasından pek çok becerikli ve yetenekli örgütçü bulunup çıkarılmıştır.

Kadrolar sorunu, ülkenin sanayileştirildiği ve tarımın kolektifleştirildiği yıllarda daha da ağırlaşmıştır. Sosyalizmin kurulmasının dev boyutlu bir görev olması, lise öğrenimi ve yüksek öğrenim görmüş yüzbinlerce insanın ve milyonlarca usta işçinin hazırlanmasını ve terfi ettirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu sorun, 1928 ve 1929 yıllarındaki merkez komitesi birleşik oturumlarında tartışılmıştır.

Partinin çağırısıyla binlerce komünist, Komsomol üyesi, parti —üyesi— olmayan işçi ve köylüler, işçi okullarında, teknik okullarda ve enstitülerle okumaya başlamışlardır. Üretimde çalışan en iyi işçilerin binlercesi sanayiın tüm alanlarında ve yeni kolektifleştirilen tarımda en üst mevkilere terfi ettirilmişlerdir. Yeni personelin kuramsal ve teknik eğitimi için, bu insanların öğrenimlerini üretim işini aksatmadan yü-

1) a.g.y..

rütetilmek amacıyla çok geniş bir kurslar ve enstitüler ağı yaratılmıştır.

Partinin beş yıllık planların uygulanmaya başladığı ilk yıllarda yetiştirip eğittiği kadrolar, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kurulmasında belirleyici güç olmuştur. Bunlar, aynı zamanda Büyük Yurtseverlik Savaşı'nda Sovyet halkının zafere ulaşmasını da güvenceye almışlardır. Onların liderliği altında Sovyet halkı, savaşta harap olan ekonomilerini inanılmaz ölçüde kısa bir süre içinde düzeltmek amacıyla büyük güçlükleri yenmiş, ekonomi ve kültürlerini geliştirmede yepyeni düzeylere ulaşmış, komünizmin tüm yönleriyle kurulması dönemine girmişlerdir.

Savaştan sonraki yıllarda parti, kadro eğitiminin kapsamını daha da genişletmiştir. Ulusal ekonomi ve kültürün çeşitli dallarında şu anda, beş milyonu yüksek öğrenimli olmak üzere, 13 milyonu aşkın uzman bulunmaktadır. Yalnızca yüksek öğrenim kurumlarında dört milyon kadar öğrenci okumaktadır. Lise düzeyinde yüksek öğrenim görmüş uzmanların eğitilmesi de büyük ölçüde artmıştır. SBKP Yirmiüçüncü Kongresi'nin beş yıllık planla ilgili direktifleri, 1966-70 yılları içinde yüksek ve lise öğrenimli yaklaşık yedi milyon, ya da bir önceki beş yıllık plana göre yetiştirilenden yüzde 65 daha fazla, uzmanın yetiştirilmesini istemektedir. Yeni beş yıllık planın sonunda bir yılda enstitülere alınanların sayısının 940.000 öğrenciye, teknik okullara alınanların da 1.600.000'e ulaşması öngörülmüştür.

SBKP, yeni toplumu kurmanın getirdiği karmaşık görevleri çözebilecek, ideolojik bakımdan çelikleşmiş ve yüksek nitelikli büyük kadroları eğitmiş ve liderliğe terfi ettirmiştir.

Aşağıdaki bilgiler, kadroların oluşmasında yer

alan büyük niteliksel değişiklikleri gösterecektir. Onsekizinci parti kongresinin arifesinde, Birlik Cumhuriyetleri Komünist Partileri yerel, bölgesel ve merkez komiteleri sekreterlerinden yüksek öğrenim görmüş olanların yüzdesi 28.6'ydı; oysa bugün aynı sayı yüzde 98'dir. Bunların yaklaşık olarak üçte-ikisi mühendis, teknisyen, tarımbilimci, sanayi ve tarım alanında başka uzmanlıklara sahip kişilerdir. İki sekreterden biri, parti okulunda yetişmiştir. Yerel komite ve kent komitesi sekreterleri arasında yüksek öğrenimli olanlar, bir zamanlar yalnızca yüzde 4.9'du; bugün bunların toplamı yüzde 90'dır.

Önde gelen Sovyet görevlilerinin niteliğinde de kökten bir değişiklik olmuştur. 1939 yılında yerel ve bölgesel yürütme komiteleri ve birlik ve özerk cumhuriyetler bakanlar konseyinin başkanlarından yüksek öğrenim görmüş olanlar yüzde 16.6'ydı; bugün bunlar yüzde 94 tutmaktadır; kent ve bölge Sovyetleri yürütme komitelerinin başkanlarının sayıları da aynı sıralanış içinde yüzde 2.6 ve 79'dur.

Sanayi kuruluşları ve inşaat alanlarındaki lider kadroların niteliksel yapısında da önemli gelişmeler olmuştur. Kural olarak tüm fabrikaların, işyerlerinin ve inşaat örgütlerinin başında iyi örgütçüler ve uzmanlar bulunmaktadır.

Parti, şimdi iyi kadrolarla tarımı güçlendirmeye özel bir dikkat göstermektedir; kolektif çiftlikler ve devlet çiftliklerinin üretiminde yetenekli örgütçüler dikkatle eğitilmektedir. Aralarında 500.000 tarımbilimci, zooloji teknisyeni ve veteriner personelin bulunduğu iki milyonu aşkın komünist, tarımla uğraşmaktadır. Mesleklerinde usta olan binlerce olağanüstü yenilikçi çıkarılmıştır ortaya.

Partinin devlet etkinlikleri ve toplumsal etkinlik-

lerin tüm kesimlerinde ve ulusal ekonomi, bilim ve kültürün çeşitli dallarında enerjik pek çok örgütçünün bulunduğu rahatlıkla söylenebilir; bunlar, siyasal bakımdan olgun, geniş bir dünya görüşü olan, üstlerine düşen görevi çok iyi bir biçimde yerine getirebilecek yetenekte kişilerdir. Bu, partinin büyük bir başarısıdır.

Bununla birlikte, SBKP'nin Yirmiüçüncü Kongresi'nde de belirtildiği gibi, üretim ve kültürün en önemli kesimlerinin kadrolarla güçlendirilmesi görevi henüz çözülebilmiş değildir. Üretim planlarındaki amaçların gerisinde kalan kuruluşlar henüz vardır; geri kalmış kolektif çiftlikler ve devlet çiftlikleri de bulunmaktadır. Bu durumun nedenleri araştırılmaya başlandığında, çoğu zaman nedenin bir kadro sorunu olduğu ortaya çıkar.

Günümüzde, ekonomi ve kültür alanlarında etkinliklerin kapsamı dev boyutlara ulaştığından, kadroların doğru olarak eğitilip yerleştirilmesi belirleyici bir önem kazanmıştır. İşte bu nedenle parti ve partinin merkez komitesi, kadrolarla çalışmanın tüm yönleriyle iyice geliştirilmesine özel bir dikkat göstermekte ve bunun bilimsel bir temele oturtulmasını, yöneticiler ve örgütçülerin niteliksel yapısına büyük bir çabayla yoğunlaşılmasını ve komünizmi kurmada görevli her kesimin, çalışmaları örgütleyebilecek, gerçekten deneyimli kişilerce güçlendirilmesini istemektedir.

Yıllar boyunca komünist parti, kadrolarla çalışmada **bilimsel ilkeler** geliştirmiştir. Lenin'in yapıtlarında, parti kongrelerinin kararlarında, merkez komitesinin toplantı ve birleşik oturumlarında bütünüyle kadroların seçilmesi, yerleştirilmesi ve eğitilmesi işinin dayandığı kuramsal temeller belirlenmiştir. Bu

temeller ve ilkeler, deney birikimi ve komünizmin kurulmasında ortaya çıkan yeni görevlerle birlikte sürekli olarak zenginleştirilip geliştirilmektedir.

Lenin, şunları söylemiştir: «Kendi yolumuzda ilerleyeceğiz ve sabırla gerçek örgütçüleri, ciddi ve pratik kafalı insanları, Sovyet örgütü çerçevesi içinde birarada sürekli ve kararlı çalışacak çok sayıda insanı (karışıklık ve telaşa karşın) telaşa kapılmadan toparlayabilme yeteneğini sosyalizme bağlılıkla bağdaştırabilecek insanları deneyerek bulacağız. En basit görevlerden en güç görevlere aktarılacak defalarca denendikten sonra halkın emeğinin liderliği, yönetimde liderlik gibi sorumluluk mevkilerine ancak böyle insanlar terfi ettirilmelidir.»¹

Lenin'in bu sözleri, partinin kadrolarını seçip yerleştirirken gözettiği bilimsel ilkelerin özünü dile getirmektedir.

Kadroların doğru olarak seçilmesi demek, onları **siyasal** ölçütlere göre, başka deyişle, siyasal bakımdan güvenilir, ideolojik bakımdan çelikleşmiş olup olmadıklarına, partinin politikalarını ve devletin çıkarlarını doğru anlayıp anlamadıklarına, bunların gerçekleştirilmesi için cesaretle savaşıp savaşmadıklarına bakılarak seçilmeleri demektir. Bu, konunun bir yönüdür. En az bu ölçüde önemli olan başka bir yönü de kadroların **verimlilik** ölçütlerine dayanılarak, başka deyişle, bir iş için gerekli bilgi ve deneyime sahip olup olmadıklarına, işi doğru olarak örgütleyip denetleyebilmelerine bakılarak seçilmeleridir.

Buradan da anlaşılacağı gibi, sorumlu mevkilere ancak, komünizme sınırsız bir biçimde kendini ada-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 27, s. 262-63.

mış, ideolojik bakımdan sağlam, parti ve devlet çıkarlarını herşeyden üstün tutan, gerekli kuramsal ve pratik niteliklere sahip, büyük sayıda insanı örgütleme ve onlara önderlik etme yeteneği bulunan kişiler getirilmelidir.

Parti, kadroların, komünizmin kurucularının moral yapısını oluşturan şu yüksek **moral ilkelere** göre eğitilip yetiştirilmesini şart görmektedir: yüksek bir toplumsal görev, kolektiflik ve yoldaşça dayanışma duygusu, dürüstlük ve açık sözlülük, yalınlık ve alçakgönüllülük, ilkelere en üst derecede saygı ve hatalara karşı hoşgörüsüzlük, halka karşı duyarlık ve kitlelerin yaratıcı gücüne inanç.

Liderlik edenlerin tümünden, kişisel yaşamlarıyla Sovyet halkına örnek olmaları beklenir. Kişiliklerinde, komünist ideallere gözüpekçe hizmet etmeyi yüce bir ahlak anlayışı ve lekesiz bir ahlak temizliğiyle ayıramayacak ölçüde bağdaştıranlardır ki ancak o yüce Sovyet liderliği adını almaya layık olabilirler.

Bir liderin ideolojik inançları, ahlaksal ve siyasal yapısı, herşeyden önce uygulamada parti politikasını nasıl yürüttüğüne göre belirlenir. Ancak kendisini, partiye ve halka sınırsız olarak adayan ve toplumsal çıkarları kişisel çıkarlardan üstün tutanlar güvenilir lider olurlar.

Lenin'in öğretisine göre, liderlik edebilmek için, becerikli olmak, üretimle ilgili tüm koşulları tam olarak, eksiksiz bilmek, bu arada en son üretim tekniklerini tanımak, bu nedenle de gerekli bilimsel eğitimden geçmiş olmak esastır. Liderlerin çalışma kapasitesini tahmin ederken Lenin, onların örgütleyicilik ve yöneticilik yeteneklerine her zaman özel bir dikkatle eğilmiştir.

Gerçekten de, bir sanayi kuruluşunu, inşaat alanını, kolektif çiftliği, devlet çiftliğini, bilimsel araştırma enstitüsünü yönetmek, bir parti komitesi ya da Sovyet kurumu başında bulunmak için insanın, gerekli kuramsal temele, örgütün bilimsel temelleri, üretimin yönetilmesi ve ekonomik yöntemler konusunda çok iyi bilgiye sahip olması gerekir; teknik ilerleme, yüksek kârlılık ve ileri üretim için etkin bir biçimde savaşıması, yeni ve ileri olan her şeyin benimsenmesi yolunda militan bir propagandacı ve yetenekli bir örgütçü olması gerekir.

Bir yöneticinin çalışma kapasitesini değerlendirirken, yalnızca onun bilgisinin ve örgütleyicilik yeteneklerinin değil, aynı zamanda korkmadan, girişimcilik gücünü kullanarak çalışabilme ve sorunlarla karşılaştığında, yukardan buyruk beklemeden bu sorunları kendi başına çözebilme yeteneğine bakılması önemlidir.

Bir liderin en az bunlar ölçüsünde önemli öteki nitelikleri de kendisine ve aslarına karşı dakiklik, dikkatlilik, kendini denetleyebilme ve öncül görüşlülük konularında titiz davranmasıdır.

Ne var ki, kadroların seçimine tek-yönlü yaklaşım, başka deyişle insanları yalnızca siyasal niteliklerine ve çalışma niteliklerine bakarak değerlendirmek zararlıdır. Liderlerin seçilmesinde böyle bir yöntem benimsendiğinde, bu olsa olsa yararcılıkla, ahlaksal bakımdan tutarsız ve güvenilir olmayan insanların kadrolara sızmasıyla sonuçlanır; her türden kariyeristin liderlik mevkilerine sinsice tırmanmalarına yol açar.

Parti tüzüğü, uygun partli çalışanlarının seçilinde kişilerin siyasal yeterlilikleri ve kişisel nitelikleri gözönüne alınırken partli politikasının hiç şaşmadan

uygulanması gerektiğinden söz eder. Parti çalışanlarının seçimi ve eğitilmesinde, leninist ilkelerin zedelenmesi durumunda, her zaman ödünsüz davranılmalıdır.

Parti, tüm liderlerin yüce ilkelere bağlı, ideolojik düzeyleri yüksek, ileriye görebilen ve bu işi bilimsel olarak yürütebilen, hataları zamanında farkedip ortadan kaldırabilmek için kesin önlemler alabilen kişiler olmalarını ister. Liderin, bir sorunun çözümüne karşı **siyasal** bir tutum edinebilmesi, bir işin yürütülmesinde **beceriklilik** göstermesi, o işi sonuna dek yürütmek için **iş-bilir** ve **kararlı** olması beklenir. Sosyalist ekonomiyi ve komünizmi kurma görevi açısından bunlardan da önemli olan, bir liderin tüm ekonomik sorunlara yaklaşımda esnek ve ihtiyatlı olmasıdır; lider, aldığı önlemlerin yalnızca iyi yanlarını değil, kârlılığını da gözönüne almak ve en az masrafla en iyi sonuçlara ulaşmak zorundadır.

Günümüzde bir liderin yalnızca bir iş örgütleyicisi olması değil, aynı zamanda insanları eğitebilmesi de gerekir. Üretimin daha da iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, ulusal planların uygulanması ve ötesine-geçilmesi, halkın yeteneklerinin yaratıcı bir biçimde artırılabilmesi ancak o zaman gerçekleştirilebilir.

Parti çarkı içinde çalışan ve bir parti örgütüne başkanlık etmesi istenen parti örgütçülerinden özellikle daha yüce isteklerde bulunulur. Parti görevlisi, **siyasal** bir önderdir. Onun, ilkelere bağlı, ideolojik düzeyi yüksek, işini iyi-bilen ve yetenekli bir örgütçü olması gerekir. Parti işlerini omuzlamış kişiler, başkalarıyla çalışabilmeli, sorunların çözümüne yaratıcı bir biçimde yaklaşabilmeli, siyasal ve örgütleyici liderlik yapabilmeli, Kirov'un deyişiyle yaşamı-

nı parti üyelerinin yaşamıyla birleştirebilmeli, onlarla aynı havayı solumalı, onların coşkularını ve üzüntülerini paylaşmalıdır.

Pratik çıkarlar, genç ve yetenekli örgütçülerin liderlik mevkilerine daha sık getirilmelerini ve bunların daha yaşlı ve daha deneyli parti çalışanlarıyla kaynaştırılmalarını gerekli kılmaktadır.

Daha yaşlı olan kadroların iyi bir temeli vardır ve bunlar tutumlarını oldukça büyük bir rahatlıkla ayarlayabilirler. Onların üstün yanıdır bu. Ama bu kişilerin sayıları gittikçe azalmaktadır. Bunlar, arenadan yavaş yavaş çekilmektedirler. Bundan başka, bazı yaşlı işçilerde inatla geriye dönmek, geçmişe, alışılmışa tutunmak ve yeni yaşama biçimini görememek gibi bir eğilim de bulunur.

Genç kadroların da kendilerine göre üstünlükleri vardır. Bunlar, büyük çoğunluğu oluştururlar; daha büyük bir girişim gücüne sahiptirler, daha enerjik çalışırlar, yeninin ne olduğu konusunda daha gelişmiş bir görüşleri vardır, hızlı ilerler ve çabuk öğrenirler. İşte partinin, genç kadroları, çalışmaları açısından denendikten sonra liderlik mevkilerine, daha yaşlı parti çalışanlarıyla karşılaştırılmaksızın, Lenin'in **yaşlı kadrolarla genç kadroların** uygun bir biçimde **birleştirilmesiyle** ilgili buyruğuna kesinlikle uyarak terfi ettirilmelerini istemesi bundandır,

Ne yazık ki, bazı kimseler bu konuya hâlâ yanlış bir yaklaşım içindedirler. Onlar, şöyle düşünürler: bir insan, belli bir yaşa gelmiştir bu nedenle emekliye ayrılması gerekir. Başka bazı kimseler de genç kadroları terfi ettirmekten korkarlar. Her iki tutum da zararlıdır. Yaş, belirleyici bir etken olabilir mi? Önemli olan, bir işçinin yeteneğinin dikkate alınmasıdır. O kişi, işine bir yenilik getiremiyorsa, yaşa-

min akışının gerisinde kalıyorsa, işi bir bakıma frenliyorsak, o zaman onun girişim gücü daha büyük olan birisiyle değiştirilmesi gerekir. Ama bir insan, yaşına karşın enerji doluysa ve iyi çalışıyorsa, onun değiştirilmesi sorunu neden gündeme getirilsin? Burada gerekli olan, belli bir işin gereklerini dikkate alan akılcı bir yaklaşım edinmektir.

Kadroların sürekli yenilenmesi, yeni eğitilmiş yoldaşların terfi ettirilmesi, parti ve devlet çarkı içinde gençlerle çok deneyli işçilerin kaynaştırılması, marksist-leninist partinin geliştirilmesinde bir yasa olarak benimsenmelidir.

SBKP, yerel, ulusal kadroların eğitilmesine de büyük önem vermektedir. Sovyet yönetiminin kurulmasından bu yana çeşitli uluslardan gelen lider kadrolarından oluşan büyük bir ordu yetiştirilmiş ve eğitilmiştir. Bu, parti için büyük bir başarıdır. Ülkede, cumhuriyetler arasında sürekli bir nitelikli kadro alışverişi yer almaktadır. SSCB'nin gelişmesi deneyi, kadrolarla kardeşçe karşılıklı yardımlaşma olmaksızın üretici güçlerin akılcı bir biçimde geliştirilemeyeceğini, tüm ülkenin çıkarlarıyla çeşitli cumhuriyetlerin çıkarlarının doğru olarak bağdaştırılamayacağını göstermiştir.

Kadroların yerleştirilmesi ve dağıtılması, belli bir anda çözüm bekleyen temel siyasal ve ekonomik görevlere göre yapılmalıdır. Somut durumlardan yola çıkarak, çabaları ekonominin tüm ülke için özel bir önem taşıyan kesimlerine yoğunlaştırmak gerekir. Aynı zamanda, terfi ettirilecek herkesin yetenek ve özelliklerini gözönünde tutmak ve kadroları, kendilerini geliştirebilecekleri, ortak amaca en büyük yararı getirecek, en büyük katkıda bulunabilecekleri yerlere tayin etmek zorunludur. Lenin, devrimden

Önceki günlerde bile, devrimci çalışmanın değişik yanları için değişik yeteneklerin gerekli olduğunu belirtmiştir. Örgütleyici olmaya hiç yatkın olmayan birisi, bir ajitatör olarak eşi bulunmaz birisi olabilir; ya da çok titiz, gizli partizan çalışmalarında başarılı olamayacak bir yoldaş, eksiksiz bir propagandacı olabilir.

Herhangi birisini terfi ettirirken, o kişinin o iş için gerekli deneye sahip olduğundan, yeterli parti öğretimi görmüş, siyasal bakımdan uygun birisi olduğundan, yeni mevkiine teknik bakımdan hazırlanmış olduğundan emin olmak gerekir. Yapıtlarından birinde Engels, uygulama deneyimleri ve siyasal olgunlukları bulunmamasına karşın, partide önderlik mevkilerine heveslenen bazı genç yoldaşları anlatmıştır:

«Şunu anlamalıdırlar ki, onların, üstelik bir de eleştirel açıdan baştan sona doğrulanması gereken «akademik öğrenimi» onlara hiç de partide eşit bir mevkie tekabül eden bir yere geçecek memurun rütbesini kazandırmaz; bizim partimizde herkesin işe en alt basamaktan başlaması gerekir; partide sorumlu mevkilere geçebilmek için, yalnızca edebiyat yeteneği ve kuramsal bilgiye sahip olmak yetmez; bunların birisi kadar ötekinin de gerekli olduğu açıkça ortada olsa bile böyledir bu; ama bu, aynı zamanda parti mücadelesi için gerekli koşullar konusunda sağlıklı bilgiye sahip olmayı, bu mücadelenin türlerini iyice öğrenmeyi, denenmiş, doğrulanmış bir personel dürüstlüğü, kişilik bütünlüğünü ve son olarak da savaşçıların saflarına gönüllü olarak katılmayı gerektirir...»¹

1) K. Marx ve F. Engels, **Toplu Eserler**, cilt 22, s. 75, (Rusça).

Kadrolar okullarda, kitaplarla değil, herşeyden çok yaşamın kargaşası içinde, mücadele içinde oluşturulur. Öğrenim, dört-başı-bayındır bir parti işçisi olacak birisi için onsuz-edilemez bir ön-kışıldır. Lenin şunu belirtmiştir: «... olgunluk, bir belgeyle ya da diplomayla değil, deneyim ve pratikle anlaşılır.»¹ Yaşam okulu, parti davası için gün-begün mücadele, güçlükleri gözüpökçe yenmek, bir lideri çelikleştiren, onda gerekli nitelikleri geliştiren budur işte.

Saratov yöresi, Volks Bölgesi Parti Komitesi Birinci Sekreteri Y.D. Filinova, Yirmiüçüncü SBKP Kongresi'ne bir delege olarak katıldı ve orada bir konuşma yaptı. Ne var ki, bu yüksek ve sorumlu mevkie getirilmeden önce Filinova, öğretmenlik, bir okulun başöğretmenliği, birincil bir parti örgütünün sekreterliği, parti eğitmenliği ve parti bölge komitesi şube başkanlığı yaparak uzun bir pratik çalışma yolu katetmişti. 1952'de Filinova, Yüksek Parti Okulu'nu bitirmiş, sonra parti bölge komitesinde sekreter ve bölge yürütme komitesi başkanı olarak çalışmıştır. Bütün bu süre içinde Filinova, çok çalışmış, bilgi, pratik deney ve ideolojik temel edinmiştir. Bütün bunlar bölge parti örgütünün, bölge komitesi birinci sekreterliği mevkiini güvenle ona teslim etmesine neden olmuştur.

Ya da başka bir örnek alalım: V.A. Semenov, ülkedeki en büyük fabrikalardan biri olan Volgograd Traktör Fabrikası'nın müdürüdür. O da, büyük yaşam okulundan geçmiştir; makina sürücüsü, ekip başı, ustabaşı ve atölye şefi olarak çalışmıştır. Aynı anda, fabrikadaki işi bırakmadan, bir teknik enstitüde öğrenim görmüştür. Öğrenimini bitirdikten son-

1) V.I. Lenin, Toplu Eserler, cilt 30, s. 458.

ra büyük bir atölyenin şefi olmuş, sonra da parti çalışma komitesinin sekreterliğine getirilmiştir. İyi bir kuramsal temel, büyük bir pratik deneyim ve örgütleyicilik yetenekleri, ahlaksal niteliklerle birleşerek onun ülkedeki en büyük kuruluşlardan birinde liderlik mevkiine terfi ettirilmesine temel oluşturmuştur.

Bunlar, tipik örneklerdir. Önde gelen parti çalışanlarının çoğunluğu, bugünkü mevkilerine yükselmeye sıradan işçi, kolektif çiftçi ya da büro işçileri olarak başlamışlardır.

Kadroların doğru seçilmesi, yerleştirilmesi ve terfi ettirilmesi için, onların gündelik çalışmaları içinde tanınmaları çok önemlidir. Lenin, kadroların siyasal niteliklerini ve çalışma özelliklerini tüm yönleriyle her zaman değerlendirmiştir. Örneğin, 1921 Ağustos'unda, notlarından birinde bir insanın kısaca değerlendirilmesini ister. O yoldaşın (a) görev duygusu, (b) siyasal olgunluk, (c) işini iyi bilme, (d) yönetim yetenekleri açısından uygun olup olmadığını öğrenmek istemiştir.

Kadroların incelenmesinde çeşitli yollar kullanılır: belgelere ve sözkonusu yoldaşların işyerlerindeki kişilerin fikirlerine başvurmak, somut görevlere bakmak ve kişisel görüşmeler yapmak. Komünistlerin ve tüm emekçilerin, liderlerin değerlendirmesini yaptıkları ve çalışmalarındaki aksaklıkları gösterdikleri parti, sendika ve Komsomol örgütleri toplantıları, kadroları değerlendirmede son derece iyi ve güvenilir araçlardır.

Yoldaşların yetenek ve eksikliklerini gösteren önemli belgeler, yazılı başvurma belgeleridir. Tüm örgütlerde böyle belgelerin hazırlanması, yerleşmiş bir uygulama olmuştur. Bu başvurma yazıları, resmi belgelerdir; adına verildikleri kolektif kurumlarca

onaylanmıştır ve herhangi bir kişinin fikrini değil, tüm kolektif organın fikrini yansıtır. Bu başvurma yazılarının nesnel olmaları, böylece kadroların gerçekten hakkettikleri yerlere geçirilmelerine yardımcı olmaları şarttır. Nesnel-olmayan başvurma belgeleri, karışıklığa yol açar ve büyük zararlar getirir.

Bir kişinin siyasal nitelikleriyle çalışma niteliklerini doğru olarak anlayabilmek, onun pratik çalışmasını her-yönüyle değerlendirmekle mümkün olabilir. Kadroların yukardan denetlenmesi, aşağıdan denetlenmesiyle birleştirilmelidir. Kadroları kitlelerin fikrini almaksızın değerlendirmek, çoğu zaman tek-yanlı ve doğru olmayan yargılara yol açar.

Lenin, şunları yazmıştır: «Kişileri değerlendirirken, kendilerini bize kişisel nedenlerle «yamayan»-lara, burnu büyük komiserlere ve «bürokratlara» dönüşmüş kişilere karşı edinilecek olumsuz tutumda, parti-dışı proleter kitlelerden gelen öneriler... son derece değerlidir. Emekçi kitlelerin, dürüst ve kendini davaya adanmış komünistleri, halkta nefret uyandıranlardan ayırdetmelerini sağlayan çok ince bir sezgileri vardır...»¹

Kadroların çok-yönlü bir değerlendirmesini yapmanın iyi bir yolu, temel örgüt birimleri içinde, liderlik mevkilerine aday olanları, emekçilerin toplantılarında önceden tartışmaktır. Bu yöntem, artık parti örgütlerinde bir kural olmaktadır. Herhangi bir sorumlu mevki için önerilmesinden önce, bir kişinin adaylığı bir parti toplantısında ya da işyerindeki bir genel toplantıda iyice tartışılır. O kişinin tayini, ancak bu toplantılarda dile getirilen görüşmelerin dikkate alınmasından sonra yapılır.

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 39-40.

Kadroların çok-yönlü olarak doğru değerlendirilmesi, sürekli yedek kadroların yaratılması açısından olağanüstü büyük bir önem taşır. Lenin bundan birçok kez söz etmiştir ve aynı konu, parti kongrelerinin belgelerinde ve merkez komitesi birleşik oturumlarında sık sık geçmiştir.

Ama, yedeklerin oluşturulması yalnızca yardımcılarla sınırlı kalmamalıdır. Gerekli siyasal niteliklere ve çalışma niteliklerine sahip olan tüm işçilerin, liderlik mevkilerine gelmeye uygun kişiler olarak kabul edilmeleri gerekir.

Kadınların çoğu mükemmel örgütleyicilerdir. Sovyet hükümetinin kurulmasından beri, kadınların toplumsal gelişmeye katılmaları büyük ölçüde artmıştır. Partide, Sovyetlerde, Sendikada, Komsomol'da ve ekonomik örgütlerde liderlik mevkilerinde binlerce kadın çalışmaktadır şimdi. Örneğin Moskova Kent Komitesi ve partinin bölge komitesindeki işçilerin yüzde 46'sı kadındır. Başkent'in hemen hemen tüm mahalle komitelerindeki sekreterler arasında belli sayılarda kadınlar vardır. Bunlardan beşi, birinci sekreter olarak çalışmaktadır.

Parti örgütleri, kadınların liderlik mevkilerine geçirilmeleriyle sürekli olarak ilgilenmeli, pratik etkinliklerde onlara yardımcı olmalı, onlara örgütleyicilik yeteneklerini ve yaratıcılıklarını göstermelerini sağlayacak koşulları hazırlamalıdır.

Komünist parti, her zaman kadroları ülkenin en değerli varlığı, partinin ve devletin yüreği olarak görmüştür. Bu nedenle de kadroların yerli yerine kullanılmalarına, merkezle çeşitli bölgelere göre ve üretimle yönetim arasında eşit dağıtılmasına dikkat eder.

Son yıllarda parti, kadroları büyük ölçüde yeni bir dağıtıma tabi tutmuştur. Partinin çağırısıyla.

kentlerdeki binlerce lider kadro ve uzman, köylere gitmiş, kolektif ve devlet çiftliklerine başkan olmuş, tarımın düzeyinin yükseltilmesinde önemli başarılar sağlamışlardır. Ekonomi alanındaki belli başlı kuruluşlar ve bakanlıklarda bulunan çok sayıda deneyimli uzman, kuruluşlara ve inşaat alanlarına gitmişlerdir.

Kadroların yerinde kullanılmasına dikkat göstermek ve güçlerin üretimle yönetim arasında dikkatle dağıtılması, parti örgütlerinin önemli görevlerinden biridir.

Ekonomik kuruluş ve kültürel gelişme boyutlarının çok büyüdüğü, Sovyet halkının siyasal görüşü ve kültür düzeyinin yükseldiği günümüzde elbette ki parti kadrolarından daha da çok şey istenmektedir. Parti kadroları, bıkip usanmadan kitlelere yol göstermede leninist ustalıkları öğrenmeye çalışmalı, ideolojik ve kuramsal düzeylerini sistemli ve kararlı bir biçimde yükseltmeli, üretim tekniklerini ve ekonomisini incelemeli, yeni ve ileri olan herşeyle temasta olmalıdırlar. Partide, Sovyetler'de ve ekonomideki liderler ancak o zaman işçilerin, kolektif çiftliklerin ve tüm emekçilerin gerçek liderleri ve örgütçüleri olabilirler.

Kadroların **ideolojik ve siyasal eğitimi**, onlarla yapılan çalışmada belirleyici bir önem taşır. Kadroların ideolojik düzeyi ve kuramsal temeli ne denli yüksek olursa, yaşamın tüm karmaşık durumlarına uyum sağlamaları o denli rahat olur; toplumun gelişme perspektifini o denli açık seçik görebilirler, liderlikleri o denli nitelikli, pratik etkinlikleri de o denli verimli olur.

Gerçekten de kadroların sağlamlığının, parti siyasetini uygulama ve onun çıkarlarını savunmada gösterdikleri kararlılığın kaynağı ideolojik eğitimde

yatar. Sarsılmaz bir ideolojik inanç, partinin davasına, komünizmin parlak fikirlerine sınırsız bir bağlılık, leninist bir liderin en önemli özellikleridir.

Lenin, komünist ilkeler ve idealler uğrunda savaşanların en iyi örneği olmuştur ve bugün de olmaktadır. Onun yaşamı, emekçi halkın mutluluğu yolunda sürekli bir mücadeledir. Lenin, yüz milyonlarca insan tarafından ölçüsüz bir biçimde sevilmiştir. Onun adı, tüm dünyanın emekçi insanları için en sevgili ad, yol gösterici ışık ve bir kutupyıldızı olmuştur. Bu ad, tümüyle ileri insanlığın gönlünde ve kafasında yaşamaktadır ve yaşayacaktır; onları barış ve sosyalizm yolunda daha iyi bir geleceğe, özgür ve mutlu bir yaşama, insanlar arasında kardeşlik, eşitliğe ve komünizm uğrunda yılmadan savaşmaya çağırmaktadır.

Sosyalist devletin büyük örgütleyicileri, Lenin'in güvenilir savaş-arkadaşları ve izleyicileri olan komünistlerin adları, örneğin F.E. Dzerzhinsky, A.A. Zhdanov, S.M. Kirov, M.I. Kalinin, N.K. Krupskaya, V.V. Kuibyshev, G.K. Orjonikidze, Y.M. Sverdlov, M.V. Frunze vb. gibi yılmaz bolşevikler Sovyet halkının gönlünde sonsuza dek yaşayacaklardır. Ne çarlığın devrimcilerin üstüne salıverdiği acımasız ölümler, ne hapis, ne sürgün, ne kürek cezası, ne de yaşamaların tehdit edilmesi, komünistlerin-leninistlerin iradesini hiçbirşey sarsamamıştır, onları fikirlerinden, halkın idealleri uğrunda mücadeleden vazgeçmeye hiçbirşey zorlayamamıştır.

İç Savaş'ın ve Büyük Yurtseverlik Savaşı'nın cep-helerinde ve barış içinde sosyalizmin kurulması sırasında gösterdikleri büyük çalışma hevesinde komünistlerin kahramanca davranışlarının başlıca kaynağı, sarsılmaz bir ideolojik inanç ve partinin dava-

sına bağıllık olmuştur. Komünizm fikirlerine kendilerini adanmış olan bu insanlar, kendi heveslerini başkalarına da aşılamışlar, onları derin bir inançla doldurmuşlar, onlara özgecil çalışma ve kahramanca işler başarma esinini (ilhamını) vermişler, insanları gerçekten komünist bir ruhla eğitmişler, kısacası, insanlara yol göstermişlerdir.

Bugün, Sovyet halkının komünizm ideallerini uygulamakta olduğu şu sırada, derin bir ideolojik inanç, özel bir önem taşımaktadır. Komünist ideolojinin sınırsız gücü, bilimsel temellere, toplumsal gelişme yasalarını bilmeye dayanmasından gelmektedir. Bunun temelinde bilimsel marksizm-leninizm görüşü yatar. Bu yüce öğretiyi iyice kavramak, her liderin önde gelen görevidir.

Lenin şunları yazmıştır: «... tüm kuramsal sorunları gittikçe daha açık olarak görebilmek, kendilerini eski dünya görüşünden devralınan geleneksel yargıların etkisinden gittikçe daha çok kurtarmak, sosyalizmin bir bilim olmasından bu yana, bir bilim olarak izlenmesi, başka deyişle incelenip öğrenilmesi gerektiğini hiç akıldan çıkarmamak liderlerin görevi olacaktır. Görev, bu yolla kazanılan daha da aydınlanmış bilgilerin, işçi kitleleri arasında gittikçe artan bir hevesle yaygınlaştırılmasıdır...»¹

SBKP Merkez Komitesi, **kadroların marksist-leninist eğitimi için uyumlu bir sistem** geliştirmiştir. Parti içindeki kuramcı işçilerin eğitimi SBKP, Merkez Komitesi Toplumsal Bilimler Akademisi'ne verilmiştir; oysa parti kadrolarının ve Sovyetlerin kadrolarının eğitimi, SBKP, Merkez Komitesi Yüksek Parti Okulu'nun, cumhuriyetlerdeki ve bölgeler-arası yüksek

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 5, s. 372.

parti okulları ve SBKP, Merkez Komitesi, normal program-dışı Yüksek Parti Okulu'nun görevidir.

Kadro eğitiminde, kırsal parti ve Sovyet örgütleri için bölgesel düzeyde işçileri eğiten orta-düzeyde parti eğitim enstitüleri ve Sovyet parti okulları da büyük bir rol oynamaktadır.

Çeşitli uzmanlar için, ileri eğitim enstitüleri ve lider parti çalışanları için de bilgi-tazeleme kursları vardır. Uzmanlık eğitimi olmayan onbinlerce parti işçisi, yüksek ve orta dereceli özel eğitim kurumlarının normal program-dışı bölümlerinde öğrenim görmektedirler.

Lider parti çalışanlarının eğitilmesi ve bunlara kuramsal ve ideolojik temelin kazandırılması yalnızca partinin eğitim kurumlarıyla sınırlı kalmaz. Bunların çoğu eğitimlerini kendi çalıştıkları kurum ve dairelerde, parti eğitim sistemi yoluyla edinirler.

Artık parti eğitimi, eskiye göre biraz daha değişik örgütlenmektedir. Bu eğitim düzeninin temelinde, komünistlerin sürekli ideolojik ve kuramsal gelişmesini ve marksist-leninist kuram bilgilerinin gelişme ve derinleşmesini güvence altına alan **ardardalık ve süreklilik** ilkeleri yatmaktadır. Bu amaçla yeni başlayanlar için, orta ve yüksek düzeylerde de her komünistin marksizm-leninizmi, rasgele değil, kendi bilgi ve eğitim düzeylerinden başlayarak iyice öğrenmelerini mümkün kılacak bir siyasal eğitim sistemi bulunmaktadır.

Somut bir örnek olarak Kuibyshev'deki Lenin Metalürji Fabrikası'ndaki Parti eğitimine bir göz atalım. Birkaç yıllık bir eğitimden sonra, çoğunluğu mühendis ve teknisyen olan yüzlerce komünist, marksizm-leninizm temelleri üzerine sağlam bilgiler edinmişler ve bağımsız çalışma alışkanlığı kazanmışlar-

dir. Bunların birçoğu için, daha fazla kuramsal bilgi edinmek, bir zorunluluk sorunu değil, derinden duyulan bir gereksinimdir. Bu yoldaşların büyük bir çoğunluğu —Parti eğitim sisteminin daha yüksek bir aşaması olan— marksizm-leninizm akşam üniversitesinde, bölge Parti Okulunda ve parti komitesince düzenlenen kuramsal seminerlerde ideolojik ve kuramsal düzeylerini yükseltmektedirler.

Marksizm-leninizmin temel ilkelerini okutan okullara giden daha pekçokları bulunduğu gibi, siyasal yayınları kendi başlarına okuma alışkanlığını henüz edinmemiş olanların öğrenim gördüğü başlangıç siyasal okullarında okuyanlar da vardır.

Çalışmayla ilgili Parti Komitesi, kadroların siyasal eğitiminin ideolojik içeriğini düzenli olarak denetler ve bununla yaşam, kolektifin karşısına çıkan pratik görevler arasında bağlantı kurmaya çalışır.

Bu, çalışma alanındaki lider parti çalışanlarının marksist-leninist kuramı daha iyi anlamasını, örgütsel ve siyasal çalışmayı ekonomik görevlerin çözümleriyle bağdaştırmasını sağlar. Lider parti çalışanlarının çoğu —mühendisler ve teknisyenler— yaratıcı bir biçimde çalışır, kolektifin toplumsal yaşamında etkin bir rol oynar ve komünist ahlakın ölçüt ve ilkelerini sıkı bir biçimde gözetir. Bu kuruluştaki binlerce işçi, karşılaştıkları görevlerin üstesinden başarıyla gelmektedirler ve komünist kolektif adını alma hakkını böylece kazanmışlardır.

Bir kimsenin ideolojik düzeyi, yalnızca öğrenim gördüğü yere bakılarak ya da diplomasına göre belirlenemez. Bilgi, ancak pratikte uygulandıktan, yaşamın gerçek verilerine dönüştürüldükten sonra sağlam bir kişisel inanç biçimine girer. Lenin, çalışma olmadan, mücadele olmadan, komünizmi kitaplardan

öğrenmenin hiçbir değer taşımadığını belirtmiştir. Bir kişinin komünist ideolojik bilinçliliği, sözlerine bakılarak değil, pratikteki eylemlerine bakılarak anlaşılır. Gerçek ideolojik inanç her zaman, birbirinden ayıramaz düşünce ve eylem, söz ve etkinlik birliği gerektirir. Bir insanın söyledikleriyle yaptıkları arasında ayrılık varsa, o insan bir şey söylüyor ve bambaşka birşey yapıyorsa, Lenin'in çok yerinde olarak açıkladığı gibi, o zaman o kişinin inançları ancak dilinin ucunda takılı duruyor demektir.

Herhangi bir işçinin komünist inançları, bulunduğu mevki ne olursa olsun, çalışmalarında, ortak davaya yaptığı pratik katkılarda kendini gösterir. İdeolojik inanç herşeyden önce, komünist toplumun kurulmasında ortaya konan etkin, yapıcı emekle anlaşılır. İdeolojik bakımdan tam inançlı kimse, kendisine verilen görevi, her zaman ortak görevin bir parçası olarak görür. Bu da onun çalışmasını daha yüksek bir düzeye çıkarır, ona daha derin bir öz kazandırır, onu yaratıcı kılar ve onu bir emek kahramanlığına götürür.

Bugünlerde **kadroların ekonomik eğitime**, ekonomi ve üretimin örgütlenmesinin, ileri çalışma yöntemlerinin, sosyalist yönetimde bilimsel ilkelerin incelenip öğrenilmesine büyük önem verilmektedir.

Parti ve hükümet, sanayi ve tarım üretiminde daha büyük artışlar yaratması gereken çok önemli ekonomik önlemler geliştirmiştir ve uygulamaktadır. SBKP, Merkez Komitesi ve SSCB Bakanlar Konseyi'nde son zamanlarda alınan kararlar, sanayi kuruluşlarıyla kolektif ve devlet çiftliklerinin girişim gücünü ve bağımsız ekonomik etkinliklerinin çapını büyük ölçüde genişletmiştir. Aynı zamanda, kendi kuruluşlarındaki çalışmanın sonuçları, üretim, ekono-

minin gereksinmelerine, başka deyişle, tüm malzemelerin ve teknik kaynakların en verimli bir biçimde kullanılmasına gereken dikkati göstererek, bilimsel ve teknik bakımdan doğru olarak örgütlenmesi açısından liderlerin ve uzmanların sorumlulukları da büyük ölçüde artmıştır. Lider kadroların ekonomi eğitimi düzeyini her açıdan yükseltmek çok önemlidir. Bu kadroların üretim ekonomisini çok iyi bilmeleri, ekonomiyi, tüm dallarında akılcı, sağduyulu ve etkili bir biçimde çözümüleme, inceleme, bağdaştırma ve yürütme yeteneğine sahip olmaları gerekir.

Parti komitelerinin çoğu, bu bakımdan büyük deneyler edinmişlerdir. Leningrad Parti Örgütü'nü ele alalım. Burada ekonomi eğitimi sorunu, Kent Komitesi ve partinin bölge komitelerinin genel toplantılarındaki özel tartışmalara konu olmuştur. SBKP, Merkez Komitesi Eylül (1965) Birleşik Oturumu'ndan sonra, kent ve bölge düzeylerinde ekonomik seminerler düzenlenmiştir; bu seminerlerde, parti örgütü içindeki tüm işçiler, planlarla ilgili sorunları, emeğin örgütlenmesi ve üretimin ekonomik bakımdan hızlandırılmasını incelemişlerdir. Parti eylemcileri için, ekonomik sorunlarla ilgili bir dizi konferans düzenlenmiştir. Bilim adamları ve uzmanlar şu konularda konferanslar vermişlerdir: komünizmin kurulması yolundaki pratik çalışmalara sosyalizmin ekonomik yasalarının uygulanması; sanayi üretiminde planlamanın geliştirilmesi; sanayide kâr ve kârlılık sorunları; emeğin bilimsel olarak örgütlenmesi; maliyet hesaplarının geliştirilmesi ve bir kuruluşun çalışmalarının değerlendirilmesi vb.

Leningrad'da sanayi kuruluşlarındaki müdürler, başmühendisler, lider uzmanlar ve economiciler için bilgi-tazeleme kursları düzenlenmiştir; atölye, kısım,

bölüm ve vardiya şefleri için de ekonomi kursları açılmıştır. Bu öğretim sürecinin örgütlenmesi, belli başlı economicilerden oluşan bir yöntembilimciler kuruluna verilmiştir. Bu kurulun etkin olarak katılmasıyla öğretim programları yapılmış ve bir öğretim seminerleri sistemi geliştirilmiştir. Öğrencilere bu kurslarda yardımcı olmak üzere konferans notları basılıp dağıtılmakta, toplu ve bireysel tartışmalar düzenlenmektedir. Leningrad'da pek çok kuruluştaki, yeni teknoloji ve ekonominin öğrenilmesi için üniversiteler, teknik ve ekonomik kurullar, bürolar ve ekonomik çözümleme grupları bulunmaktadır; bunların hepsi, birer toplumsal kurum olarak, ekonomik bilimi konusunu yaygınlaştırmakla uğraşmaktadırlar.

SBKP, Merkez Komitesi Mart (1965) Birleşik Oturumu'ndan sonra, pek çok Parti Komitesi, kolektif ve devlet çiftliği, kadroların ekonomi eğitimini yoğunlaştırmışlardır. Örneğin Altay Bölgesi'nde, bölge üretim kurulları başkanlarının önderliğinde kolektif çiftlik başkanları ve devlet çiftliği müdürleri için ekonomiyle ilgili seminerler düzenlenmiştir. Bu seminerlerde işlenen konular, tarım üretimi ekonomisi, düzenlenmesi ve ileri çalışma yöntemleri gibi sorunları kapsamaktadır. Bu seminerlerde deney alışverişi de yapılmaktadır. Seminerlerde tarım enstitülerinden bilim adamları, üretim kurullarından uzmanlar, economiciler, kolektif ve devlet çiftliklerinden liderler konferanslar ve raporlar vermektedirler. Takım liderleri, çiftlik başkanları, şube müdürleri, kolektif ve devlet çiftliği economicileri ve saymanları için ekonomik bilimi seminerleri çiftliklerde düzenlenmektedir. Bütün bunlar, kolektif ve devlet çiftliği kadrolarının, üretimi daha iyi planlamalarını ve daha büyük bir verimlilik düzeyine ulaşmalarını sağlamaktadır.

Parti çalışanlarının seçilmesi ve denenmesi, görevin yerine getirilip getirilmediğinin doğrulanmasıyla ayrılamayacak ölçüde birbirine bağlıdır. Lenin şunu söylemiştir: «İnsanları denemek ve gerçekten yapılmış olan işleri doğrulamak, tüm etkinliklerimizin, tüm politikamızın ana çizgisi budur şimdi, yalnız budur, gene budur.»¹

Yapılan işin doğrulanması, hatalar konusunda geniş halk kitlelerinden gelen eleştiriler de dikkate alınarak, özellikle aşağıdan gelen denetimle bağdaştırıldığında hem kadroların eğitiminde, hem de onların niteliklerinin nesnel olarak değerlendirilmesinde önemli bir araçtır. Böylelikle, geride kalmış üretim sektörlerinin ortaya çıkarılması, bunların olgunlaşması, deneyimli yöneticilerle güçlendirilmesi yolunda gecikmeden önlemler alınması sağlanmış olur; ayrıca bu, çağdaş sorunları çözebilecek yeni parti çalışanlarının terfi ettirilmelerine de katkıda bulunur.

Komünizmin kurulmasının ilerlemesiyle birlikte, verilen işlerin yerine getirilip getirilmediğinin doğrulanmasının önemi de artmıştır. Parti tarafından hazırlanan ekonomik ve kültürel gelişme planlarının gerçekleştirilmesi, doğrudan doğruya her bir parti, Sovyet ve ekonomi kuruluşunun, her bir liderin Yirmiüçüncü Parti Kongresi'nin kararlarıyla, SBKP, Merkez Komitesi ve hükümet direktiflerini ne ölçüde ve ne denli kısa bir zamanda uyguladığına bağlıdır.

Parti, kadrolara eksiksiz bir güven duymaktadır; ama aynı zamanda onlardan etkinliklerinin hesabını vermelerini de bekler. Bir liderin, kendisine Parti tarafından verilen görevi tam olarak yerine getirmesi gerekir. Yirmiüçüncü Kongrede tüm kadrolardan is-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 226.

tenen, standartların düzeyinin tam bir kararlılıkla yükseltilmesinin ve çalışmaların en sıkı bir biçimde denetimden geçirilmesinin şart olduğu bu nedenle vurgulanmıştır.

Görevin gerçekleştirildiğinin doğrulanması, kadroları disipline sokar, kendilerine verilen işe, Parti ve devlet disiplininin gözetilmesine karşı onların sorumluluk duygularını artırır. Denetimsiz bırakıldıklarında, iyi işçiler bile gevşer, çalışma tempolarını yavaşlatır ve olumlu niteliklerini yitirmeye başlarlar.

Yirmiüçüncü Parti Kongresi'ne sunulan Merkez Komitesi Raporu'nda da vurgulandığı gibi, görevin yerine getirildiğinin iyi bir biçimde düzenli olarak denetlenmesi, lider parti çalışanlarını eğitmenin önemli bir aracıdır. Bu denetim, yanlışları ortadan kaldırmak ve Partinin karşılaştığı görevlere daha iyi, daha doğru çözümler bulmak için sistemli bir biçimde yürütülmelidir. İşte bu nedenle Parti örgütleri, kadroların çalışmasını düzenli olarak denetlemeli, çalışmalardaki hataları gecikmeden bulup çıkarmalı, bu hataları düzeltmeli ve kadroları eğitmelidirler.

Lenin, liderlikle gerçekten yapılan işlerin doğrulanması arasındaki koparılmaz bağlantıyı vurgularken, iş denetiminin liderliğin bir işlevi olduğunu belirtmiştir. İş örgütlenmiş değilse ve bir işin tam olarak yerine getirilip getirilmediğinin denetlenmesi, o işin gerçekten gerçekleştirilmesinin örgütlenmesiyle kaynaştırılmamışsa, ne denli iyi niyetlerden yola çıkmış olursa olsun, ne denli mükemmel önlemlerin alınmasını öngörmüş olursa olsun karar hiçbir şeyi değiştiremez.

Lenin, denetimin her türlü mevkide bulunan liderler tarafından kişisel olarak yürütülmesinde direnmiştir. Yardımcılarından, günde bir iki saatlerini

alışmaları kişisel olarak denetlemeye ayırmalarını özellikle istemiştir. Ona göre burada önemli olan nokta, suçluların sergilenmesi değil, alınan kararların koşulsuz uygulanmasını güvenceye almak, aksaklıkları gecikmeden bulup çıkarmak ve ortadan kaldırmak, işte bir gelişme sağlamaktır.

Yirmiüçüncü Kongre'de belirtildiği gibi, yapılan işin doğrulanmasında gelişme sağlayacak önemli bir araç da, SBKP, Merkez Komitesi'nin, komiteleri, bölgesel komiteleri ve Birlik Cumhuriyetleri'nin Komünist Partileri Merkez Komiteleri'nin, parti yerel komiteleriyle bölgesel komitelerin de mahalle ve kent komitelerinin raporlarını düzenli olarak dinlemeleridir. şu örneğe bakalım: Ukrayna Komünist Partisi, Merkez Komitesi, 1966 yılının ortasında Merkez Komitesi Eylül Birleşik Oturumu kararlarının uygulanmasıyla ilgili olarak Zhdanov Ağır Mühendislik Fabrikası Parti Komitesi'nin raporunu dinlemiştir. Bu sorun, tüm yönleriyle incelenmiştir. Merkez Komitesi rgt görevlileri, fabrikadaki parti komitesi, atölye parti örgütleri ve parti gruplarının çalışmalarını yakından tanımışlar, kuruluşla ilgili ekonomik verileri bir czmlemeden geçirmişlerdir. Raporun doğru olarak hazırlanması, parti örgütünün çalışmasının açık seçik bir tablosunu ortaya çıkarmış ve canlı bir tartışmaya yol açmıştır.

Ukrayna Komünist Partisi Merkez Komitesi, fabrikadaki parti komitesi ve temel örgüt birimlerinin, lider kadrolar, mühendisler ve teknisyenlere ekonomi öğretme ve ekonomik sorunlar üzerinde konferanslar ve tartışmalar düzenleme işiyle daha somut bir biçimde uğraşmaya başladıklarını görmüştür. Ekonomik czmlemeler için kurulan fabrika ve atölye büroları, ekonomi kurulları, gerekleştiriciler, ye-

nilikçiler ve emekçi halkın geniş kesimleri hep birlikte tutumluluk göstermeye ve tüm malzeme ve emek kaynaklarını en ekonomik biçimde kullanmaya yöneltilmiştir. Örgütlenme çalışmalarının ve siyasal çalışmaların düzeyinin yükseltilmesi, fabrikanın, fabrikanın temel teknik ve ekonomik göstergelerinin yükselmesini sağlamıştır.

Ner var ki aynı zamanda bu kuruluşun daha da iyi çalışabileceği, parti komitesi ve atölye parti örgütlerinin, yararlanılmayan kaynakların kullanılmaya başlaması, defolu ürünlerin, üretici olmayan harcamaların, artık malzeme ve yedek parçaların azaltılması için alınabilecek tüm önlemleri almadıkları da belirtilmiştir.

Ukrayna Komünist Partisi Merkez Komitesi Zhdanov Kent Komitesini, kentin en büyük kuruluşundaki parti örgütüne yeterince yardımcı olmamasından dolayı ağır biçimde suçlamıştır. Merkez Komitesi'nin kararında, parti örgütünün yönetimi ve tüm kuruluşun çalışmalarını düzeltmek için somut öneriler getirilmiştir; bu kararda aynı zamanda eksikliklerin nasıl giderileceği ve kararın uygulanması üzerinde kurulacak denetim de gösterilmiştir.

Yerine getirilen görevlerin, belli bir biçimde doğrulanması, kararların geliştirilmesini öngörür; bu kararlar, kendilerini uygulayacak olanlar tarafından anlaşılabilmesi, kesinlik ve açıklık taşımalı, yapılacak işin süresini ve kimin yapacağını tam olarak belirtmelidirler. Bundan başka, kararların uygulanıp uygulanmaması üzerinde pratik, sistemli bir denetim kurulmalı, gerektiği zaman ve gereken durumlarda, ivedi ve nitelikli yardım sağlanabilmelidir. Yoksa, en iyi karar bile, yalnızca kağıt üzerinde kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Bu doğrulama işlemlerini yerine getirebilmek, olumlu deneyleri ortaya çıkarmak, yeni ve ileriye dönük her türlü filizlenmeyi çok erken bir aşamada farkederek bunları her bakımdan beslemek demektir.

Lenin, buna büyük bir dikkatle eğilmiştir. 1922’de, N. Osinsky’ye yazdığı bir mektupta şunu salık vermiştir: «Yerel deneyimleri, ayrıntıları, küçük şeyleri, uygulamayı, ciddi deneyimleri, yaşamın daha derinlerine inerek —uyezd’i, volost’u ve köyü— incelerken daha çok, daha çok somutluğa gereksinmemiz vardır, yoksulluk ve yıkım cehennemine karşın başarının nede, nerede, kimin tarafından ve neden (hangi yollarla), gerçek gelişmeye küçük ölçüde de olsa ulaşmanın nasıl başarıldığının incelenmesi, yanlışların ve yetersizliklerin ortaya çıkarılmasında gözüpeklik göstermek, herhangi bir biçimde olağanüstü olan her yerel işçiyi tüm gücümüzle herkese tanıtmak ve ilan etmek, onu bir örnek kılmak.»¹ Lenin, bu türden çalışmalar ne ölçüde artarsa, uygulamada o ölçüde derine inebilir, kurma işimizi o denli başarılı sürdürebiliriz, demiştir.

En iyi doğrulama biçimi, kuşkusuz, işyerinde durumun nasıl olduğunu doğrudan doğruya görmek ve o işi yürütmekle doğrudan görevlendirilenlerle ilişki kiye girişmektir. Parti görevlisi için, ne başvurma belgeleri, ne iş raporları, ne telefon konuşmaları, aslında hiçbirşey, doğrudan gözlemin, sıradan işçiler ve komünistlerle toplantı yapmanın yerine geçemez.

Ekonomik yaşamın ve yönetimin tüm alanlarında denetimi yoğunlaştırmanın, partinin direktiflerinin gerçekten uygulandığını doğrulamanın etkili araçları halkın denetim organlarıdır; bu organlar, kitlelerin

1) V.I. Lenin, Toplu Eserler, cilt 36, s. 578-79.

gittikçe artan bir kesiminin, devlet işlerine, devlet disiplini ve sosyalist yasaların güçlendirilmesine yöneltilmesine olanak sağlamaktadır.

Doğrulama işinin geliştirilmesinde önemli bir rolü de sanayi ve ticaret kuruluşlarındaki parti temel örgüt birimlerinin komisyonları, yönetim işi üzerinde denetim uygulayarak oynarlar. Bu komisyonların yardımıyla parti örgütleri, üretim görevlerinin, hükümet buyruklarının yerine getirilmesini, yeni teknolojinin benimsenmesini, ürünlerin niteliklerinin doğru olarak yerine getirilmesini denetler; bunlar aynı zamanda her türlü dar görüş ve ayrı tutum belirtisine karşı mücadeleyi yürütür ve devletin çıkarlarını savunurlar.

Bir örnek olarak Moskova Bölgesi'nde Podolsk kentindeki parti örgütlerinde çalışan komisyonları ele alalım. Bu türden yüzü aşkın komisyon vardır. Bunların arasında, üretim süreçlerine yeni tekniklerin, makinalaşmanın ve otomasyonun uygulanmasını denetleyen on komisyon bulunmaktadır; oniki komisyon teknolojik süreçleri ve ulaşım araçlarının akılcı kullanımını denetlemektedir; altı komisyon inşaat çalışmalarının niteliğini denetlemektedir; ekonomi ve tutumluluk önlemlerini gerçekleştirmek için de ondört komisyon bulunmaktadır. Parti örgütleri bu komisyonlara, girişim gücü olan ve üretimi yakından tanıyan 800 kadar komünisti seçmiştir.

Yirmiüçüncü Kongre, parti komitelerinin dikkatini, liderlik üslup ve yöntemlerini ve lider parti çalışanlarının örgütleyicilik ustalığını geliştirmek gerektiğine dikkati çekmiştir. Parti görevlileri siyasal önderlik sanatını çok iyi öğrenmeli ve parti kuruluşunun kuram ve uygulamasını düzenli olarak incelemelidirler. Parti çalışması, isteğe bağlı, rasgele bir çalışma değil, bir meslektir; bundan da öte büyük bir sanattır.

Son yıllarda pek çok yeni yoldaş lider, parti mevkilerine terfi ettirilmiştir. Bunların hepsi mühendis, tarımbilimci ve ekonomici olarak özel uzmanlık eğitimi görmüşlerdir; bununla birlikte bunların çoğu, parti kuruluşu alanında, örgütlenme sanatı alanında daha çok bilgiye gereksinme duymaktadırlar. Çoğu zaman, bir sorunu ele alırken, güçlüklerle karşılaşır ve sürekli yardım isterler. İşte bu nedenle parti görevlilerinin sistemli bir biçimde eğitilmesi bugün olağanüstü boyutlarda bir önem kazanmıştır.

Moskova kent parti örgütü, bu alanda büyük ölçüde deneyim biriktirmiştir. Kent komitesi bürosu bu sorunu 1966 Eylül'ünde tartışmış ve parti eylemcilerinin ideolojik, kuramsal eğitimi ve pratik nitelikleri konusunda alınması gereken önlemlerle ilgili bir karar almıştır. Kent ve bölge parti okullarından ve kuramsal seminerlerden oluşan geniş bir ağ kurulmuştur. Bölge komiteleri sekreterleri için sürekli bir seminer oluşturulmuştur. Bu sekreterler, çalışma süresi içinde ayda bir gün öğretim görmektedirler. Bu seminerlerde marksist-leninist kuramın güncel sorunları, uluslararası komünizm hareketi, partinin kuruluşu, sanayi üretiminin ekonomisi ve örgütlenmesi üzerine konferanslar verilmektedir; deneyim alış-ve-rişi de yapılmaktadır. Yirmiüçüncü kongreden bu yana seminerlerde bölge parti komitelerinin parti liderliği üslup ve yöntemlerini iyileştirmek, temel örgüt birimlerinin mücadele kapasitesini artırmak ve ideolojik çalışmayı geliştirmekle ilgili sorunlar tartışılmıştır. Aynı biçimde, bölüm başkanları ve bölge parti komitelerinin eğitmenleri için de seminerler düzenlenmiştir.

Parti işçilerinin ideolojik ve kuramsal düzeyini ve mesleksel niteliklerini yükseltmede önemli bir rol

de marksizm-leninizm akşam üniversitesi ve onun bölümleri tarafından oynanmaktadır. Üniversite, parti kuruluşuyla ilgili iki-yıllık dersler veren bir kent ve dokuz bölge fakültesinden oluşur; bu fakültelerde üç bini aşkın temel örgüt biriminin sekreter, yardımcı sekreter, parti bürosu ve komitesi üyesi öğrenim görmektedir.

Bu fakültelerin öğretim planları 288 saatlik öğrenim sağlar ve şunları kapsar: SBKP'nin tarihi - 150 saat; partinin kuruluşu - 70 saat; bilimsel komünizmin temelleri - 30 saat; ekonomi sorunları ve üretimin örgütlenmesi - 38 saat. Bu konuların herbiri üstüne konferanslar verilir, özel konularda seminerler ve uygulamalı dersler yapılır, müzelere ve sergilere geziler ve kentin önde gelen kuruluşlarına ziyaretler düzenlenir. Yüksek öğretim kurumlarından gelen nitelikli öğretmenler, bilimsel araştırma kurumlarından gelen bilim adamları, uzmanlar ve kent parti komitesinden gelen sorumlu görevliler tarafından da konferanslar ve raporlar verilir.

Bölge parti okullarının çok iyi bir çalışma tarihi vardır. Temel örgüt birimlerinden ve atölye parti örgütlerinden gelen üç bin sekreter, iki bin yardımcı sekreter ve parti grubu örgütçüsü bu okullarda öğrenim görmekte ve parti çalışmalarıyla ilgili deney alışverişinde bulunmaktadır. Bunlar burada partinin kuruluşu, sanayi üretiminin ekonomisi ve örgütlenmesi sorunlarını incelemektedirler.

Bundan başka, Moskova'da tüm bölge komitelerinde, parti örgütleri sekreterleri için sürekli seminerler düzenlenmiştir. Şimdi sanayi kuruluşlarının, inşaat örgütlerinin, bilimsel araştırma kurumlarının, devlet dairelerinin, enstitülerin, okulların, ticaret kuruluşlarının, kültür ve sağlık kurumlarının parti ör-

gütleri sekreterlerine verilecek seminerler için ayrı ayrı planlar yapılmıştır.

Kuruluşların kendi bünyelerinde de pek çok seminer yapılmaktadır. Bu seminerlere katılanlar, emeğin örgütlenmesi, yeni tekniklerin ve ileri teknolojinin getirilmesi, planlama ve üretim-muhasebesi temeline dayanan atölyelerin çalışması gibi konularda bilgiler edinmektedirler. Örneğin, yeni planlama yöntemine ve üretimin ekonomik bakımdan hızlandırılmasına geçen Birinci Devlet Saat Fabrikası'nda bazı makina yapan kuruluşların parti örgütü sekreterleri, planlamanın örgütlenmesiyle atölye ve bölümlerde üretim-muhasebesinin sonuçlarını inceleyip öğrenmişlerdir. Kalibr Fabrikası'nda emeğin bilimsel olarak örgütlenmesi için gerekli planların yürürlüğe konma çalışmalarını incelemişlerdir. Dokuma sanayiindeki parti örgütü sekreterleri Trekhgornaya Manufaktura Fabrikası'nda sosyalist yarışmacılığın ve kitleler arasında siyasal çalışmanın örgütlenmesini izlemişlerdir.

Parti kuruluşu sorunlarıyla ilgili kuramsal toplantılar çok yaygınlaşmıştır. Bölgelerin çoğunda bu toplantılarda şu tür konularla uğraşılmıştır: «Yirmi-üçüncü SBKP Kongresi'nde komünizmin kuruluşunda partinin önderlik rolünün artması», «SBKP Parti Tüzüğü ve yüce parti üyeliği adı», «Kadroların seçim ve eğitiminde Leninci ilkeler». Bu toplantılara yedi bini aşkın komünist katılmıştır, bunlar, kent ve bölge komitelerinin üyeleri, parti örgütlerindeki işçiler, sekreterler, yardımcı sekreterler, parti örgütleri ve bürolarının üyeleri, parti grup örgütleyicileri, konferansçı ve propagandacılarıdır. Bu toplantılarda yüzü aşkın rapor sunulmuş, tartışmalara da beş yüzü aşkın kişi katılmıştır.

Parti işçilerinin sistemli bir biçimde incelenmesi,

onların parti-içi çalışmalarını geliştirmelerine yardım eder. Son zamanlarda pek çok parti komitesinin ve başkent temel örgüt birimlerinin çalışmalarının daha somut ve verimli olmasının, kolektif kuruluşların rol ve öneminin artmasının nedeni budur. Yirmiüçüncü kongreden bu yana, pek çok bölge komitesi, birleşik oturumlarında kadroların seçimi, yerleştirilmesi ve eğitimi, komünistlerin parti tüzüğünü gözetmeleri, kitleşel siyasal çalışmaların ve emekçi halkın komünist eğitiminin yoğunlaştırılmasıyla ilgili sorunları tartışmıştır. Parti örgütlerinin çoğunda eleştiri ve özeleştirinin düzeyi yükselmiş, komünistler, işlerindeki ve kişisel davranışlarındaki yanlışlar ve hatalar açısından yoldaşlarına karşı daha sert ve titiz olmuşlardır.

Kadrolarla çalışma, çok-yönlü bir çalışmadır. Düşünceli bir yaklaşım gerektirir; bu çalışmanın sistemli ve amaçlı bir biçimde yürütülmesi gerekir. Kadrolarla çalışmanın geliştirilmesi, partinin saptadığı görevlerin başarılı bir biçimde çözüme götürülmesini güvence altına almayı sağlayacaktır.

KİTLE BAĞLARI

*Kitle örgütleri
İnsanları etkilemenin yol ve araçları
Politik yönlendirme
Partiden bağımsız örgütlerde Parti grupları
Emekçi Temsilcileri Sovyeti
Komünizm okulu
Partinin yedek gücü
Lenin'in öğütlerine duyulan gereksinim.*

Sovyet toplumunun öncü ve yönlendirici gücü olan SBKP, yirmiüçüncü kongrenin çizdiği komünist kuruluş planlarının gerçekleşmesi için halk önünde büyük sorumluluk taşımaktadır. Bütün çalışmanın doğru ve bilimsel bir önderlikle ele alınması gerekmektedir. Ve bu, bütün parti örgütlerini ve bütün komünistleri örgütsel çalışmalarını sürekli daha iyiye götürmek, halkla bağları güçlendirip yaygınlaştırmakla görevlendirmektedir.

Halkla sürekli bağları, partinin gücünün ve yenilmezliğinin en önemli kaynağıdır. Lenin şöyle demişti: Bütün yaptıklarımız dünyanın en yetkin gücüne, işçi ve köylülerin gücüne bel bağladığımızı gösteriyor. Lenin'in, halkın yaratıcı gücüne derin bir inancı vardı. Partinin, ancak emekçi halkla sıkı sıkıya bağlı olmakla ve onunla aynı düşünce ve duygularla harekete geçmekle yenilmez olacağını belirtmişti. Lenin parti üyelerini halkın yaratıcı emeğinin kaynağına gitmekle görevlendirmişti.

Her zaman kitlelerle beraber olmak, onlarla bağları güçlendirmek, bu parti yaşamının yıkılmaz leninist ilkesidir. Parti, komünistlerin bu ilkeye sadakatla

uymasını ister. Parti yaşam ve çalışmasının en temel yasası, insanlara hizmet etmek, emekçilerin maddi ve manevi gereksinimlerini karşılamak, onların komünist bilincini ve politik etkinliğini yükseltmek kaygısını gütmektir. Bir komünistin ayırdedici bir özelliği halkın kolektif bilincine derin bir saygı duyması, milyonlarca emekçinin ortak deneyimine bağlanması olmalıdır. Lenin «Yüzbinlerin pratik deneyiminden yararlanmasını bilmeyen bir komünistin, iyi bir komünist olmadığını» vurgulamıştı.

Halkla güçlü bağlar, partinin, halkın gereksinimlerini daha iyi anlamasını sağlar. Lenin, partinin yenilmezliğinin emekçilerle sıkı bağlar kurmasında yatıldığını vurgulayarak, bunun ne anlama geldiğinin kesin bir tanımını yapmıştı:

«Kitlelerin **tam ortasında** yaşamak

Onların **ruh halini** bilmek

Herşeyi bilmek

Kitleleri anlamak

Onlara yaklaşabilmek

Mutlak güvenlerini kazanmak.

Önderleri, önderlik ettikleri kitlelerden, öncüyü emek ordusundan tecrit etmemek.»¹

Bu, halkın içinde yaşamak, ruh hallerini bilmek ve onları anlamak demektir. İnsanlarla çalışabilmek, güvenlerini kazanabilmek ve dahası halktan öğrenmek, halkın erdemlerini özümsemek demektir. Bütün halkın düşüncelerini, önerilerini, görüşlerini bilmek, bunlar parti politikasının en önemli ilkelerindendir: bunları sadece genel olarak, sadece resmi toplantılarda, ya da resmi gezilerde değil, günlük yaşamla-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, 5. basım, cilt 44, s. 497, (Rusça).

riyla bilmek, her yerde ve her zaman emekçilerden öğrenmek, onların seslerini dikkatle dinlemek, insanları ikna etme yeteneğine sahip olmak. Komünistler kitleleri emirlerle değil, enerjileri ve ideolojik etkinlikleri, ikna yetenekleri ve örgütlenmeleri ile harekete geçirebilirler.

Bizzat Lenin; emekçi kitlelerle kopmaz bağlar kurmuş bir halk önderine en iyi örnektir. Ülkenin dört bir tarafından gelen çok sayıda —işçi, köylü ve asker temsilcilerine— karşı nasıl dikkatli olduğu, bilim adamlarının, yazarların, sanat ve kültür adamlarının eserleriyle nasıl derinden ilgilendiği, halkın yaşamını, şahsen incelemek için işletmeleri ve köyleri nasıl sık sık ziyaret ettiği iyi bilinir.

Bu olguları gözönüne alarak yirmiüçüncü kongre, parti yaşamının zorunlu ölçütleri arasına, MK Politbürosu üye ve aday üyelerinin, MK sekreterlerinin, MK üyelerinin ve hükümetin —ve bütün öncü komünistlerin— güncel ekonomik, kültürel iç ve dış sorunlar üzerine, **komünistlere ve emekçilere düzenli raporlar** sunmasına ilişkin ilkeyi sokmuştur.

Kongreden bu yana, bu ilke halkın yaşamına iyice sokulmuştur. Şimdi, pek çok örgütte, politik konularda düzenli olarak konuşmalar yapmak ve emekçilerle bilgi alışverişinde bulunup, sorunları tartışmak, parti komitelerinin öncü görevleri ve üyeleri için bir kural haline gelmiştir.

Örneğin, SBKP'nin dış politikasının ve SSCB'nin uluslararası komünist hareketin birliğini sağlama çabalarının tartışıldığı MK 1966 Aralık Birleşik Oturumu'ndan sonra, ülkedeki bütün büyük parti örgütlerinde, MK Politbürosu üye ve aday üyelerince ve MK sekreter ve üyelerince konuşmalar yapılmıştı. İşletmelere, kolektif ve devlet çiftliklerine, eğitim kurum-

larına ve askeri birimlere gidilmiş, emekçilerle ve bölgelerin ve Cumhuriyetlerin öncü yöneticileriyle tartışmalar yapılmıştı.

Şimdi partinin önde gelen görevlerinden biri de emekçi halkın değişik kesimleriyle bağları güçlendirmek, onların politik ve emek etkinliklerinin kesintisiz artmasının koşullarını yaratmaktır. Halkla sürekli temas halinde olmak, halka güvenmek ve deneyimlerini genelleştirmek- bütün bunlar, gerçekten bilimsel, somut ve toplumsal ilerlemenin etkin önderliğinin doğru politikalarının temelleridir.

Parti ve halk arasındaki bağları yaygınlaştırıp derinleştirmeden, komünist kuruluşun yeni görevlerinin gereklerini yapmak olanaksızdır.

Parti ve Merkez Komitesi Parti önderliğini daha da yetkinleştirmek için sebatlı ve ısrarlı bir çaba göstermektedir. Bu kolay bir iş değildir. Bütün parti örgütlerinin aktif katılımıyla, pek çok titiz çalışmanın yürütülmesi, yeni toplumun yaratılmasının ana sorunlarının çözümleri ve çok sayıda insanın bilgi ve deneyiminin birleştirilmesi için kitleleri örgütleyip onlara önderlik etmek için zorunludur.

Parti kitlelerle bağlarını hangi yollarla, hangi kanallardan kurar?

En önemlileri emekçilerin kitle örgütleri -Sovyetler, sendikalar, Komsomol, kooperatifler ve diğer sosyal örgütlerdir. Kitle iletişim araçları- basın, radyo, televizyon, edebiyat ve sanat da bundan daha az etkin değildir. Lenin'in kelimeleriyle kitle örgütleri «Komünist Parti ile kitleler arasındaki iletişim kayışlarıdır.»¹

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 192.

Marksizm leninizmin klasikleri, bu örgütlerde çalışmayı ve onları partinin yanına kazanmayı bir komünistin birincil görevleri arasında sayar.

Komünist kuruluşta kitle örgütlerinin önemi ve işlevi sürekli artmaktadır. Ve bu, olması gerektiği gibi, kitlelerin politik bilincinin ve etkinliğinin artması ve demokrasinin filizlenmesi yüzündendir. Ancak ülkenin ekonomik ve kültürel kalkınmasına, kitle örgütlerinin daha büyük çapta katılımı, bu örgütlerde partinin öncülüğünün artırılmasını ve çalışmalarının daha iyi eşgüdümünü gerektirmektedir. SBKP Tüzüğü, parti örgütlerinden emekçilerin kitle örgütlerine öncülük etmelerini ve girişim güçlerini geliştirmelelerini istemektedir.

Bu bağlamda, Lenin'in söylediği gibi, kitle örgütlerinde, parti önderliğinin ilke ve yöntemleri sorunu, bir anlamda, kitlelere yaklaşma, kitleleri kazanma, kitle bağları kurma sorunu olduğu için özel bir önem taşır.

Parti, emekçilerin kitle örgütlerinin öncüsü ve öğretmenidir. Doğru politik çizgiyi özenle seçer, bütün toplumsal kuruluşların pratik çalışmalarının görev ve yönlerini tanımlar, çalışmalarını eşgüdümle ve onları, önderler vererek sağlamlaştırır. Kitle örgütlerinin ve iktidar aygıtlarının çalışmalarını yönlendirme yeteneğine sadece, bütün halkın kolektif bilincini ve bütün halkın çıkarlarını dile getiren, parti sahipti.

Partinin temel önderlik yöntemleri inandırma, eğitim, ideolojik etki ve her yolla kitlelerin örgütlerinin girişim güçlerinin geliştirilmesidir. Bu yöntemler parti çalışmasının leninist ilkelerinin özünü içerir. Bu ilkeleri izleyerek, parti örgütleri onları kendisi gibi davranmaya zorlamadan ya da gereksiz denetim altına

almaya çalışmadan, emekçilerin kitle örgütleriyle sürekli ilgilenir, onlara yardım eder, öğüt ve tavsiyeler sunar.

Parti, parti ve devlet önderliğini doğru bir biçimde birleştirmeye ve parti, devlet ve toplumsal kuruluşlar arasında açık seçik bir **işlev farklılığını belirlemeye** çalışır. 1922'de, Lenin MK birleşik oturumuna seslenerek şöyle demişti: «Partinin (ve Merkez Komitesinin) işlevlerini Sovyet Hükümetinin işlevlerinden daha açık seçik ayırdetmek, partiye, şimdiki gibi çok sık, düzensiz ve çoğu kez ufak tefek müdahaleler olmaksızın bütün devlet organlarına genel öncülük etmeyi bırakarak, Sovyet yöneticilerinin ve Sovyet Hükümet kuruluşlarının sorumluluk ve bağımsızlığını artırmak gereklidir.»¹

Bu Leninist öneri partinin onbirinci kongresinin bir kararında biçimlendi. Bu kararda, bir yandan Sovyet devletinin bütün politikasının genel öncülük ve yönlendirilmesini elinde tutarken, partinin, kendi çalışmasıyla Sovyet organlarının çalışması arasına, ve kendi aygıtı ile Sovyetler aygıtı arasına çok daha açık ve belirgin bir sınır çekme gerekliliği dile getiriliyordu.

Bu ne gibi yararlar sağladı? İlk olarak Sovyet organlarının ekonomik niteliği üzerine daha sağlıklı tartışmalar ve çözümler sağladı, ve Sovyet yöneticilerinin çalışmalarındaki sorumluluğu yükseltti. İkinci olarak, partinin, kendi temel parti çalışması üzerinde, yani, devlet organlarının ve kitle örgütlerinin genel öncülüğü ve halk arasında politik ve örgütsel çalışma üzerinde yoğunlaşmasına olanak verdi.

Yaşamın gösterdiği gibi, parti ve Sovyetlerin iş-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 253.

levini karıştırmak, her zaman, çalışmanın iki misline çıkmasına yol açmakta, kişisel sorumluluğu yok etmekte, ve son tahlilde hem partinin hem de devletin rolünü zayıflatmaktadır. Parti organları, sorunların çözümüne politik yaklaşımlarını kaybetmekte, kitleler arasındaki ideolojik etkileri azalmakta, ve kadrolarla çalışmaları, verilen görevlerin yerine getirilmesini denetlemedeki etkinlikleri gevşemektedir. İşte bu nedenle, Merkez Komitesi, ekonomik yürütme personeline ortaya konulan öncülüğün yerine parti organlarının rehberliğini koymaya yönelik çabaları, parti ve devlet organlarının işlevlerini karıştırmayı ortadan kaldırmış, tersine, devlet organlarının ve kitle örgütlerinin rol ve sorumluluklarını yükseltmiştir.

Parti, kitle örgütlerinde çizgisini ve etkisini o örgütlerin içinde çalışan komünistlerce yayar. Daha önce söylendiği gibi partiden bağımsız örgütlerde parti grupları vardır. Bu kitle örgütlerini etkilemek için kurulmuş örgütsel bir araçtır. Bu tür gruplar, kitle örgütlerinin seçilmiş organlarında, eğer üçten fazla parti üyesi varsa, buralarda kurulduğu gibi, Sovyetlerin, sendikaların, kooperatiflerin ve emekçilerin diğer kitle örgütlerinin kongre konferans ve toplantılarında da oluşturulur.

Devlet ve kitle örgütleri sistemiyle öncü rolünü gerçekleştiren parti, güçlerini birleştirir ve kendine özgü örgütsel, ideolojik ve eğitsel çalışma yöntemleri kullanarak, bütün güçlerini tek bir amaca yöneltir. Çalışmalarında, en üst düzeyde etkinlik sağlamak amacıyla, parti Sovyetlerin ve ekonomik organların girişim gücünü her yolla geliştirir. Ekim Devriminin 50. yıldönümünde SBKP MK tarafından parti örgütlerinin kitle örgütlerine öncülük etme görevleri işte böyle tanımlanmıştı.

Yirmiüçüncü Kongre, Emekçi Temsilcileri Sovyetlerinin rollerinin artırılmasına özel bir önem verdi. Bunlar, devlet iktidarının seçilmiş organlarıdır ve SSCB'nin politik temelini oluştururlar. Bu nedenle ekonomik ve kültürel gelişme görevlerini yerine getirme haklarından tam olarak yararlanmalıdırlar. Finansman ve toprak planlama sorunlarını çözümlemede, yerel endüstri işletmelerine yol göstermede ve halk için sosyal ve kültürel hizmet örgütlemekte girişim gücü kullanabilmelidirler.

Sovyetler bütün emekçileri kucaklayan ve onun aracılığıyla ülke yönetimine katıldıkları kitle örgütleridir.

Sovyetlerin ortaya çıkışının ve çalışmalarının, Komünist Parti tarihiyle ayrılmaz bağları vardır. Daha ilk işçi temsilcileri Sovyeti belirir belirmez, Lenin onları görkemli bir geleceğin beklediğini öngörmüştü. Sovyetlerin emekçilerin bizzat kendileri, devrimci enerjileri ve yaratıcı emekleri tarafından yaratıldığını ve bütünüyle kitlelerin çıkarları doğrultusunda işlediğini söylemişti.

Sovyetlerdeki parti grupları ve yerel parti örgütleri, Yirmiüçüncü Kongrenin direktiflerini gerçekleştirmek için, Sovyetlerin işlevini her yolla yükseltmekte ve çalışmalarına daha da geniş emekçi kitlelerini katmalarına yardımcı olmaktadır. 1967'de, 2 milyondan fazla kişinin, yerel emekçi temsilcileri Sovyetlerine seçildiklerini söylemek bile yeterlidir. Ve bunun yanı sıra, 1,5 milyondan fazla seçilmiş halk temsilcisi, temsilcilerin en yaygın etkinlik biçimi olan, sürekli komisyonlarda aktif bir yer tutmaktadır. Şimdi, 20 milyondan fazla insanı içine katan, çok sayıda öğretmen ve müfettiş grupları, apartman ve sokak komiteleri, ana-baba komiteleri ve diğer organlar gibi

kendi girişim güçleriyle işleyen örgütler, Sovyetlerin etrafında gruplaşmıştır.

Parti örgütleri, Sovyetlerin rolünü, yürütme organlarının, temsilcilerinin ve halkla yüzyüze olan yöneticilerinin sorumluluğunu yükseltmek, çalışmalarını teşvik etmek, çabalarını, yönetim, ekonomik ve kültürel gelişme, emekçilerinin yaşam standartlarını yükseltme, halk eğitimi, halk sağlığı, sosyal güvenlik, ticaret, halk eğlencesi, emekçilerin toplumsal korunmasının sağlanması çalışmalarını yetkinleştirme sorunlarına çözüm bulma doğrultusunda yönlendirmek için her çabayı göstermektedir.

Parti, Sovyetlerin haklarını tam olarak kullanmasını, toplumsal yaşamın her alanında etkilerini daha aktif olarak uygulamalarını, her yerde tamamiyle yetkinleşmiş iktidar aygıtları gibi davranmalarını gözetmeye devam edecektir. Yerel ve ulusal çıkarları birleştiren Sovyetler, ilçe, il, bölge ya da özerk topraklarında gelişme sorunlarını çözmekte, doğal zenginliğin ve emek kaynaklarının en kullanışlı ve en doğru kullanımıyla ilgilenmekte ve halka karşı, sosyalist yasa ve kuralların gözetilmesinde politik ve ahlaki bir sorumluluk taşımaktadır.

Parti organları, Sovyetlerin ana yönelimini ve görevlerini tanımlar, Sovyet aygıtının yöneticilerini eğitir, etkinliklerini denetler, Sovyetlerdeki parti gruplarının çalışmasına öncülük eder ve Sovyetlerin çalışma biçim ve yöntemlerinin yetkinleşmesini sağlar. Kısaca Lenin'in söylediği gibi parti önderliği, bir yandan orkestranın kesin eşgüdümünü sağlayan, ama tek tek her müzisyenin aletini çalmaya kalkışmayan bir orkestra şefinin yaptığını yapmalıdır.

Doğaldır ki, parti ve Sovyet organlarının işlevlerini karıştırmaya, Sovyetlerin yönetim işlerine karış-

maya izin verilemez. Yirmiüçüncü Kongrenin gösterdiği gibi, parti organları önemsiz tavsiyelerin ve kendilerini Sovyet organları yerine koymanın tamamiyle üstesinden gelmelidir.

«Parti organlarıyla Sovyetler gibi devlet organlarını birbirine karıştırmaya hiçbir zaman izin verilmemelidir... Parti, kararlarını **Sovyet Anayasası çerçevesi içinde** Sovyetler aracılığıyla yaymalıdır. Parti Sovyetlerin eylemine öncülük etmeye çabalamaktadır, onların yerine geçmeye değil.»¹

Parti örgütleri doğru parti yöntemlerini kullanıp, **Sovyet İktidarı organlarında etkilerini** artırarak Sovyetlerin çalışmalarının sürekli daha yetkinleşmesini sağlamak yükümlülüğü altındadırlar. Doğal olarak parti örgütlerinin dikkatleri, onların büyük sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmak üzere, temsilciliklerin çalışmalarına yönelmek zorundadır. Bu amaç gözden kaçırılmadan, temsilcilerin raporları parti, sendika ve genel emekçi toplantılarında dile getirilebilir, tavsiye, eylem ve otoritelerini sağlamlaştırmak aracılığıyla onlar desteklenebilir. Komünistler aynı zamanda, temsilcilerin öneri ve sorularının da yanıtızsız kalmamasını sağlamalıdır.

Devlet yönetimine halkın büyük ölçüde katılımı, Sovyet demokrasisinin daha da gelişmesi, emekçilerin politik etkinliklerinin büyümesi, bütün bunlar partinin en çok ilgilendiği noktalardır.

Komünist kuruluştaki çok büyük bir rolü de Sovyet **sendikaları** oynar. Lenin, sendikaların okul olma niteliğini taşıdığını söylerken önemlerini kısa, ama

1) Kongrelerin, Konferansların ve Merkez Komitesi Birleşik Oturumlarının Önerge ve Kararlarında SBKP, Birinci Bölüm, Moskova, 1954, s. 466, (Rusça).

açık ve derin olarak tanımlamıştı. Sendikalar, «içlerine çekip eğitmek için biçimlendirilmiş örgütler, bir anlamda, yönetim okulları, ekonominin yönetimi okulları, komünizm okullarıdır.»

Sovyet sendikalarının gücü, çalışmalarına her zaman parti politikasının öncülük etmesinde yatar. Bir komünizm okulu ve halkın militan bir örgütçüsü olarak önemleri şimdi daha da artmaktadır.

Sendikalar ekonomik reformların yaşama sokulmasıyla yaratılan yeni koşullarda, planların yaşama sokulması, üretimin yetkinleşmesi ve teknik ilerleme için, sosyalist yarışmanın ve komünist emek hareketinin yeni biçimleri için, emeğin örgütlülüğünü ve karşılığında aldığı parayı artırmak için ve işçilerine niteliklerini yükseltmek için sorumluluklarını artırmışlardır.

Lenin, ne denli heyecan verici perspektifler çizilirse çizilsin, ne denli ekonomik gelişmenin en yüksek göstergeleri hedef olarak seçilirse seçilsin, eğer emekçiler, bu plan ve perspektiflerin yaşama geçmesine gereksinim duymuyorlarsa, ve bu nedenle onları yaşama geçirmek için sebatlı ve bilinçli bir çaba göstermiyorlarsa, en iyi planların bile sadece kağıt üzerinde kalacağına ve hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğine işaret etmişti. Bu nedenle; Yirmiüçüncü Kongrenin belirttiği gibi, sendikaların görevleri arasında sosyalist yarışmanın daha da geliştirilmesi, emekçiler arasındaki eğitsel çalışmaların artırılması, emeğin örgütlenmesi ve işçilerin yaşam şartlarıyla daha çok ilgilenilmesi yer almaktadır.

Eğitsel çalışmanın ve sosyalist yarışmanın sonsuz gücünün en ikna edici kanıtı, Büyük Ekim Devriminin 50. yıldönümü hazırlıklarının yarattığı, yaratıcı girişim gücü ve heyecanın kitlesel kabarışdır.

Sendikaların haklarının genişletildiği ve, kitle eğitimi, ulusal ekonominin ve toplumsal işlerin yönetimi alanlarında önemlerinin arttığı bugün, sendikaların çalışmalarında parti önderliği daha da önem kazanıyor. Partinin sendikalara, geniş haklarından tam yararlanmaları, çalışmalarını yoğunlaştırmaları, ülkenin bütün toplumsal ve politik yaşamında ekonomik ve kültürel gelişmenin her alanında en etkin yeri almaları için yardım etmesi cancalıcı önem taşır.

Sendika organlarına seçilmiş Komünistler, kendilerini büyük bir güvene layık görülmüş saymalı ve bu güveni çalışmalarıyla haklı çıkarmalıdır. Lenin Sendika yöneticilerinin, işçilerin içinde yaşamaları, onların yaşamlarını bütün ayrıntılarıyla incelemeleri, ve her sorunda, ve her zaman kitlelerin ruh hallerini, gerçek özelemlerini, gereksinimlerini ve düşüncelerini yanılmadan tartabilme yeteneğine sahip olmaları gerekmektedir. Yanlış bir idealleştirmeye neden olmaksızın, sınıf bilinçlerinin derecesini, geçmişin kalıntılarından ve çeşitli etkilerinden ne derece etkilendiklerini tanımlama yeteneğine sahip olmaları, yoldaşlık ve gereksinimlerine ilgi aracılığıyla, kitlelerin sınırsız güvenini kazanabilmeleri gerekmektedir.»¹ dedi.

Yirmiüçüncü Kongre, aynı zamanda bütün parti örgütlerini, **Komsomol üyelerinin ve bütün Sovyet gençliğinin** komünist eğitime özel önem göstermekle yükümlendirmiştir.

Genç kuşağın eğitimi, partinin, devletin ve bütün sosyalist toplumun çok önemli bir görevidir. Parti ve halk, yükselen kuşağa, komünist kuruluştaki büyük bir yaratıcı güç olarak, yeni bir dünyanın devrimci kurucularının tükenmez kaynağı olarak bakmaktadır.

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 192.

Lenin şöyle yazmıştı: «Biz geleceğin partisiyiz ve gelecek gençlere aittir. Biz yeniliklerin partisiyiz ve gençlik her zaman yeniliklerin en istekli izleyicisidir. Biz köhnemişliğe karşı özverili bir mücadele veren bir partiyiz ve gençlik her zaman özverili bir mücadeleyi en önce üstlenir.»¹

Parti gençlerin devrimci harekete ve yeni toplumun kuruluşunun ekonomik ve kültürel çalışmasına katılımına her zaman büyük önem vermiştir. SSCB ulusal ekonomisinin emek gücünün yarısını gençler oluşturur. Milyonlarcası yüksek eğitim kurumlarında ve okullarda okumakta veya laboratuvarlarda, bilimsel araştırmalarda çalışmaktadır.

Komsomol, partinin güvenilir yardımcısı ve yedek gücü, gençliğin doğuşken öncüsü ve bağımsız bir kitle örgütüdür. Şimdi, saflarında 23 milyondan fazla genci barındırmaktadır. Komsomol, toplumun aktif bir yaratıcı gücüdür. Genç komünistlerin eğitiminde, yeni toplumu kurmaya katılması için gençliğin harekete geçirilmesinde, partiye yardım eder. Parti, Komsolun çalışmasına sürekli ve dikkatle öncülük eder.

Yaşam gençlerden yeni ve daha büyük istemlerde bulundukça Komsolun çalışmasını ve yaratıcı girişkenliğini yoğunlaştırma görevi de büyümektedir. Komsomol, genç kuşakların komünizm ideallerine bağlılık, komünist düşüncelerin zaferi için savaşıma hazırlık, sosyalist Anavatanın savunmasında özveri ve sınıf kardeşleriyle dayanışma ruhu ile yetişmesinden sorumludur.

Gençler Komsomola genellikle karakterlerinin, inançlarının ve yaşam boyu sürecektir. İdeallerinin biçimlendiği bir yaşta katılmaktadır. Bu nedenle ta baş-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 33, s. 192.

tan, onlara, doğru komünist eğitimi vermek, ideolojik ve ahlaki açıdan onları çelikleştirmek büyük önem taşımaktadır. Komsomol bunu yapmaktadır.

Ancak, hâlâ, işlevlerini tam olarak anlayamayan ve çalışmalarında ciddi hatalar yapan Komsomol örgütleri bulunmaktadır. Gençlik arasında ideolojik ve eğitsel çalışma yapmıyorlar, onlara toplumdaki yerlerini bulmada yardım etmiyorlar ve emeğe ve toplumsal işe karşı yaratıcı ve dürüst bir tutumu beslemek için pek az şey yapıyorlar.

Komsomolun çalışmasındaki ana amaç, gençliğin komünist eğitimidir. Genç kız ve erkeklerin politik eğitimi ve Komsomolun pratik işleri bunun arkasından gelir. Bu arada, günümüz gençliğinin eski kuşağın geçtiği devrimci mücadelenin sert okulundan ve çelikleştirmesinden geçmediği unutulmamalıdır. Burjuva propagandasının, olgunlaşmamış kişileri etkileme yollarını bulmada güçlük çekmediği de unutulmamalıdır.

İşte bu nedenle partinin ve Komsomolun ideolojik ve politik çalışması gençlerin marksist-leninist bilincini sağlamlaştırmalı, bütün sorunlara sınıfsal yaklaşımlarını sağlamalı, onlara Sovyet halkının kahraman devrimci mücadele geleneği ve özverili çabaları öğretilmelidir. Bu çalışmanın amacı' her genç kadın ve erkeğin toplumsal sorumluluk duygusunu keskinleştirmek, her yerde ve her zaman eski dünyanın ideolojik ve ahlaki görüşlerine karşı komünist ideallerin etkin, uzlaşmaz savaşçısı olarak kalmaları için, komünist idealleri, onların en sarsılmaz inançları yapmak olmalıdır.

Gençliğin komünist ruhla eğltmek, SBKP MK, Komsomol'un Onbeşinci Kongresine yolladığı kutlama mesajında belirtildiği gibi, genç kız ve erkeklerde

marksist-leninist dünya görüşünü, sarsılmaz ideolojik inançları, yaşam olgusuna sınıfsal yaklaşımı ve Komünist Parti davasına bağlılığı beslemek, dünyanın devrimci dönüşümü için sebatlı ve özverili savaşçılar yetiştirmek anlamına gelir.

Gençliği komünist ruhla eğitmek, içlerinde Sovyet yurtseverliği, Sovyetler Birliği halkları arasındaki yıkılmaz kardeşçe dostluğu, sosyalist anavatana sevgi duygularını ve düşman saldırılarına karşı onu elde silah savunmaya hazır olmayı geliştirmek anlamına gelir.

Gençliği komünist ruhla eğitmek genç kız ve erkeklerin içinde, bütün ülkelerin emekçi halklarına karşı kardeşçe dostluk ve dayanışma duygularını ve sömürücülere, burjuva ideolojisi ve ahlağına karşı sınıf kinini geliştirmek ve güçlendirmek anlamına gelir.

Gençliği komünist ruhla eğitmek, genç kız ve erkeklerde, emeğe karşı bilinçli ve doğru bir tutum oluşturmak, mesleklerinden onur duymalarını ve sürekli daha yetkinleşmek çabasında olmalarını, toplumun davasına karşı bir sorumluluk duygusu taşımalarını sağlamak, eğitim çalışmalarını, gençliğe kişisel yaşamlarıyla, halkın yaşamı arasındaki yıkılmaz bağları, kişisel ve toplumsal çıkarların birliğini kavratacak bir biçimde yürütmek demektir.

75 milyonun üzerinde Sovyet yurttaşı yaşamda ilk ve unutulmaz eğitimi Leninist Komsomol saflarında aldı. Komsomol'un görevi Lenin'in konuşmalarında ve parti belgelerinde açıkça tanımlanmıştır. Gençlik içinde çalışma sorunları pek çok SBKP Kongresi'nde tartışılmıştır.

Parti, Leninist Komsomolu güvenilir bir yedek güç olarak yarattı, eğitti ve çelikleştirdi; ve Komsomol,

partinin güvenini haklı çıkarmayı en büyük onur ve en yüce görev olarak kabul eder.

Parti örgütlerinin Komsomola öncülük etmesinin bazı özgün görünüşleri vardır. İkna etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzerine temellendirilmiştir; ve özenli bir dikkat ve incelik gerektirir. Komsomolun her girişimi ve bağımsız eylemi, Komsomol üyelerinin kendi durumlarını ele alabilmeleri ve ortaya çıkan sorunları doğru bir biçimde çözebilmelerini sağlamak üzere her yönden desteklenmeli ve geliştirilmelidir. Çalışmayı daha iyi örgütlemek ve daha yaşlıların deneyimlerinden yararlanmak için Komsomol üyelerinin babaca öğütlere gereksinimi vardır.

Parti görevlileri ile Komsomol eylemcileri ve bütün gençler arasındaki ilişkiler düşünülemez kadar değer taşır. Bölge, il ve ilçe komiteleri sekreterlerinin ve temel örgüt birimlerinin çoğunun politik yaşam, ekonomik kuruluş ve kültürel konularda en önemli sorunlarda gençlere danışması bir rastlantı değildir. Parti organları genç kız ve erkeklerin gereksinimlerine karşı dikkatli ve şüphelerini yanıtlamakta çabuktur ve bütün iyi girişimlerini destekler. Gençliğin komünist eğitiminin sorunları SBKP'nin temel örgüt birimleri toplantılarında, büro ve komite toplantılarında ve bölge komiteleri birleşik oturumlarında düzenli olarak tartışılmaktadır.

Sabırla Komsomol kadrolarını yetiştirmekte, politik ve örgütsel deneyimlerini aktarmakta, ve Komsomoldaki parti çekirdeğini sağlamlaştırmaktadırlar.

Bir ana çocuklarına nasıl özenle bakarsa, parti de —Sovyet anayurdunun umudu ve geleceği— genç kuşağa öyle bakar. Komünizm idealleri için kendini düşünmeden savaşacak bir kuşak yetiştirir. Sovyet yazarı V. Koçekov'un **Gençlik bizimidir** adlı hikaye-

sinde, şu sözler geçmektedir: «Eğer yaşamımız süresince Karakum çölünü sulamayı ve Sibirya nehirlerinin yatağını kuzeyden güney-doğuya çevirmeyi başaramazsak, bu önemli değildir; bunun için hesap vermek zorunda kalmayacağız. Ama eğer gençliği kötü bir biçimde eğitirsek tarih bizi affetmeyecek ve bu yüzden acımasızca cezalandırılacağız.»

Partinin halkla bağları yalnızca emekçilerin kitle örgütleriyle kurulu değildir. Partl, her komünistten kitleler içinde kendi çalışmasını yürütmesini istemektedir. Lenin geçen yüzyılın sonunda, eğer bir ajitatör veya bir propagandist ona sosyalist düşünceleri aktarabilecek bir biçimde yaklaşırsa, yani onun anladığı dili, bildiği basit yaşamdan çıkartılmış olguları kullanırsa, herkesin, hatta politik açıdan geri bir işçinin bile, bu düşünceleri anlıyabileceğini ve özümseyebileceğini söylemişti.

Her komünistin kişisel eğitim çalışmaları sürdürmesi Leninist ilkesi, 23. Kongre kararlarında ve Parti Tüzüğünde dile getirilmiştir: **Partl kararlarını sağlamca ve geri çevrilmez bir biçimde hayata geçirmek, partinin politikasını kitlelere anlatmak, partinin halkla bağlarını güçlendirip geliştirmek her partl üyesinin görevidir.**

Kitleler arasında çalışmadan partinin karşı karşıya bulunduğu görevleri yerine getirmesi olanaksızdır. Sosyalist devrime doğru, Leninist Partinin politikası, bolşeviklerin işçi ve köylüler arasında yaptığı geniş çapta propaganda ve ajitasyon çalışmasına dayanmaktaydı. Sovyet iktidarının zorlu kuruluş döneminde, komünistler-leninistler işçilerin bir gram daha ekmek, maden ve kömür için çabalamalarını sağlamaya yönelik muazzam bir kampanya yürüttüler. Partinin çağırısı birinci 5 yıllık plan ve Büyük

Yurtseverlik savaşı sırasında halkın büyük yiğitlikler yapmasını sağladı, onlara kahramanlık duygusu verdi ve onları davalarının haklılığına derinden inandırdı.

İdeolojik çalışma alanında parti örgütlerinin temel görevi, bütün emekçilere yüksek politik bilinç ruhunu ve emeğe ve toplumsal ekonomiye karşı komünist tavrı öğretmek, burjuva ideoloji ve ahlağının bütün kalıntılarının kökünü kurutmak ve, kişiliğin çok yönlü, uyumlu gelişmesini, gerçek bir manevi kültür zenginliği yaratılmasını sağlamaktır.

Yirmiüçüncü Kongre Partinin yaşamla bağlarının daha da sıkılaştırması, komünist kuruluşun uygulamasıyla bağlarının daha da güçlendirilmesi için partinin ideolojik çalışmasının düzeyinin daha da yükselmesini önermiştir. Amaç 5 yıllık planı ideolojik açıdan hedefine ulaştırmak, toplumun bütün üyelerinde bilimsel bir dünya görüşü ve komünist ahlak geliştirmektir.

Parti bütün örgütlerini, insanları etkilemenin bütün yollarını —sözlü propaganda ve ajitasyon, basın, radyo, televizyon, sanat ve edebiyat —kullanarak günlük ideolojik ve eğitsel çabalarını sürdürmek üzere yönlendirmektedir. Bu çalışma, yeni insanın biçimlenmesine hem dünya görüşü hem ahlaki ölçütleri açısından katkıda bulunmaktadır. Karakterlerin «dövülmesi», aklın ve yüreğin en ince tellerinin keşfedilmesi, yüzlerce yıllık alışkanlık ve önyargıların aşılması, eski adetlerin inatçı direncinin ve burjuva ideolojisinin etkisinin göğüslenmesi gerekmektedir. Yeni insanın eğitimi olmadan yeni toplumun kurulması anlamsızdır.

Halkın bilinci yükseldikçe, emek ve politik etkinlikleri de artmakta, ve yeni toplumun yaratılması

mücadelesi daha büyük başarılar kazanmaktadır. Halkın bilimsel marksist-leninist ideoloji ile silahlandırılmasının, politik bilincinin yükseltilmesinin, içinde emeğe karşı yeni komünist tavrın doğurulmasının, komünist kuruluştaki önemli yer tutmasının nedeni işte budur. Bütün bu çalışma, işiyle, yaşamıyla, gereksinim ve ilgileriyle insana yöneliktir. Ve insan en önde düşünülürse, eğitimin meyvaları olgunlaşır ve doyum sağlar.

Parti örgütleri için, halkla açık ve dürüst olarak konuşmak, gerçeğin ne olduğunu, zorlukları ve eksiklikleri gizlemeden, görmek esastır. Halkın ne düşündüğünü, onları kuşkulandıranın ne olduğunu bilmeli, ve sorularına açık ve doğru yanıtlar vermelidirler. Lenin'in öğrettiği gibi, bütün propaganda ve ajitasyon çalışmalarımızın temize çıkması gereklidir. Yaşama olduğu gibi bakmak olumlu ve olumsuz yanlarının tümünden eksiksiz haberdar bulunmak esastır. Partinin bütün eylemleri, leninist biçimde etkinliği ve işlerliği, ideolojik çalışmaya yardımcı olur. İdeolojik çalışma, insanlara komünist düşünceleri özümsetmeye, inançlarını dönüştürmeğe, ve sonunda onları pratik çalışmaya sokmaya yöneliktir. Düşünülenleri yaşama dönüştürme yeteneğine sahip olmak gerekir.

Lenin «Marx'ın öğütlerini araştırmalıyız» demeyi severdi. Marx'ta temel sorunlara yanıtlar bulmuş, yeni görevlerin çözümlenmesinde onun yöntem ve yaklaşımını ve gerçek yaşamı hesaba katma yeteneğini almıştı.

«Lenin'in öğütlerini araştırmak». Partinin bu geleneği şimdi her komünist için bir yasa olmalıdır. Parti örgütlerinin komünistlerin marksist-leninist eğitimine, komünizme inanç ve ideolojik ilkelere uyma

ve parti militanlığı duygularının geliştirilmesine özel önem vermelerinin nedeni budur.

Toplumun bütün üyelerine, işe ve komünist emek disiplinine karşı komünist tavrın öğretilmesi parti örgütlerinin çalışmasının önemli bir parçasıdır. Bu tamamen olması gerektiği gibidir. Komünizmi kurmak, herşeyden önce, iyi çalışmak, emek üretkenliğini gitgide daha yükseltmek anlamına gelir. İşe karşı komünist tutum, toplumun çıkarları için bilinçle ve istekle çalışmak, çalışmayı kişinin ahlaki bir görevi kabul etmek demektir. Bu tutumun öğretilmesi en iyi bir biçimde, en iyi işçiler olmakla gerçekleştirilir.

Yeni ahlığa sahip yeni insan bir kolektifin içinde yetiştirilir. Bu kolektifin çekirdeğini komünistler oluşturur. Halkın düşüncelerini biçimlendiren, disiplini bozanlara karşı hoşgörüsüz davranan ve sosyalist toplumun ahlaki ölçüt ve ilkelerini yaratan onlardır. İnsanların bilincindeki geçmişin kalıntılarına, ve herşeyden önce dini önyargı, asalaklık, sarhoşluk ve serserilik gibi yüz kızartıcı olgulara karşı mücadeleyi sürdüren onlardır.

Lenin, insanların bilinç ve davranışlarındaki önyargıları aşma mücadelesini aslında bir sınıf mücadelesi kabul eder. Emperyalizmin ideologları, Sovyet halkının kafalarını zehirleme, halka yabancı, köhne düşüncelerini yayma, emekçilerin ve özellikle gençlerin komünizm ideallerine inancını tahrip etme çabalarına milyarlarca dolar harcamaktadır. Bu, parti örgütlerinin emperyalizmin düşman ideolojik entrikalarına karşı uyanık olmalarına ve onları uygun biçimde püskürtmelerine yaşamsal önem kazandırmaktadır.

Politik çalışmanın ana yöntemi **iknadır**. Yalnız sözlerle değil, eylemlerle ikna. Lenin bir komünistin

kişisel bir örnek olmasının, halkın örgütçüsü ve eğitimsi olması gereken bir önderin politik çalışmaya katılmasının büyük gücüne aşağıdaki sözlerle değinmiştir: «Partili olmayan işçiler, uygulamada, yönetimdeki komünist partinin üyelerinin pek çok zorunlulukları ve görevleri olduğunu ve komünistlerin, yeni üyeleri yönetimde olan partinin konumuyla ilintili üstünlüklerden yararlandırmak için değil, gerçek komünist emeğe bir örnek olmaları için partiye kabul ettiğini gördüklerinde, bu subbotnikler (ücretsiz, gönüllü çalışma - Y.N.) kadar hiçbirşey komünist partinin prestijinin ve partili olmayan işçilerin komünistlere saygılarının artmasına neden olmamıştır.»¹

Parti, üyelerini, halktan öğrenmekle, halkın yaptıklarının en iyilerini yaygınlaştırmakla, partili olmayanların eleştirilerini dikkatle dinlemekle yükümlü kılar.

SBKP Merkez Komitesi, önderlerle emekçilerin kişisel temasları gibi çok etkin ideolojik çalışma biçimlerine özel önem vermektedir.

Halkla en iyi bağlar kuran parti önderi, prezidyum toplantılarında diğerlerinden daha sık bulunan değil, halkın gerçek gereksinimlerini diğerlerinden daha iyi ve daha derinden anlayan, yorulmadan, hergün bu gereksinimleri olanaklar dahilinde karşımanın yol ve araçlarını arayan ve halkı ikna etme, heyecanlarını yükseltme, onları komünist kuruluşa aktif ve bilinçli bir biçimde katılmak üzere harekete geçirme yeteneğine sahip olanlardır.

Halkla sağlam bağlar ve halk arasında iyi bir örgütsel ve politik çalışma SBKP'nin yirmiüçüncü

1) V.I. Lenin, Toplu Eserler, cilt 30, s. 202.

kongresince ortaya konulan büyük görevlerin başarıyla sonuçlandırılmasının yolu işte budur.

Lenin tarafından ortaya konmuş ve pratik çalışması sırasında parti tarafından geliştirilmiş, parti yaşamının temel ölçütleri ve önderlik ilkeleri böyledir. SBKP için bunların sonsuz değeri vardır; parti örgütlerinin iç yaşamlarının ve örgütsel ve ideolojik çalışmada kullanılan yöntemlerin temelini oluştururlar. Lenin'in düşünce ve ilkeleri, ve Lenin'in bütün yaşamı ve eserleri, leninist tipte komünist önderlerin yetişmesi için önemli bir okuldur. Parti her zaman, bütün komünistlerin ve bütün yönetici kadroların, leninist parti ve devlet önderliği üzerinde uzmanlaşmasını gözetmiştir. Bu, parti yaşamının leninist ölçütlerinin ve parti ve devlet önderliğinin leninist ilkelerinin mutlak gözetimi anlamına gelir.

Lenin şöyle demişti: «Bir devrimci ve sosyalizm yandaşı ya da genel olarak bir komünist olmak yeterli değildir. Her özel durumda, bütün zinciri yakalamak için bütün gücünüzle kavramanız gereken zincirin özel halkasını bulabilmeniz ve bir sonraki halkaya sağlamca geçişe hazırlanabilmeniz gerekir.»¹

SBKP Programınca ve Yirmiüçüncü Kongre kararlarınca çizilmiş komünist kuruluşun görevlerinin çok büyük önemi vardır. Parti örgütlerinin, saflarını güçlendirmeleri, örgütsel ve ideolojik çalışmalarının biçim ve yöntemlerini yetkinleştirmeleri ve toplumsal yaşamın her yönüne daha büyük ve daha derin etkide bulunmaları istenmektedir.

Yirmiüçüncü Kongre'nin şimdiki 5 yıllık plan için

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 27, s. 274.

komutları, toplumsal üretimde yüksek bir gelişme oranını, halkın yaşam standartlarında özlü bir yükselmeyi ve maddi ve kültürel gereksinimlerinin daha eksiksiz karşılanmasını öngörmektedir. 5 yıl içinde endüstriyel üretim hacminin % 50, tarım üretiminin % 25 artması beklenmektedir. Ulusal ekonomideki ana yatırımlar aşağı yukarı 310 milyar Ruble tutacaktır. 5 yıllık planın en önemli görevleri; bilimsel ve teknik ilerlemeyi hızlandırmak, üretimin verimliliğini artırmak ve ürünlerin kalitesini yükseltmektir.

MK Raporu üzerine Kongre kararlarının altını çizdiği gibi, **5 yıllık planı başarıyla tamamlama mücadelesi, bütün parti örgütlerinin dikkatlerinin odak noktası olmalıdır.** Bu kararlar, halkın yaratıcı gücünün geliştirilip ona öncülük edilmesi ve her komünistin her parti görevlisinin ve bütün emekçilerin, partinin ortaya koyduğu ekonomik gelişme planlarının tamamlanması mücadelesinde, etkinliklerinin yükseltilmesi için çağrıda bulunmaktadır.

Her kentte, her köyde, her işletmede-her yerde, müthiş bir emek heyecanı yaratılmalıdır. Bu herşeyden önce, sosyalist yarışmanın ve komünist emek hareketinin daha da yaygınlaştırılması anlamına gelmektedir.

5 yıllık planın hedeflerine ulaşmasının vazgeçilmez şartı, **ekonominin planlanması ve yönetilmesinde yeni yöntemlere geçiştir.**

MK'nin Mart ve Eylül (1965) birleşik oturumunda saptanan ve Yirmiüçüncü Kongrece benimsenen sosyalist iş yönetimi, planlama ve üretimin ekonomik olarak harekete geçirilmesi ilkelerinin ısrarla hayata geçirilmesini güvence altına almanın büyük önemi vardır.

Parti tarafından çerçevesi çizilen ekonomik ku-

ruluş ve kültürel gelişme planlarının başarıyla yaşama geçmesi için örgütsel ve ideolojik çalışmaların düzeyinin daha da yükseltilmesi ve bütün parti üyelerinin her yoldan, öncü rollerini gerçekleştirmek üzere harekete geçirilmesi esastır.

Parti, parti yapısının sorunlarının çözümüne özel yaklaşımdan doğan yanlışları geride bıraktı. Kolektif önderlik ilkesi merkezi ve yerel düzeylerde tamamiyle gerçekleşmiş durumdadır. Parti komitelerinin birleşik oturumlarının önemi artmıştır; düzenli bir biçimde, yaygaracı ve önemsiz konuşmalar olmaksızın, parti ve çeşitli örgütlerin çalışmalarıyla ilgili pek çok sorun tartışılmakta ve çözümlenmektedir. Parti komiteleri temel örgüt birimlerine daha yakınlaşmıştır ve pratik görevlerin gerçekleştirilmesinde onlara büyük yardımlarda bulunmaktadır.

SBKP'nin Yirmiüçüncü Kongresi, bütün parti örgütlerinden, gelecekte, parti yaşamının leninist ölçütlerinin ve parti içi demokrasi ilkelerinin kesinlikle ve eksiksiz gözetilmesini istemiştir. Partinin yönetim organlarından, komünitlerin öneri ve görüşlerine karşı daha da duyarlı olmaları, sorunların özgürce, düzenli tartışılmasının, eleştiri ve özeleştirinin gelişmesinin koşullarını yaratmaları istenmektedir. Her parti örgütündeki ortamın, hatalar yapan veya Parti Tüzüğünü çiğneyen bir komünistin kendini yenilemesine olanak sağlayacak biçimde olması gerekir.

Parti için demokrasinin gelişmesi, partideki disiplinin de aynı anda sağlanmasını öngörür. Bu iki süreç partinin yaşam ve eylemlerinde kopmaz bir biçimde bağlantılıdır. Parti sürekli olarak saflarındaki disiplini ve uyumu sağlamlaştırmakta, her komünistten parti kararlarını kesinlikle yerine getirmesini, bütün üyelerin kendilerini düşünmeden,

halka hizmet ruhu içinde yetişmelerini istemektedir.

23. Kongre MK Raporu: Tam demokrasi her sorunun tartişılmasında düşünce özgürlüğü ve çelik disiplin, bir zamanlar çoğunlukça alınmış bir karardır ve partinin değişmez yasasıdır. Parti örgütleri, nerede çalışırsa çalışsın ve hangi görevde bulunursa bulunsun bu tezlerin bütün komünistlerce gözetilmesini istemelidir.

Eğer her komünistin yaratıcı eyleminin yoğunlaştırılması, parti örgütlerinin militanlığının arttırılması ve partinin bütün örgütsel, ideolojik ve politik çalışmasının yetkinleştirilmesi isteniliyorsa, parti yaşamının leninist ölçüt ve ilkelerinin gelişim ve gözetiminden vazgeçilemez.

Parti yaşamının Leninist ölçüt ve ilkeleri, bütün marksist-leninist partilerin çalışmalarının tartışılmaz kurallarıdır. Kardeş komünist ve işçi partileri, günlük çalışmalarında SBKP'nin parti kuruculuğu deneyiminden büyük ölçüde yararlanmaktadırlar. Örgütsel yapılarının temelinde, demokratik merkeziyetçilik ilkesi yatmaktadır. Bu ilkeyi, yaratıcı bir biçimde, içinde çalıştıkları somut koşulları ve karşı karşıya bulundukları görevleri hesaba katarak uygulamaktadırlar.

Marksist-leninist partilerin örgütsel yapılarında demokrasi ve merkeziyetçiliğin organik birleşimi, partilere, çalışmalarında esneklik sağlar ve komünistlerin hem birliğini hem de yaratıcı girişkenliklerini güvence altına alır.

Bu temel leninist demokratik merkeziyetçilik ilkesi, oportünistlerin şiddetli saldırılarına uğramıştır.

Bazı oportünistler demokratik merkeziyetçiliği, merkeziyetçilikten «kurtarmaya» çabalamakta, buradan demokrasi ve merkeziyetçiliğin uzlaşmazlığından söz etmekte, demokrasiyi «geliştirmek», tartışma özgürlüğünü genişletmek, ve partide fraksiyon ve gruplaşmaya özgürlük vermek gerektiği sonuçlarına varmaktadır.

Diğerleri, sol sektör elemanlar merkeziyetçiliğin önemini abartmakta, parti yaşam ve eylemlerinin demokratik temellerini tahrip etmekte, yönetimi partinin yerine koymakta, ve parti üyelerinin girişim güçlerinin gelişmesine engel olmaktadır. Bu kaçınılmaz olarak marksist-leninist partilerin doğasına ters düşen kişinin putlaştırılmasına yol açar.

Komünist ve İşçi partilerinin temsilcilerinin 1960 Moskova Toplantısı revizyonizm ve sol oportünizmin çeşitli görünümelerini mahkum etti ve Komünist ve İşçi partilerini, işçi sınıfının devrimci enerjisini körelten burjuva ideolojisinin görünümüne karşı dövüşmeğe çağırdı.

Parti yaşamının Leninist ölçütlerinin mutlak gözetimi, 1960 Toplantısının Bildirgesinin vurguladığı gibi, partinin birliğini gözbebeği gibi sakınmak, parti demokrasisi ve kolektif önderliğin ilkelerini kesinlikle gözetmek, parti yönetim organları ve parti üyeleriyle geniş emekçi kitleleri arasındaki bağları güçlendirmek, kişinin putlaştırılmasını yasaklamak, komünistlerin eylemlerini ve saflarındaki eleştiri ve öz-eleştiriye geliştirmek anlamına gelir.

Parti içi yaşamın leninist ölçütleriyle ayrılmaz bir bütün oluşturan, -ve onlar tarafından tanımlanan- Komünist Partilerinin karşılıklı ilişkilerini yöneten ilkeler ve Marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelinde birlik ve dayanışmayı güçlendiren

araçlar bulunmaktadır. Proleter enternasyonalizminin özü Lenin tarafından şöyle açıklıkla tanımlanmıştı: «Gerçek enternasyonalizmin tek ve yalnız bir tek türü vardır ve bu, **kendi ülkesinde devrimci hareketin ve devrimci mücadelenin gelişmesi için bütün yüreğiyle çalışmak ve (propaganda, sempati ve maddi yardım gibi araçlarla) bu mücadeleyi, bu ve yalnız bu çizgiyi, istisnasız her ülkede desteklemektir.**»¹

SBKP Tüzüğü şöyle demektedir: **Sovyetler Birliği Komünist Partisi uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır. Proleter enternasyonalizminin denenmiş marksist-leninist ilkelerine sıkıca bağlıdır. Uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketinin bir bütün olarak birliğinin bütün ülkelerin komünistlerinden oluşan görkemli ordudaki kardeşlik bağlarının bayrağını yükseltmektedir.**

SBKP'nin deneyiminin sonsuz uluslararası önemi vardır. Marksizm-leninizmin, sadece, ideolojik olarak çelikleşmiş ve örgütsel olarak bir birlik oluşturan komünist Partinin, yeni toplumun güçlerini geliştirme ve tereddütsüz yönlendirme, komünizm yolunda ona kararlılıkla öncülük etme yeteneğine sahip olduğu üzerine temel görüşünü kesinlikle teyit eder.

Her marksist-leninist parti güçlendikçe, leninist ilkelere daha sıkıca yapışır, halk arasındaki etkisi ve otoritesi yükselir ve dünya komünizmi davası güç kazanır. Devrimci mücadelede ve sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda yeni başarıları güvence altına alan tek doğru tutum budur.

Sovyet iktidarının, gerçek halk yönetiminin şanlı 50. yıldönümü, Lenin'in partisinin düşünce ve il-

1) V.I. Lenin, **Toplu Eserler**, cilt 24, s. 75.

kelerinin zaferini dile getirmektedir. SBKP MK'nin «Büyük Ekim Sosyalist Devriminin 50. Yılı» başlıklı tezlerinde, SBKP'nin, işçi sınıfının, yaratıcı, emekçi halkın kanında ve canında olduğu ve halkın çıkarlarından başka hiçbir çıkarı olmadığı belirtilmişti. .

Sonsuz kuramsal zenginliğe ve birikmiş eşsiz devrimci eylem deneyimine sahip olan parti, ilerliye cesaretle bakmakta ve geleceği güvenle karşılamaktadır. Gelecek yıllar, hiç şüphesiz davasına, komünizm davasına yeni zaferler getirecektir.

güncel yayınlar

Parti üyeliğinin ünvanını ve önemini
yükseltmek, yükseltmek ve daha yük-
seltmek için çabalamalıyız.

V. I. LENİN

75 lira